

העולם הזה

המפקח הכללי יוסף נחמיאס נכנס לתפקיד

תוכנית ט"ה

המשטר ה

כיצד תסולק חבורת הקצינים

שהשתלטה על המשטרה

בחסותו של יחזקאל סהר?

*

מי יגודש?

מי יעלה?

מה יחוסל?

מה יתוקן?

העולם הזה

העורך הראשי:
אורי אבנרי

ראש המערכת:
שלום כהן

עורך משנה:
דוב איתן

עורך תביעות:
אחרון צור

עורך כיתוב:
כילבי קשת

צלם המערכת:
אריה סרו

כתב בכיר:
אלי תבור

חברי המערכת:

העתון הנקרא ביותר במדינה

רחוב גליקסון 8, תל אביב, 1970 26785, ת.ד. 136, טל. 03-26785, עולמפרסט, הסוציאליזם, העולם הזה בע"מ, דפוס טשח שחם בע"מ, ת"א, טל. 62239, ההפצה: דוד סופל ובניו, תל אביב, המערכת איננה אחראית לתוכן המודעות.

2.16.72

מכתבים

המושל והנימושל

הראתי בענין את מאמר הנדון ס.א.ו. (העולם הזה 1077) אולם בכרך אחד איני מסכים עם העורך. זה ביחס לדעתו על מ"ס. הוא הנדירה במפלגה ששברה את רוחם של הערבים בשנים ארוכות של צביעות. האמת שונה לחלוטין. אם יש מפלגה הדואגת לערבים ולמנוחם הרי זו מ"ס. היא שאירגנה את הנוער הערבי לעבודה בקיבוצים ולסדרה אותו מהי קידמה, היא הלוחמת מאז ומתמיד נגד הממשל הצבאי ולהטבת תנאיו של הפועל הערבי. ומכאן, איפה הצביעות?

ג. אהרונ, תל אביב

לדעתי היה מאמר זה ניתוח יעיל לביעור איש הטרידה את מנהיגי המדינה. סבורני כמובן, שהממשל הצבאי הנו ה' נורם לנר שבני המיעוט הערבי מצטרפים למ"ס. בכיקורי בכפר טייבה שזוהתה עם כמה משיכילים צעירים, אשר נילו בפניו את המטרמורחם ועמם מהנבלות הממשל הצבאי הם נילו מה דוחף אותם להיות קומוניסטים: הממשל הצבאי, האמטלה, ה' הפליה במשרדי הממשלה, אדמסם שנקלחה מהם. אנו מצפים לכתבות מערכם על נושאי אים אלה.

חלל חפ"י, לוד

בימי משפט צרפין הכריז מנחם בגין כי חרותו והכריז אינם עצורים אלא חטוי פים וכי הוא יתן מקלט לכל מי מהם שיבחר מכלאו, מאחר שלבית דין צבאי, לדעתו, אסור לשפוט אזרחים. והו החוק העליון של הדמוקרטיה. עתה נשפטו ערי ביי אום אל-פחם, אף הם אזרחים, בפני בית דין צבאי, ומר בניו שותק. האם הוא מוכן להכריז גם הפעם שיתן מקלט לכל אחד מעצורים אלה שימלט מכלאו?

ש. מינצ, תל אביב

הפנייה היתה סודית. השתתפו בה פקיד בכיר של הממשלה וחבר מערכת שבו עונו מסוים. הפקיד פתח בדיונים: "אנו זקוקים לעזרתכם. יש מויהה לבטל את תופעת השחיתות לפני הבחירות הבאות. כדי לרכוש בותרים למפא"י. אתה בעצמך יודע כי אינטרסים כלכליים חשובים מאוד קשורים בקיום השחיתות. מאות אנשים תעשייה הודות לה. מנגנונים שלימים מבוטעים עליה."

איש השבועון המסוים שאל כמה יוכל לעזור. "ששט מאד" הסביר הפקיד. "עלי כם לתת כספים מלא לתופעה. עליכם לחאך באופן מסוייני תופעות שחיתות ואפילו להסביר את הרקע. מאחר שאינכם גוף פוליטי, הרי שלא תשנו את המצב הקיים. לעומת זאת ישמשו כתבות אלה חימוי על השלטון הקיים. ועל הקו המדיני הקיים."

"בסדר", אמר איש השבועון המסוים. "אולם תמורת זאת אנו רוצים שרות מסויי. עליכם להשמיט אישיות את מערכת שבועוננו. להניש משפטים, לפצה כמה ראשים, להשי ליר עלינו פצעות ולראינו סימפוט של עובי דינו." השניים לחצו ידיים והלכו איש לרכויו לבצע את ההסכם.

עד כאן החלק ההומוריסטי של מכתבי. רוקא משום כך ברצוני להביע את מחאתי נגד המאמר ס.א.ו. וכוחכם היא לשלול את דעותיה של מ"ס. אולם בנקודה שאתם מסכימים עמה, בצורך לבטל את הממשל הצבאי ולהעניק שוויון אזרחי למיעוט ה' ערבי, הופך נכונכם להעבירה לצד השני

של המתרם למנוחך. אם באמת רצונכם ל' האבק, לפי דרככם, למען ביטול הייבוי הלאומי במדינת, עליכם לעשות למען ליכוד כל הכוחות השואפים ל'.

אליהו קומאי, יזרענה

שיעור המורים

בימים אלה התבשרנו על הכנות לשי' ביתת המורים התיכונים. לדעתי לא יגיעו המורים להישנים נאותים אם ימשיכו כ' צורה זו. בראש וראשונה עלי לציון את חוסר הסולידריות השורר בקרב המורים. מורים רבים נארגו שבתו ביום השבתה רק עם תום השיעור הרביעי, כדי לפצת ודי חובה. בידע עם זאת אינו פבויו מועת חושבים המורים לרכוש את זכויותיהם על חשבון התלמידים המשתתפים. חושבני שטוב יעשו המורים, אם ינסו להניע להישנים סוציאליים בדרכים הינוכיות יותר.

ש. ציון, באר שבע

לאחרונה נקלתי בתופעה הינוכית, שי' איני יודע אם לצחוק או לבכות עליה. כידוע מהחלה בקרוב תופעת הלימודים הארוכה. בתקופה זו מכלים רוב התלמידים בתי-הכפר חלק מומנם הפנוי בקטנות. ביי חוד תלמידי הכיתות הנמוכות, והנה בינה האחרונה הופיעו מודעות ברחובות על ה' קיסנות שתיפתחה הקיץ, ובהן כל מיני להטוסים אשר בעורחם מנסים מהחלי הקי' מנות למישר קהות. מפרסמים שמות של שחקני כדורגל מפורסמים, שבכיוולו ילמדו כדורגל. כמובן אחת אה מבטיחים להביא את איש מחקה החיות, שילמד היקוי חיות. אם מצב עניינים זה ימשך עוד נובל לקרוא בקרוב שליאוונר ברנשטיין יבוא לקיסנות ללמד ניצוח על שמורת 'והמשרד רוכס אפנהימר יתן שיעורים בקיסנה של רפאל הלפרין על תורת ה' אטום.

יש נבול לכל הפקרות. מרוע שותקים מוסרות החינוך, ומשרד החינוך בראשם, על תופעות מעין אלו? יהושע גיינברג, תל אביב

מנין הכסף?

התעון אליו, היוצא בשפה הערבית בישראל, פירסם כתבה בה הפיה האיטומת שונות נגדי. נאמר שם שאני מוסרתי מי עובדתי בבית-הכפר האמריקאי בנצרת. ביי לל הכנסת תעיונות הרסניים בראשית התלמי' דים. אין צורך להכחיש את האשמות ה' עתון הזה. מה שבראי לציון, שרוקא הופעת עתון כמו אליו היא המעבירה את האלויה בקרב ערביי הארץ. לא רק שהיא מכבירה על ערביי הערבי, אלא גם מכבירה על הכיס. עתון בעל תפוצה מועטת כמזהו אינו יכול לקיים את עצמו. נשאלה, איפוא, השאלה מאין הוא יכול לקיים את עצמו?

זיהר חלאק, נצרת

במקום מסתננים

אולי אינכם איטמים בכך, אולם בזמן האחרון התבנו איטורים על מקויה-הוצעה בעותכם. נכון שהלה עליה ניכרת בעקומת מקויה-הוצעה במדינה כולה, והיא מתבטאת בעתונות כולה. אולם מכיון שאתם מקדישים מקום רב למאורעות כאלה, מתבלטת עובדה זו מעל נבי עתונכם במיוחד. חיי אדם במדינה הפכו בעיני רבים וולים מאד. שום עניש אינו מרתיע את הרוחנים. ה' צעירי הרשים למרים. מה שהושג בשנים הקודמות המסתננים כצרות ערב בעינים כיום אזרחי המדינה עצמם, הו בחאנונית דרכים והו במשיי-הוצעה בגלל שטויות. הניעה השעה שתיחתמו לחקירה יסודית בפרשה זו, תחשפו את מסורותיה ותחלו במלחמה נגדה. דן בילצקי, חיפה

אני, וראי וכל השאר

מזה זמן רב שלא הופיעה בעתונכם רשימה מהסוג "אני ריפה וראי" (העולם הזה 1078). ליריעתכם, כראי שתרבו בכה בות על אישים סופוריים. זה גם נתון גוון אחר לנמרי לצורה הכללית של העתון.

תנה מנחם, תל אביב

מספורה של ריפה וראי מתבררה, שהיא לא רק זמרת בעלת קול ערב וצורה די משנענת, אלא שהיא ניחונה גם בחוש ה' מור מסולפל. כראי רק שתהליך את שם הפרטי לשם עברי יותר.

בנימין כהן, תל אביב

לפפריקה זראי, למשל.

היו זמנים

תמונת המם. עם האקדת במקלחת של שנת 1948 (העולם הזה 1076) היא עצומה. אבל איד הוא נראה מלפנים? הייתי נרא מעוניינת לראות את פניו, כולומר, בתנאי שיתלבש קודם הסליחה איתכם, אבל אין כאשירותי לכתוב את שמי, בעלי הירוני אותי. ק. פ. תל אביב

הסליחה גם עם הקודר ק. פ. אולם המם. הערום עם האקדה אינו יכול להראות את פניו אשתו תהרוג אותו.

חידוש הגאווה הגברית

מתקדמים מה? קודם צברית '66 ועכשיו מלכת המים '68, יחי הסכם. על כל פנים, כראי שתבואו פנים בשבת גם לחוף היוני בגלילי המערבי, אולי כאו תמצאו מה שאתם מחפשים.

בן ציון פרס, קיבוץ סער

איפה אתם מניילים תיכות כאלה? אני כבר ישנים בארץ וכמעט כל שבוע על ישפת הים, ולא עלה בעיני לראות תיכות לאריות לשמן בנבד' ים. אני סבור שמגיע לכם פרס או תואר כבוד, "מחרשי גאות נברי ישראל בנערותיהם".

ס. קליף, תל אביב

חלוטין כי העולם הזה נחשב בעיני השלטון ליריבו הרעיוני הגדול ביותר, וכי אנהנו כוח עולה במדינה. על כך אני חייב תודה אישית לדוברי משרד-החוץ. אם אינם מצ' טיינים בעורך הגיונות ותבונה, אין להחזיק זאת נגדם. הם מזכירים לי את אותו פסוק בפאוסט המדבר על "הכוח הרוצה תמיד את הרע, והיוצר תמיד את הטוב".

אולם, למען השם, שמא נסכים בינינו כולנו שלא להוציא את הכביסה המלוכלכת שלנו לרחוב העולמי?

אחרי הכל, פקדי משרד-החוץ הישראלי מקבלים את משכורתו ומדי הציבור, למט' רה אחרת לגמרי מאשר להשמין אזרחים, חוגים ומפלגות במדינה, ואפילו לרומם את מפלגת השלטון וראשיה.

אם לא יחרגו ממסגרת תפקידם המקובל, יעשו רושם טוב הרבה יותר על עותנאי החוץ.

***

השבועון האוסטרי החשוב הויטה ("היום") פירסם בשבוע שעבר מאמר על עתידה של היהדות, שכלל את הקטע הבא:

"בגליון חג הפסח של העולם הזה, גדול השבועונים בישראל, נשאלה בכל גילוייה-הלכ השאלה: "מה זה יהודים?" אורי אבנרי, עורך השבועון, היה שייך לחוג ה"כנע' ניס', הצברים המשייכים את עצמם לעברים הקדומים. חוג זה שוב אינו קיים, אולם רעיונותיו הפכו כמעט לנחלת-הכלל בדור הצעיר. אורי אבנרי אמר במאמר זה ללא היסוס: היהודים אינם אל גזע ולא אומה, אלא עדה דתית, ואילו הישראלים הם לאום, הדוגל במדינת ישראל."

למחרת היום הוזמן האיש למשרד-החוץ, והוזהר שם על-ידי הדוברים הרשמיים של המדינה לבל יתרועע עמי, הוסבר לו כי אני שמאלי קיצוני, סוכן של ערבים, פור-גוגראף ודמות אפלה.

העתונאי הופתע מאד. קשה היה לו לה' אמין כי אותו מדינאי אירופי שקול יר שמרני ישל אותו לביטוח. עוד יתר קשה היה לו להבין כיצד רשאים דוברים רשמיים של ממשלה להשמין באוזני עתור גאי זר את אחד מאורחיה. הוא החליט לבדוק מדוע מגויסים סקידים כה בכירים למלחמה נגדנו.

הוא עשה זאת כעתונאי: כנס לשיחות עם אנשים ברחוב, שאל פרופסור של האיניברסיטה העברית ואיש כמורה נוצרי גבוה. תוך כדי כך נודעו לו בפעם ה' ראשונה פרטים על פרשת תבור, על הפ-צצות וההתנפלות על שלום כהן ועלי. נודע לו גם כי רוב האנשים ברחוב ובחיים המדיניים מתייחסים אל עורכי העולם הזה לא כאל עורכי ישראל, פורנוגראפים וסוכ' הפעים אינם זרים, אלא דחקא כאל אנשים המעזים לקום ולהגיד את האמת, גם כשאינה נעימה לשלטון.

התוצאה של חקירה זו היא המאמר ה' גדול בשבועון החשוב דר שפינגל, שחלקים ממנו צוטטו במדור זה בשבוע שעבר. כש' הגיע הגיליון לארץ, השתררה תדהמה ב' אותו אגף של משרד-החוץ. כשנודע להם הכתב, הומטר עליו מטר שני של השמצות. אולם הפקידים שכתו כי אמרו לו, בפעם הראשונה, שאני קומוניסט וסוכן-ערבים. הפעם אמרו שאני "גבל", איש-צ'ל שתמך במחוללי הועת דיר-יאסין, המעז ברוב הוצפתו להכתים את שמם של ראשי מפא"י, ששואו תמיד את הנשק הסורי.

כשעזב העתונאי את הארץ, שוכנע ל'

ג'ורג' פלינט אליאב אלעושרי

כינוי מיוחד

אביב הייצור בקרית-תשע הוא אפסי, או אינו קיים בכלל. אולם איש לא יבדוק זאת: מר אלף משמין בינתיים מכספי הציבור. מר בית, אדם בעל קשרים במקום הנכון, מקבל רשיון למפעל פיתוח. הוא מתחיל לבנות — לאט-לאט-לאט. בינתיים מתגלגלים בידיו כספים עצומים — של המדינה. הוא משתמש בכסף זה — מספסר בסחורות יקרות, או אפילו נותן הלוואות בריבית קצוצה של 30% לשנה. יתכן כי לבסוף יקשיע חלק מן הכספים במפעל שתוכנן — אך עד אז כבר התעשר מהם.

מר גימל, גם הוא איש שאינו לו פרוטה שחוקה בכיס, אך שיש לו קשרים מצויינים במפלגה, מקבל תוכנית-פיתוח והלוואה עצומה. עם תוכנית זו והכסף בידו הוא טס להגאתו לפילדלפיה כדי לעניין יהודי תמים שם, שישיקיע את כספו. ברגע הנכון ימכור מר גימל את חלקו במפעל, ברוח גדול. אם המפעל עצמו ישגשג או יתמוטט אחר-כך — דבר זה אינו מעניין אותו. כי גימל הוא ספסר.

יתכן כי הפיתוח אינו מפתח את הארץ. אך אין ספק שהוא מפתח יפה את המפתחים עצמם.

רוב הגמור של המפעלים האלה אין שום הגיון כלכלי. הגיון היחיד שלהם הוא הגיונו של פוטיומקין. הנה החליט מפעל הצמיגים בחדרה — אחד מני רבים — להקים מפעל חדש בבאר-שבע — כדי לתחוב את ידו לתוך צלחת הזהב של הפיתוח. יתחילו לייצר את הצמיג בחדרה. יובילו אותו במחיר יקר לנגב. שם יוסיפו לעבד אותו. אחר-כך יעמיסו אותו שוב על משאית או קרון ויחזירו אותו לחדרה, ומשם לתל-אביב וחיפה.

זהו טירוף כלכלי. אולם כמשק הישראלי, זהו מעשה רגיל לגמרי. כי המדינה תכסה את הנוק בצורה הכדאית לבעליו.

ישנם אנשי-עסקים שמרגישים המוהירים את חבריהם שלא להידבק בטירוף זה. גם את ההלחאה הטובה ביותר יהיה צורך להחזיר ביום מן הימים, אפילו בעוד 10 או 20 שנה, ובמקרים רבים אף תוך הצמדה לערך הדולר. איך אפשר יהיה להחזיר מקופת מפעל חסר הצדקה כלכלית ויכולת להתקיים? אולם ספסרי-הפיתוח רק צוחקים. הם מיטיבים לדעת את מהות המשטר. אם הממשלה כבר כיסתה 80% (ולמעשה 100%) של ההשקעה במפעל הפרטי, האם תתן לו לפשוט רגל? היא תצטרך לתת הלוואה שניה ושלישית, מתוך תקנה להציל את הכסף — ואת שמה הטוב.

היא תצטרך לתת עוד הלוואה, עוד סובסידיה, עוד מונופול, עוד דכויים. אפילו יעלה הדבר את מחיר הסחורה בשוק, אפילו יקפץ את יוקרה-המחיה, אפילו ירחיק עוד יותר את העצמאות הכלכלית.

כך נשפך הכסף הטוב של שני מיליונים ליי לחודש, או 150 אלף ליי ליום — ישר לכיסו ספסרי-הפיתוח. כולם נהנים: אנשי-הסקטור הפרטי אף יותר ממפעלי ההסתדרות. פנחס פוטיומקין הוא אדם בעל רצון טוב. הוא הדין לגבי עוורו, שאחזים מהם צעירים בשנות ה-20. אלא שכמעט איש מהם לא ניהל מעולם עסק עצמאי, לא היה אחראי מעולם ללירה אחת של כסף פרטי. **הכסף בא בקלות. הוא נשפך מצניורות המענקים והשילומים, המגביות והמיליונים. איש לא הרייח אותו, ולכן לאיש לא כואב כשהוא מתבזבז בסימונות. אדם המרוויח הון בפוקר, האם יכאב לו כאשר הוא מפסיד אותו שוב לירד שולחן הרולטה?**

הם גם מקור לשחיתות הכלכלית הגדולה ביותר שהתפשטה אי פעם בארץ זו. **ציפור-נפש זו מטילה ביצייה, וביצים אלה כבר מילאו כמה וכמה כיסים פרטיים.**

מפעלי-הפיתוח המדומים אינם מוקמים בכסף פרטי. הם מוקמים כולם בכספי הציבור — אפילו מוסחה הדבר.

מי שמגיש תוכנית יפה למפעל-פיתוח, מקבל מן הממשלה חנינם את הקרקע, הכביש, המאור והמים. הוא מקבל הלוואה היי מסכה את הוצאות הבניה, ו-70% מערך המכונות והציוד. הוא מקבל גם הון חוזר וחומרי גלם. להלכה — 80% של ההשקעה. במלמם אחרות: מי שמבטיח להשקיע לירה אחת במפעל-פיתוח, מקבל מן הממשלה

אולם, בטחון זה מבוסס על שיקולים של מסיכף בסגירה בימי העליה השניה. או, כאשר הצבא היה תורכי או בריטי, כאשר הממשלה היתה זרה, היה חשוב מאוד שבין הכפרים הערבים תשכון עיירה עבירה, כבסיס להגנה וכהפגנת נוכחות. בינתיים גויסו גייסות ואולפו אלופים, אולם המושגים בצמרת טרם נשתנו.

כושר-ההגנה של מדינת ישראל — והנגב בכללה — לא ייקבע בדור הזה במאומה עלידי פוזר האוכלוסיה. הוא ייקבע אך ורק עלידי גורם אחד: יכולתו של משק ישראלי בריא להבטיח את תלות מדינית ולקיים צבא מושכל. הסכנה הצפויה למדינה אינה צבאית-טאק-

בדרך לנגב

טית. צפויה סכנה ארוכת-טוח של התמוטטות כלכלית, שתקבור את העצמאות הכלכלית. אם רוצים להחזיק בשטח, זול יותר להקים בו מחנה צבאי, ואפילו משק-ספר, מאשר מפעל תעשייתי התלוי על בלימה, והאוכל את הכסף הטוב הדרוש לבנין משק בריא. ואילו את מפעלי התעשייה יש להקים במקום שכדאי להקים אותם: במקום שזול ביותר לקיים ייצור יעיל ורצוף, ללא תובלה מיותרת הלוך וחזור, בקרבת נמלי-הייצוא, השחקים המקומיים ומקורות תומרי-הגלם.

רוח רעה מהלכת אימים בדמיון הצמרת: התמונה של עיר-ענק לאורך הים, מתל-אביב ועד חיפה, שכולה בית-חרושת אדיר אחת, המפרגם מיליונים. אולם אם מיליונים צפויים אלה יפרנסו את עצמם, את המדינה ואת הצבא בעמל כפיהם, אם ירחיבו את הדולארים הדרושים לקניית טראקטורים וריב טאנקים, הרי זה סיוט חיובי ביותר. רובה יותר חיובי מאשר החלום המתוק של אוכי לוסיה המפורזת בנגב, העובדת במפעלי-פיתוח דמיוניים, אשר 11 מיליון יהודי העולם יפרנסוה עד אחרית הימים.

איך אפשר להתעשר מפיתוח? הדרכים שונות ומשונות. אין כמעט איש-עסקים אחד בארץ כולה שאינו מכירן. מר אלף הוא בעל מפעל יסן ופושט-רגל בתל-אביב. הוא מציע להקים סניף בקרית-תשע, בנגב הדרומי, לצורך זה גיר תנת הממשלה הלוואות אדירות, סובסידיות בצורת תומרי-גלם, שיחזור ניכר ממסים (כי המפעל, כמובן, מפעל מאושר). למעשה ממשיך מר אלף לייצר, כמו קודם, בתל-

ל גריגורי אלכסנדרוביץ' פוטיו **מקין**, המאהב הגדול של הצארית קתרינה השניה, מספרים שמצא פתרון גאוני לבעיה כאובה. הוא קיבל על עצמו ליישב את רוסיה הדרומית. ללא הצלחה מרובה, בשנת 1787 נסעה הצארית דרומה, כדי לעמוד במו עיניה על התקדמות התוכנית הגדולה. על מנת לסבר את עיניה, ציחה פוטיומקין לבנות עשרות כפרים מדומים במרחק-מה מן הדרך, בה היה על הצארית לעבור. כך שיכנע את קתרינה התמימה כי ממלכתה כוללת מאות כפרים חדשים, שלא היו ולא נבראו. ובאותה שעה הוסיף מושג חדש לעשרות שפות: "כפרי פוטיומקין".

פוטיומקין היה רמאי ישר. הוא רימה את הצארית, אך לא את עצמו. לעומת זאת צמחו לו בישראל יורשים הרבה יותר מסוכנים.

אין הם מרמים רק את הצאר דויד. הם מרמים גם את עצמם. בימים האחרונים נרעשה הארץ נוכח ה-גילוי כי מפעל-הפיתוח העצום בתמנע, בו השקיעה המדינה 26 מיליון ממיטב הלירות, ושנחשב לאחד ההישגים העיקריים של העשור הראשון, אינו בנוי על רגלי נחושת, אלא על כרעי תרנגולת.

הוקם מפעל גדול ונהדר. הליקויים הטכניים יתוקנו, בעזרת כמה מיליונים נוספים. אולם הפקת הנחושת במקום, פשוט אינה כדאית: העפרות זלות, והמרבץ כולו קטן מדי. אפילו יעבוד המפעל במלוא עוצמתו המתוכננת, לא יחזיר לעולם את ההשקעה. אפשר (וצריך) להאשים את האנשים ש-תיכננו מפעל זה. אולם האמת היא שגם הם אינם האשמים האמיתיים. הם עשו רק את אשר עושים כל קברניטי-הכלכלה של ישראל מזה כמה שנים. הם קיבלו מפי השר את הפקודיה: פתחו את הנגב!

הם הלכו לפתח — אם כדאי ואם לאו, אם אפשר ואם לאו. בהנהגת פנחס ספיר שפכו על הזולת היי נגב שטפון אדיר של כסף. הוא נעלם כשאר השטפונות המציפים לפרקים את אפיקי-הנגב.

מעם לפעם בא פנחס פוטיומקין **ומבשר לנו, בקול תרועות הצעורה,** כי הנה הוקם עוד מפעל אדיר בדימונה, וכמו נמצא עוד משקיע נחמד לאשקלון, וכמו קתרינה הבלתי-קדושה, כולנו אחוזי הערצה והתפעלות נוכח מעשיו של הנסיך. באשקלון עדיין אינה אומרת דבר. השאלה היא: האם בכלל כדאי להקים מפעלים אלה? האם יקומו את העצמאות הכלכלית, או ירחיקוה? האם יכניסו דולארים או יבזבזו? **הקמת מפעל אין פירושה פיתוח. היא יכולה להיות ההיפך הגמור: קבורת הון בלתי-חוזר. אם מותר לתקן פפוק תנ"כי: "אל יתהלל קובר כמפתח."**

מי שרוצה, יכול לפתח גם את העיירה טימבוקטו, השוכנת בלב מדבר סהרה. אין קל מזה — דרוש רק כסף לקבורה. אפשר להקים שם שיכונים עם מיווג אחיר. אפשר להביא לשם במטוסי-ענק עפרות ברזל ופחם, ליצור פלדה ולהחזירה במטוסים לאירופה. הכל יהיה מצויין: תמונות יפות של מפעל אדיר המשגשג בלב המדבר, פרוטה לאלפי כושים, סיסמה נהדרת למגבית הכושיה המאוחדת. הפלדה רק תעלה בערך פי אלף ממחיר הפלדה המיוצרת בצרפת עצמה. אך אם יש כסף, לא תהיה זו אגדה.

ש הטוענים כי העריון הזה של פיתוח בכל מחיר — בלי תחשיב, בלי חשבון, בלי שום אחיזה במציאות — נובע משיקולי בטחון. וכאשר בישראל אומרים "בטחון" — כולם עומדים דום ומצדיעים.

העם

סימן השאלה

לפני 13 שנה עקבה כל האוכלוסיה העברית בארץ בנושמה. עזרה אחרי תוצאות הבחירות בבריטניה. כאשר נבחרה ממשלת הלייבור, טרצה מכל לב תרועת שמחה. כי אנשי הלייבור היו אוהדים מושבעים ומוצהרים של הציונות.

שבועות מעטים הספיקו כדי להפוך את השמחה לאכזבה גוראה. לשלטון עלה בחיף ובארץ נוצרה תנועת המרי העברית.

בתי הברית הבריטניה השבוע עקבו אחר ישראל בהתלהבות וזמה במקצת אחרי המצפנות בצרפת. כאילו היתה ממ"ש של ממשלה לונדון בשעתו. כאשר עלה סוף סוף שארל דהגול לשלטון, פרצו תרועות שמחה בלבבות רבים. החל באנשי התרות, שנהגו כאילו עלו הם עצמם לשלטון על גדות הסינה, וכלה בצמרת המדינה, שביטחם באלג'יריה, כי דהגול יחמיר את המלחמה בצפון-אפריקה. ילחם ביתר תקיפות נגד גמאל עבד אל-נאצר — ובצורה זו ימשיך להיות נכיר-ברית סבבי למנהיגות הישראלית, הסבורה אף היא כי המלחמה בלאומיות הערבית היא מצוה לאומית. ואם צרפת היא בתי-ברית — הרי עדיפה בתי-ברית חזקה, בהנהגת ממשלה מלוכנת ורבת-עוצמה, על צרפת חולה וחלשה.

הללי ההר* קול המצפון דיבר ברמה

שמעון פרס שני. אולם ספק גדול הוא אם אמנם ילך דהגול בדרך זו. הצרפתי האריסטוקרטי, איש שכלי ומעמיקי מחשבה, אינו שמעון פרס שני, גם לא ביגני צרפתי. רבים מאותם שהעלוהו לשלטון והצביעו בקדו השבוע, עשו זאת בפירוש מפני שהם משוכנעים שהוא איש היחיד שיצוי לכתור שלום עם מורי אלג'יריה. אם יעשה זאת, עלול להישבר עצם הבסיס לבית בין מנהיגי צרפת וישראל. לצרפת יש עדיין מליוני נפגעים מוסלמים ברחבי אפריקה, ואמבציה לוהטת למלא שוב תפקיד חשוב במרחב השמי. ברנע שתחוסל ההתנגשות בינה לבין התנועה הלאומית הערבית, קרוב לודאי שתעשה הכל לטוב טוש עקבית המאבק. כשתגיע השעה, תצטרך לשלוח גט לישראל.

מדינאי ישראל הם עדה רגשנית. היה מוטב להם ללמוד מן הצרפתי הגבוה, להתייחס לבעיות הרוחניות-גורל בהגיגות צונן.

אנשי מופת

הקרב על ההר

בתוך קולות המחת, אשר הידהו בשבוע שעבר על הר הצופים, נשמע גם קול דקיק של גבורה. היה זה קול הצעיר העליון של היטה והנאצל במין האנושי — קול הדם הקורא למושיע. נענה לוינסנט-קולונל ג'ורג' א. פלינט ואליאב אלעושרי נענו לקריאה, ושילמו על כל את המחיר העליון. הקצין בן 47 ממונטריאל והצבר בן ה-19 מרעננה מתו שניהם. כי על אף אש רצחנית, הגישו עזרה לפצועי חסרי-ישע.

מעטפה השיעמום והעיוזבה. יום שני התחיל ככל יום שיגיתי אחר על ההר העברי, המתנשא בלב השטח הערבי שמחוק לחומות ירושלים העתיקה.

הכל היה שקט. שקט מן הרגיל. מנקודת תצפית ויחה אחד השוטרים: בכפר עיסאוויה, המלא בדרך כלל חיים, אין רואים רחש. במדרון המוביל אל הכפר התקום אותה שעה סיוור ישראלי, בשטח הגן הבוטאני, נן שוטרים שוכן אמנם על גבו השטח המפורז, אך פטרולים אינספור כבר עברו בו בשלום, ולחמשת הצועדים לא נראתה כל סיבה מדוע תופר השיגרה דקא הפעם. אך השיגרה הופרה הפעם. מתוך הכפר עיסאוויה גורו כמה ריות רובים. מיד

מי יסולק? מי יעלה בדרגה? אילו מוגוונים

אילן תמר

הטראגדיה של המפקח הכללי היוצא יחזקאל סהר, נסתיימה בקומדיה. האיש, ששלושה שופטים של בית המשפט המחוזי הקדישו חלק גדול מסקדינים לציון שקריו, תכונותיו השליליות ואי-התאמתו לתפקיד המפקח הכללי, זכה בבת אחת לגל של מחמאות ושירי-הלל, שעוררו גלים גדולים עוד יותר של צחוק לעגני. יחזקאל יקר, כתב ראש הממשלה דויד בן-גוריון ליחזקאל סהר, אותו סילק ביגני עצמו בצורה מבישה, אף ללא נסיון להסתיר את העובדות, שר המשטרה הודיע לממשלה בישיבתה השבועית מיום 18.5.58 על החלטתן להתפטר מהמשטרה.

אחרי איאמת אדיבה זו המשיך ביגני במטר השבחים: "... הוטל עליך להקים יש מאין ולארגן משטרה שתרכוש אמון הציבור ותהיה ראויה לתפקידה הקשה בישראל. הצלחת בשני הדברים באופן יוצא מן הכלל."

הקיימות משטרה יעילה ונאמנה ונקיית כפיים... השכלת לבחור חברי-מפקדים בעלי תכונה חלוצית ועבר מפואר בהגנה ובגדודים העבריים. הצלחת להקים משטרה שאין בה כל פניה מפלגתית ופוליטית, אלא משטרת העם כולו. דבר זה אינו מן הקלים ביותר בארץ זו האכולה מפלגתיות מופרות...

... ושכר מצוה — מצוה. זכית להקים משטרה בישראל שאין לה להתבייש בפני המשטרות המעולות בארצות תקנות, לא ביעילותה, לא בנקיון כפיה ולא באדיבותה וביתסה לציבור ויחס הציבור אליה.

אחרי הללויה זו, המצלצלת כפארודיה של אפרים קישון, סצנה המקלה כולה בשיר מזמור למפקח הכללי, שכולו יושר וצדק, יעילות וטהר כפיים, עלי-מפלגתיות וחלוציות מסוארת. היית דוגמה נאה ומכובדת לפיקודיך בנאמנות, בטהרה ובמסירות. אמר שר המשטרה בכור ששירת, שכל פרשת החלפת המפקחים במשטרה, נעשתה מאחורי גבו ומבלי לשאול אפילו לדעתו. משטרת ישראל אינה נופלת באיכותה, ברמתה המקצועית ובמוסר אנשיה מן המעולות שבמשטרות העולם. הילל שר החינוך והתרבות ולמן ארן.

אחת התקלות בארץ זו, זה ענין העתונות. אמר נשיא בית המשפט העליון יצחק אולשן, "השופטים, בעיקר בבית המשפט העליון, מוכשרים יותר מאחרים להעיד על טיב המשטרה שלנו, העומדת על רמה נאותה."

עם מטען כזה של שבחים ושירי הללויה, שאף אחד מאומריהם לא האמין במה שאמר, יצא יחזקאל סהר את משרדו במטה הארצי של המשטרה, מנה לביתו כדי לארוז את מוודותיו למסעי-טיוול יקר באירופה המערבית. אולם לפני שיצא, עוד הספיק סהר להשתתף בחמש מסיבות מסוארות שנערכו לכבודו בכל מחוז משטרה לחוד, לקבל תעודות הרשמה של 6000 עצים באחד מיצרות הקקל, אחרי שכל שוטר הוכרח לתרום סכום מתאים למימון נטיעתו של עץ אחד, ולהשתתף במסיבה רישמית שהרמטכ"ל, רב-אלוף חיים לסקוב, ערך לכבודו, בבית ידידו האישי, עמוס בן-גוריון.

לא היה זה מקרה. אנשי החצר של ביגני חשבו כי אם יעטפו את גולת פטריון של סהר בעטיפת מליצות נשגבות ושקרים חסרי-בסיס, יקבל הציבור ההולך לקלפי בעוד כשנה את גירוש סהר כמעשה שהיה צפוי מראש, ישכח את המאבק העקשני של הלוחמים בשחיתות שחיב גירוש זה. לשם כך לא בחלו אף לא באמצעי אחד שיכול היה לעזור להיגנת המטרה: ביגני תרם את שמו, הרמטכ"ל את נוכחותו ואת כבוד צה"ל שהוא מייצג, נשיא בית-המשפט העליון את מעמדו הרם והשוטרים חלק נכבד ממשכורתם הדלה.

שום רמטכ"ל צבאי עטור נצחון — לא יגאל ידיו, מציבא תשיח, לא אלוף הפלמ"ח יגאל אלון, לא מנצח-סיני משה דיין — לא זכו אייפם לפרידה ממלכתית כה נלהבת כמו האיש ששם ללעג את עצמו, שולחיו ומשטרת ישראל. כך באה לקיצה הטראגדיה הגדולה של יחזקאל סהר, אחרי עשר שנים בלתי-מפוארות.

חושפט

אות אזהרה למפקח החדש

תהו ובהו קידם את פניו של המפקח הכללי החדש, יוסף נחמיאס. כבר שבוע לפני שנכנס למשרדו בבנין המטה הארצי בלתי-אביב, פסקו כמעט כל הקצינים העליונים מעבודתם. שיחות ארוכות התנהלו בחדרי חדרים משעות הבוקר המוקדמות ועד לסופו של יום העבודה. מאות ספלוני קפה תורכי נלגמו, יחד עם אלפי סיגריות שנמצאו בעצבות. השוטרים שראו את מפקדיהם בטלים מעבודתם, פסקו גם הם לעבוד. "גדמה לי שאני שוב חי בתקופת התהו ובהו ששרר בשנת 1948, כשעזבו המפקדים הבריטים את תחנות המשטרה", נאחז סגל משטרה חתיק.

שיחת השבוע בין הקצינים העליונים, היתה אחת: האם יכניס יוסף נחמיאס שינויים במבנה המשטרה והוא יחופסי המשרות הרמות בה, או ישאיר הכל כפי שהיה בימיו של יחזקאל סהר. "בוא לא יעזו לעשות לנו שום דבר", אמר מפקד-מחוז, שניחם את חבר עוזריו, בשעה שגילו לפניו את לבם כי הם פוחדים מהשינויים וחילופי-הגברי שנחמיאס עלול לעשות במשטרה, "אנחנו מאורגנים היטב. נוכל לשים לאל כל החלטה."

זאת היתה המשמעות השניה של מקהלת-הללויה לסהר. היא לא באה להפגין רק את שותפות-הגורל בין סהר לבין החבורה המפוקפקת והכושלת שהתבצרה תחת נסיון בצמרת המשטרה, אלא גם לשמש אות אזהרה למטאסא החדש. החבורה הפגינה את כוחה וליכודה לעיני המפקח הבא.

נחמיאס עצמו שתק כרג. הוא לא השתתף אף לא באחת ממסיבות הפרידה המשטריות לסהר, נמנע אף מלהופיע במסיבת המטה הארצי. הוא אמר את המלים הראשונות בתפקידו החדש רק אחרי שקימו החזיר את גם המפקח לידו שרה-מטרה, ואחרי שהלה מסרו לידיו שלו.

היתה זאת פקודת-יום שלא גילתה מאומה על כוונות האיש החדש, אך כללה כמה פסוקים של הסתייגות והירה אך מפורשת מקודמו. הוא הסתפק במינוחם הקיצוני של שבח מנומס לסהר, בצד לבין החבורה המפוקפקת והכושלת שהתבצרה תחת נסיון הציבורית שהוטחו נגד המשטר הקודם.

... התעניינותו העמוקה של הציבור בעניני המשטרה, אשר באה לידי גילוי וביטוי עם חילופי המשטרות, צריכה ללמדנו מה גדולה זיקת הציבור למשטרה, עמה הוא נפגש ביום רצון כביים עברה, אמר נחמיאס כשהוא רומז בפירושו לכל מה שעבר על המשטרה בשנתיים האחרונות, ועל פרשת התפטרותו של סהר, "... תפקיד המשטרה הוא מורכב ועדין... נתאמץ בכל כוחנו ובכל לבנו למלא בכל-עצ את חובתנו לכלל אזרחי המדינה בנאמנות וללא משוא פנים. בדרך זו נזכה באמונו ובאהדתו של הציבור הרחב, ועמו תקל עלינו המשימה למענו."

היתה זו חרואה שמצב אידיאלי זה אינו קיים כיום. לא היה זה תרמו תיחיד נגד

אחריהם פרצה סקעת העמדות הצבאיות שר בצד הירדני באש, כשאנשי הפטרול מש"ט תסחים ומשיבים אש אינסטינקטיבית. מי ארבעה כיוונים ניתכה האש אל המורד הח' שוף, מתייכן בית-החולים אונוסטה ויקטוריה, הנמצא מעבר לאוכף המחלק את השטח המפורז לחלק ישראלי וחלק ירדני, נפתחה אש אוטומטית. מתוך עיסאוויה כונה אש רובים מדויקת: היתה זו גם האש הקט' לנית ביותר, כי היא גורתה ממרחק קטן ביותר, עליידי צלפים. מתוך חורשה דרוי מית-מורחית לנן שזומית, ומעל גבעה קטנה שבקירבתה, נבחו מקלעים קלים.

קול המצפון של אליאב. הירורים הירדניים כחרו כבשח הטוב ביותר למט' רתם. הנן משתקע על מדרון קל, ברכס האחורי של הר הצופים, בין בית-חולים הדסה לבין בנייני האוניברסיטה. הוא חשוף לגמרי לעיני הוושבים בכפר עיסאוויה, נמוך יותר באותו מדרון. הוא גם חסר מגן מול הגבעות השכנות, התפוסות בידי הלגיון. במסחה-אש הראשון נפצעו שני אנשים. שוטר אחד נפצע קל בידו השני, משה גינזבורג, איש יהודי, נפצע קשה יותר. ברנעי המבוכה הראשונים התנשא קולו של המפקד, אליאב אלעושרי. "רוץ מרר להוציך תגבורת!" הורה לשוטר שנפצע בידו. "אתם, הורה לשני אנשי יחידתו הנוחרים, תמסו מחסה והשיבו אש." שני השוטרים שעו מקודתו, וניצלו.

רק על עצמו לא פקד המפקד לתפוס מחסה ולהינצל. במרחק כמה מטרים ממנו, גלוי לגמרי לצלפי האויב, שכב משה גינזבורג. יתור הצו העליון היה חוק יתור מקול הכדורים השורקים. אליאב השתתח לצד סיקודו הפצוע, החל מגיש לו עזרה.

קול המצפון דיבר תמיד ברמה, במשפחת אלעושרי, אחת התתי-קות של הישוב הירדני שלמי. הנער התחנך ב"בית-הסדר היסודי בבני-ימינה, היה ער ועצמאי. הוא החל עובד מוקדם מאוד, כנער מוסך, כדי לעזור לאביו. את זמנו החפשי חילק בין משחקי כדורגל בקבוצת מכבי המקומית, בין ציד בשדות ובין הגרעין ההתיישבותי, אשר אתו חלם לצאת בבוא העת לספר.

הוא סיים את בית-הספר המקצועי עמל בחדרה, והתגייס למשטרה. לפני שבועות אחדים, כאשר מלאו לאליאב 19 שנה, קנו לו הוריו מתנה. זאת תהיה אפתעה שבבילוי כשיבוא לחופשה, אמרו. הם לא העלו על דעתם כי בנם נמצא אותה שעה בין השומרים על הר הצופים. רק אחיו ידע היכן נמצא אליאב, אולם גם הוא לא תיאר לעצמו אותו יום ב, כי אחיו מקריב את חייו, בנסיון להציל את חברו ממתח — לשוא. אליאב מת לצדו של גינזבורג.

התגבורת מוגיעה. הקרב בגן שזר מית לא עבר מבלי למשוך אליו תשומת לב. מיד עם הישמע הדי היריות הראשונות הרכיב מפקד החר סיוור שני, בן ששה שוטרים, החיש אותו אל הגן, לברר מה קרה. סיוור זה פגש את השוטר הפצוע רץ בכבודות. "ירו עלינו", נאק, "יש עוד פצוע. התבורה תפסו מחסה. צריכים תגבורת."

הסיוור התפצל לשתי חוליות. כל שלושה שוטרים התקדמו בכיוון אחד, פזורים ב"שרשרת, כדי לטרוק את השטח. על חוליה אחת פקד הקצין מרדכי טיקוצ'ינסקי, צבר דקדג ומרצין ממושך קדימה. על השניה פקד הסגל יוסף יחימיק, אחת הדמויות הידועות בירושלים, איש הבריגדה הע"ב רית ואחד המעטים שהצליחו לצאת בחיים מן המארב הרצחני בו נלכדה השיריה של עובדי האוניברסיטה, בתחילת 1948.

התגבורת היעירה לא יכלה לשנות את פני המצב העגום. אנשיה נלכדו באותו שטח חשוף, בו רוסק הפטרול הראשון. כאשר הגיעה התגבורת לשרידי הסיוור הראשון, לא יכלה לעזור להם במאומה. כדורי הירדנים זימומו סביב ראשם כדבורים נרגזות, התיזו את דמם ואילצו אותם להיצמד לקרקע.

בין אנשי התגבורת, שהגיעה בפטרול שלישי למקום, היה גם שלמה אהרנב, אחד משני הפצועים אשר זכו לצאת בחיים מן התקרית. סיוור שלמה, אחרי שהובא לבית-חולים זיו נותח בהצלחה: כל העניין התפתח תוך שניות. בקושי הצלחנו להגיע לשטח, כאשר פתחו עלינו באש. במרחק (המשך בעמוד 6)

מרדכי טיקוצ'ינסקי, משה גינזבורג, יר קו יחזקאל ויחזקאל אליאב אלעושרי.

ג'ותרים יבוסלו? כיצד יחוסל שלמון בעלי-השדרה הרושחתיים של תקופת סהר?

זהו המשרד?

בשנים אפשיים, בצורה זו, שאינה אידיאלית, אך שבמצב הנוכחי של שיתוק כללי עלולה להיות מעין עזרה ראשונה לחולה:

● **עמוס בן-גוריון**, סגן המפקח הכללי והגורם העיקרי לסיטוריו של יחוקאל סהר, יצטרך לחתר על הקאריירה המשטרית. יתכן שיצליח להתבצר בפקוד העליון של משמר הגבול, שיורחב בהדאי במקרה כזה. אחרת יצטרך לפרוש למשרה ממשלתית אחרת.

● **יקותיאל קרן**, סגן המפקח הכללי וראש אגף המינהלה, חייב לסיים את עבודתו המשטרית. קרן, נהג דן לשעבר וחסר כל נסיון משטרתי, משמש מכשול לכל עבודה מנהלתית מסודרת בכתלי המשטרה. שמו צריך להכלל ברשימה הראשונה של הקצינים שיפוטרו.

● **אברהם זלינגר**, סגן המפקח הכללי וראש אגף החקירות, יתפוס במקרה כזה את מקומו של קרן. זלינגר, קצין מקצועי המבין את בעיות המשטרה, עלול לקדם במידה רבה את המנהלה המנופחת מדי והכושלת במלוי תפקידי העזר שלה לאגף החקירות, שאת תפקידיה ובעיותיה יודע עתה זלינגר על בורין.

● **לתפקיד ראש אגף החקירות** יאלץ נחמיאס לחפש מועמד רציני. אם הוא יעשה זאת בתוך כותלי המטה הארצי, יוכל לבחור ברמי"ח יהודה לייב סראג, המשמש עתה כמפקד הקורס לקצינים בכירים. סראג, אחד מקציני החקירות שהצטיינו בעבר, הוקסא בשל כך בקרן וזית עלידי סהר, שפותה לעשות זאת בעצמם של קציני החצר שמסביבו.

אם ירצה נחמיאס לחפש מועמדים אחרים, יוכל למנות לתפקיד זה את מפקד מחוז ירושלים לוי אברהמי, אף שהסתבך בפרשות מפקדות של תקופת סהר, או את ראש הענף הפלילי של מחוז חיפה, סגן מפקח מחוזי נחמס בנדל, שהיה או צורך להעלות לדרגת מפקח מחוזי.

מחוז למשטרה, ישנו רק מועמד אחד הבא בחשבון לתפקיד זה: ישרון שיף, מנהל חברת אפיקי-פס. שיף, שהיה כבר ראש אגף החקירות במטה הארצי בזמן כהונתו של נחמיאס כסגן המפקח, יסכים לחזור לתפקידו אם יובטח לו כי אמנם יסורק אגף הארגון בראשותו של עמוס.

● **בתוך המטה הארצי**, יערוך נחמיאס בחדאי טהור מידי, אם ירצה לעשות זאת במכה אחת, יפטר בחדאי ויעביר מתפקידיהם את רמי"ח אפרים הופשטר ורמי"ח שמאי ווהר, ראשי המחלקות הפלילית והכלכלית באגף החקירות. פרט להם, יסייב לעשות נחמיאס אם יסלק את רמי"ח יעקב נאש, דובר-השקרים של יחוקאל סהר, ואת רמי"ח מאיר נוביק, איש מנגנון החוץ במטה המשטרה והאחראי הישיר לעזיבתם ופיטוריהם של כוחות מקצועיים כמו נעמן סתחי, ישרון שיף, רם ירון וזאב שטיינברג.

הופשטר ווהר הם השליטים המוכתרים של התיקים הסגורים. בימי שלטונו של סהר, היו הופשטר ווהר עושים ככל העולה על רוחם, פותחים וסוגרים תיקים פליליים וכלכליים מהגדולים ביותר, כראות עיניהם. בצורה זו רכשו השניים מקור שלטון וכוח בלתי-מוגבלים. שני אלה הם מנהיגי הכת המושחתת של הקצינים הבלתי-יציבים, שהשתלטו על המטה הארצי בשנים האחרונות, אך לא פוטרו ממנו למרות הערות החריפות מדי טעם של שופטים וגורמים ציבוריים אחרים. נאש, צלם-רחוב חסר-כשרון שעלה לדרגת רמי"ח בגלל פנקסי המפלגה וסגולות החנופה האישית שלו, ומאיר נוביק, שליח הש.ב., חייבים לעזוב את המשטרה, אם אמנם רוצה נחמיאס להבריא את האחזרה העכורה בתוך החיל.

יעילות במקום שויץ ורושם

● **א פחות חשובים** הם השינויים ומסע הטהור שנחמיאס יהיה צריך לעשות במחוזות ובבסיסי ההדרכה. בין המועמדים הראשונים להחלפה ולפיטורין:

● **מפקד מחוז תל-אביב** יואב פלג, חסר הכשרון וההשכלה. פלג אחראי לאולת ידה של משטרת מחוז תל-אביב, לכשלונותיה הבלתי-פוסקים במניעת פשעים וגילויים ולהתפשטות הנוראה של גל פשעים חמורים במחוז הכפוף למרותו.

● **מפקד מחוז המרכז** אריה גיר (קלפר), שעלה לגדולה בגלל שירות חסר ערך בהגנה, גיר, שאין לו שום מושג בעבודת המשטרה, מחפה על יוסף זינגר, הקצין שמשפסו בעזר עדות-שקר הועבר לבית-המשפט המחוזי, ולמרות זאת הוא ממשיך לכהן בתפקידו.

צעדים אלה יכולים להוות הקדמה רצינית לשינוי-הערכים הכללי הדרוש. שבתח ארוך תהיה הצלחתו מותנית בשינוי רמתם של השוטרים עצמם. סהר, שהיה ונשאר בור בענייני משטרה, אך שהצטיין בשיאיה עילאית לשיח ולרושם, ביקש לאטוף במשטרה מקסימום של בני-אדם, כדי להאדיר את שלטונו. כל כן ידאג להסתפק ברמה ירודה ובמשכורות ירודות. על כן נוצר מצב, ששוטרים ברחוב נתקלים לא פעם בבזבז גלוי מצד הקהל, שאינו חושש אף להרים עליהם ידיים.

נחמיאס גילה שבשבע שבועות שערב בראיון עתונאי שהתנגד בשעתו לקו זה. אם יתרגם התנגדות זו לשפת המעשה, ידאג כי רק אנשים בעלי רמה מוסרית והשכלתית גאוה יכנסו לשירות של חיל מובחר זה, יצמצם את מספר השוטרים אך ידאג לשלם להם משכורות הגונות — ישנה בהדרגה את האימון שהתמוטט בתקופת סהר.

המפקח החדש נכנס לתפקידו השבוע כשהוא מלווה מיטב הברכות של הציבור, אף שידועים השתייכותו המפלגתית וקשריו עם קבוצת המנהלים. ציבור זה אינו דורש מנחמיאס לחולל נסים בלתי-אפשריים, אולם הוא מצפה שישים קץ לניצול המפלגתי של המשטרה, למלחמות הפרטיות של הקצינים ולאחירת השחיתות והרקבון — מטרות שלמען ניהלו הלוהמים בשחיתות במשך שנתים ארוכות מאבק נועז, מסוכן ורב-קרבנות.

נחמיאס יכול למלא תקתת אלה — אם הוא ירצה בכך. מן הרגע שנטל לידיו את גט המפכ"ל, נשאר הכל תלוי בו, ברצונו הטוב ובכוננותו להעמיד את כשרונותיו הבלתי-מפוקפקים ואת פקחותו האישית הרבה לרשות מערכת-טהור שיטתית ועקבית.

מעולם לא קיבל מפקח כללי אשראי גדול יותר בהיכנסו לתפקידו. הציבור קיווה שישתמש באשראי זה לטובה.

מורשת העבר. בקטע דבריו שהתייחס למשמר-הגבול, אף רמז במפורש לפרשת כפר-קאסס: "יד ביד עם שוכני הספר, יוסיף משמר הגבול להלום במתנכלים מבחוק, תוך שמירה על קדושת הנשק, מורשת ההתנגדות העברית מאז ומתמיד."

ביום שאחרי הטקס וארוחת הצהריים החגיגית במלון הנשיא בירושלים, שנערכה מטעם ביגיי לכבודו של האיש שהגן על כבוד בנו ואיבד בהגנה זו את כסאו שלו, תפס נחמיאס את מקומו בבנין המטה הארצי. הוא הפך השוטר מספר אחד במדינת ישראל.

קצינים חנוניים, תפקידים-מדוולים

הירושפה שקיבל השוטר מספר אחד, היתה בכניית עובון חסר אפוטרופוסים. בעשר השנות שירותו של יחוקאל סהר כמפקח הכללי של משטרת ישראל ירדה המשטרה מדחי לדחי. טובי אנשיה המקצועיים, ירושת משטרת המנדט, פוטרו או עזבו. רבים אחרים נחלו בשירות בה, בגלל התנאים החומרים והנפשיים הירודים השוררים בחיל, רבים אחרים עזבו בגלל הרקבון שפשט בכל חלקיה.

מחום של הקצינים העליונים, סביב ספלוני הקפה ועשן הסיגריות, לא היה פחד חנינם. כי גם לאותם שהתחרו בשבתיים לסהר היוצא, היה ברור, כמו למפקח הכללי החדש, כי יש צורך בשינוי ערכים מידי בתוככי הגוף הממלכתי, שנועד לשמור על בטחונם ושלהתם של אזרחי המדינה.

השינוי הקרוב צריך יהיה להתבטא, בשינוי מבנה המשטרה: ביחס נכון יותר בין תפקידי המוגדרים בחוק, מניעת פשעים וחקירתם, לבין המנגנון המופעל באחירתה למטרות אלה.

צעד ראשון שאנשי המקצוע במשטרה ציפו שנחמיאס יעשה בתפקידו החדש: גיבוש מחוזות המשטרה, ביטול אגף הארגון במטה הארצי ושינוי-גברי יסודיים בקצונה העליונה.

כל שלב משינויים אלה, כרוך ומותנה במשנהו. סהר טיפח ורומם את המנהלה המשטרית מעל לצאת החוקרים בתפקידי השדה. הוא נתן די חופשית לקבוצה גדולה של קצינים, שביצרו לעצמם עמדה רמה, בהקימם שורה ארוכה של תפקידים משטרתיים מדומים, מחלקות חסרות-תוכן ומשימה, ומשרות מיותרות.

נחמיאס, אדם תקיף ובעל החלטה מהירה, שהיה בעצמו סגן המפקח הכללי של המשטרה, בזמן שהליה היה לירה וסגן-מפקח-כללי היה סגן-מפקח כללי, ידע על ימים קשים נכונ לו בבואו להשליט במשטרה העומדת תחת פיקודו אחת דעותיו שלו כיצד ואיך חייבת המשטרה להתנהל ולפעול בעתיד.

כי אף לא אחד מקבוצת הקצינים שסובבו את סהר, החניפו לו ורוממוהו כדי לחפות על אולת ידם במילוי תפקידיהם וכדי לקבל גיבוי רישמי למעשיהם הבלתי-חוקיים, לא התכוון לחתר על כסאו, ביום בו נכנס נחמיאס לתפקידו החדש. קבוצת קציני המטה ומקורביהם של סהר ועמוס במחוזות, התכוננו השבוע להילחם על מקומותיהם ועמ' דותיהם, מלחמת חיים ומות. הם החזירו לעתונות ידיעות כי נחמיאס שלח למשטרה מטעם הש.ב. כדי להשתלט עליה, קיח עד הרגע האחרון כי במקומו של נחמיאס תמנה המשטרה את יוסף אביור נעים ההליכות, שנראה להם כרץ-אופי, או עסקן מפלגתי חסר כל נסיון משטרתי.

זלינגר

שלושה אחוזות במקום חמישה

● **בר מבט ראשון** מזדקר המבנה הנוכחי של המשטרה כבלתי-טבעי. בזמן בו מתחלק כהיל לשלושה פיקודים ארציים, אורגנה המשטרה מטעמי יעילות מפלגתית של חלוקת מקומות-השפעה ומשרות, לחמישה מחוזות, שאחד מהם משתרע באופן מזור ומשונה מרחובות ועד לנתניה, להוציא את תל-אביב, בזמן שמחוז אחר, מחוז ירושלים, שולט על ירושלים, הפרוודור ומרבית שטח המדינה מרחובות ועד אילת.

כדי להשליט ארגון וסדר, יעילות ומשטר נכון של מניעת וחקירת פשעים, יהיה חייב נחמיאס להכניס את השינויים הבאים, במבנה המשטרה:

● **לפרק את אגף הארגון**. אגף זה הוקם אחרי פרישתו של נחמיאס מתפקיד סגן המפקח הכללי, כדי ליצור לעמוס בן-גוריון מעמד של סגן המפכ"ל. לאגף הארגון אין זכות קיום כשלעצמו. מחלקותיו המתחסות למניעת פשעים, כמו מחלקת הסיטור ותפקידי מטה, בראשה עומד רמי"ח אלי דקל, המחלקה לתפקידים מיוחדים ולקשר עם הש.ב. בפיקודו של רמי"ח מאיר נוביק, צריכות לעבור לאגף החקירות. מחלקת ההורכה לאגף המנהלה ומשמר הגבול, המשתתף גם הוא לאגף הארגון, חייב לעמוד כיחידה בפני עצמה, שאינה כפופה כלל למשטרת ישראל, כי אם לצה"ל, כדי למנוע כפילות וביזבוז.

● **לקצץ שניים מתוך חמשת המחוזות**. במקביל לצה"ל, חייבת המשטרה להתחלק לשלושה מחוזות: דרום, מרכז וצפון. החלוקה לשלושה מחוזות, תבטל שני מנגנוני-מינהלה מיותרים, תספק יותר כוח-אדם מקצועי לפיקוד הנפות ולראשות הלשכות והמדורים הפליליים בכל נטה ונפה. בצורה כזו, אפשר יהיה גם לנפות מן החיל כמה מפקדי מחוזות ורמי"חים שלא ידרשו עוד לשירות ושיטיבו לעשות אם ינסו למצוא לעצמם סידור מתאים, מחוז למשטרה.

● **להוריד את תקן הדרגות העליונות**. למנות סגן מפקח כללי אחד, במקום שלושה, ולהעמיד בראש אגפי החקירות והמנהלה שני עוזרים למפקח הכללי.

מקור השלמון: תיקים סגורים

שינויים מנהלתיים וארגוניים יחייבו גם שינויים אישיים נרחבים. קבוצת הקצינים החתיקים, התופסת עתה את ראשות המחלקות החשובות ביותר במטה הארצי, בכל האגפים, חייבת לפנות את מקומה. את הטובים שבקצינים אלה יאלץ נחמיאס לפזר בין המחוזות השונים, ואילו את המושחתים והכושלים ביניהם, שזכו עד כה לגיבוי איתן מצידו של סהר, יאלץ לפטר בחושים הראשונים לתפקידו החדש.

הטיהור יתחיל, כמובן, בראש וראשונה במחלקות אגף הארגון שיחוסלי, במקרה כזה, אם יבדוק נחמיאס את כושרם המקצועי של קציניו, יאלץ בחדאי לשבץ אותם מחדש,

נאש

דעותו של איש המוכת

בעלי

רמפון בדירתנו צלצל. אחת ה-
בנות הרימה את השטרות והודיעה
לבעלי: "זה בשבילך, אבא". הוא ניגש
למכשיר, האזין בהבעת פנים רצינית לקול
שמעבר לקו, והודיע לי: "יורים בעיסאחיה.
אני צריך ללכת".

היה זה ביום השני, 26 במאי, בשעה
שתיים אחר הצהריים, דקות ספורות אחרי
שסיימנו את ארוחת הצהריים. בעלי נטל
את כובעו ויצא לדרכו. היתה זו הפעם
האחרונה שראיתי בחיים.

היה בכך משהו אוסייני, שבעלי יצא ב-
עצמו אל שדה האש. כי הוא מעולם לא
היה מטיל על אחרים דבר שהוא עצמו
לא היה מוכן לבצעו. וביתרו צעת שמילא
את תפקידו במטה המשקיפים של האו"ם.
הוא תמיד חי בהרגשה כי בכל אשר הוא
פועל, אין הוא פועל בשמו הוא. הוא
הרגיש בכל נימי נפשו כי נציג האו"ם
הנהו, שנבחר למלא שליחות. אם שליחות
זו כרוכה בסכנה, היה אומר, "איני
יכול לשלוח מישהו אחר במקומי".

לא דיבר על עבודתו

ריינו כבר רגילים לקריאות הטל-
פוניות הפתאומיות. הן באו בכל שעות
היום והלילה — ותמיד היה גיורג צעוב
את הבית ויוצא לשטח. לא היה בזה גם
משום חידוש שירו עליו. כונאת היתה
עבודתו, למשל, בשלושת השבועות הראו-
שונים ששירת כמשקיף או"ם, בגבול רצו-
עו עזה, ירו עליו 21 פעם.

פעם, לפני שנתיים, אף עלה על מוקש.
גם אז בהר הצופים. הוא נפצע קשה
ובמשך זמן רב לא ידעו אם יצא חי מן
העניין. כשהחלים, חשבו אנשים רבים כי
הוא בודאי יחזור הביתה. הוא רק השיב:
"לחזור הביתה — למה? קיבלתי עלי

במדינה

שלושה מטרים ממני ראיתי את החובש
מטפל בסמל יוחימק. הוא נפצע בידו
והחובש הצליח לחבוש את הפצע. ואז,
כששניהם כורעים בשטח, ראיתי את ראשו
של הסמל מיטלטל בחווקה. קיבל כדור
בראש. החובש ואני נשכבנו מיד.

האו"ם מתערב. לא הרחק מגן הדמים,
החלה נעה המכונה שהוקמה עלידי האו"ם
לסקח על גבולות שביתת-הנשק ולמנוע
שפיכת דמים. הודעה ישראלית מטרה ל-
ראש המשקיפים, הגנרל פון הורן, כי
הירדנים פתחו באש על הר הצופים, ואינם
מאפשרים כל גישה להוצאת פצועים. תשרי-
בת הירדנים לפניית הגנרל: "זהו תקרית
מצערת; צלף בדואי השתגע והתחיל לירותו
הלגיון מנסה להשתלט עליו".

אולם לבסוף הגיעה הודעה חיובית ממטה
המשקיפים: הירדנים הסכימו להפסקת אש,
אשר תכנס לתוקפה בשעה 15.10 בדיוק,
כדי לאפשר הוצאת הפצועים. ואכן, בדיוק
בשעה זו, ראו השוטרים הישראליים כמה
קציני או"ם מתקרבים אליהם, מכיוון הכפר
עיסאחיה, כשהם צועקים כי ישנה הפסקת
אש.

על הגבעות הסלעיות השתרר שקט. כל
אחד החל סוקר סביבו, לחפש פצועים.
שלמה אהרונוב קם ממקומו, ניגש ליוחיקמ,
לאהרונוב היה ברור כי הסמל נהרג, אולם
הוא החליט בכל זאת להוציאו מן השטח.
הוא ניסה להעמיסו על גבו — כאשר לפתע
חש צריבה נוראה בידו. כדור של צלף

פגע בו.
אהרונוב ניסה להרים את הסמל בידו
השניה ואז פגע בו כדור שני — הפעם
בירכו. "הורדתי את הסמל", סיפר אהרונוב,
אשר אותות הקרב עוד נראו על פניו,
"וחיבתי את האדמה".

מותו של פלינט. ברגע זה נכנס
גיורג פלינט לפעולה. הוא בא בלהיית
עוד שלושה קצינים דרך העמדות הערביות,
כדי לפקח אישית על פעולות הצלת ה-
פצועים. יחד עם חבריו עמד על ראש
המדורן, עקב אחרי נסיונו של אהרונוב ל-
חלץ את יוחימק. הוא ראה כיצד נמוע היש-
ראלי משני כוורים, בעיצומה של "הפסקת-
האש". מבלי לחשוב, עשה הקנאדי את אשר
ציתה עליו ליבו: הוא זינק לעבר הפצוע.
הפסקת-האש, במידה שהיתה, הסכה עתה
ללעג. הכדורים שרקו ברציפות על פני
הגן; במיוחד התרכזו האש לעבר פלינט.
הקולונל, איש צבא בעל חתק ונסיך רב
(ראה "בעלי גיורג פלינט") רץ אל הפצוע.
אהרונוב שכח אפילו את הכאב הצורב בידו
ובירכו, למראה גבורתו של הקולונל, אשר
את זהותו לא ידע עדיין.

"ראיתי מישהו רץ אלי בקפיצות קרב",
סיפר אחר-כך. "האיש התקרב אלי בזיגוג,
כשהוא כל פעם מתרומם, רץ, ומשתטח על
האדמה. הוא זחל כמה מטרים, עד שהגיע
לשטח פתוח לגמרי אבל הוא לא נעצר.
הוא הרים דגל לבן שהיה בידו, הודקף
והתחיל לרוץ לכיווני. במשך כל אותו זמן
המשיכו הערבים לירות עליו.
לא ידעתי מי האיש. ידעתי רק שהוא
מהאו"ם. על כובעו ראיתי כתר ממתכת,
על רקע אדום. הוא הגיע עד לחמישה מטר
ממני, ושוב נפל. הוא נאנח אוויר הבנתי
שקיבל כדור בראשו".

שום דבר לא עזר. חבריו של פלינט,
אשר עקבו בנשימה עצורה אחרי נסיונו,
סרקו בעיניהם את השטח, בנסותם לגלות
את המקום המדויק שבו הוא נפל לאחרונה.
"פלינט! פלינט! איפה קולונל פלינט?" קרי-
או לשוטרים הפזורים בשטח.
מייגור באזיל לוס האוסטרלי החל זוחל
אל פלינט. הוא הגיע עד כדי 20 מטר
ממנו, ומתמת האש לא יכול היה להתקדם
הלאה. אל תוך מכשיר האלחוט הועיר
שבידו דיווח: "אני רואה אותו... הוא
אינו זו... כנראה הרוג".

קצין שני קפסן ברוס שאנון הנייר
וילנדי, ניסה אף הוא להגיע אל פלינט.
אש הירדנים ריתקה אותו 50 מטרים מן
הגחיה. קולונל נוסטרומ, שחדר בן 50 שהיה
לשעבר נספח אחירי במוסקבה, ניסה אף
הוא את יכולתו. הוא התקדם בקפיצות, אך
במהרה אולץ לתפוס מחסה. הוא נשכב
מאתורי סלע בשטח, וכל פעם שניסה ל-
הרים את ראשו, שרק מעליו כדור.

שום דבר לא עזר. אנשי האו"ם יכלו
לעזוב את השטח רק עם תשיכה, יחד עם
השוטרים הישראליים. ורק אז יכלו להוציא
מן השטח את גחיתו של קולונל גיורג
פלינט, יחד עם גופותיהם של ארבעת ה-
ישראלים, המש וחצי שעות אחרי שנורה
הכדור הראשון.

דגנל

המבוקשת ביותר במחיר זה!

20 סיגריות 280 פרוטה אחים בדורנו בע"מ

לסובלים מנשירת שערות וקרחות

טיפול מיוחד לפי שיטה חדשה ובעזרת מכשירים חדישים ביותר מאפשר

- א. הפסקה מוחלטת של הנשירה
- ב. גידול של שער חדש

הטיפול הוא באחריות גמורה — במקרה של אי-הצלחה יוחזר הכסף רובינים קוסמטיקום

כהנהלת מר א. רובין, ביוקוסמטיקאי מדופלם תל-אביב, רחוב פינסקר 2, טלפון 22128

אלופי הכבישים להשכרה

- * ווספות מודל אחרון
- * אופנועים חדישים
- לתיירים, עתונאים, מוסדות ומפעלים
- תנאים מיוחדים
- ת"א, דרך פתח-תקוה 110 מול הקריה

דחק

למדו שפות

מהר וביסודיות בבית-הספר לשפות, קדימה. תל-אביב, בן-יהודה 74, טלפון 20314

אנו פותחים:

- א) אורפניות לאנגלית ללימוד מרוכז (2 שעות בינום) למתחילים ולמתקדמים וחוג לשיחה (Conversation) למשתלמים על-ידי מורים מאנגליה.
- ב) קורסים לעברית, אנגלית וצרפתית למבוגרים מכל זרמה חידעית וקורס מיוחד לשיפור הכתיב העברי.
- ג) קבוצות לאנגלית לתלמידי בתי-ספר ג' ה' ו' ח' יסודיות, ה' ו' ח' תיכונית, לפי שיטה קלה.
- פרטים וחר שמה: מ-9:30 לפנה"צ — 9:30 בערב (פרטליום ר).

המתווך
על רקע החורבות של בעלבק, בלבנון, בשעת חופשה על חזונו של קולונל פלינט, החייל החתיק והמנוסה, אותות צבאיים וכפני צנחן.

כאב, כאדם וכלוחם, כפי שהכירה אותו אשתו ג'ורג' פלינט

זאת

אודרי פלינט

תפקיד, ואני מתכוון למלאו עד תום. הוא לא אמר זאת מתוך שחייץ — כי הוא לא היה מעולם שחיצר.

הוא שגא עד כדי כך להרבות בדיבורים ולהתרברב, שמעולם לא סיפר על החירות שעברו עליו במילוי תפקידו. מדי פעם הייתי מבחינה שהוא חוזר הביתה נרגש במיוחד בחוגי קציני האווים היה ידוע, כי אני האשה היודעת הכי פחות על עבודת בעלה. ולמען האמת, לא ניסיתי גם לחקור אותו. ידעתי כי זהו תפקידו שלו, כשם שתפקידי שלי הוא לדאוג לו ולשתי בנותינו. אני אפילו לא ניצלתי את מעמדו כדי לבקר בהר הצופים — ומעולם לא ראיתי את השטח שבו נודע לשפוך את דמו.

***

העורף כבר את לבו

רעלי הצטרף לצבא הקנדי רק במלחמת העולם השנייה. כאשר פרצה המלחמה, עבד כפקיד אחראי במחלקת הטיבוע הורבונק של מונטריאול. הוא רצה מיד להתגייס לצבא, אך הבנק סירב בכל תוקף לשחררו מתפקידו והוא רותק לשולחן.

אך לא לזמן רב; כעבור שנה הצליח להשתחרר מן הבנק ולהתגייס. אבל שוב היתה יעילותו בעוכריו. הוא הצטיין במידה כזו, שכאשר הגיע הזמן שהוא יצורף ליחידה לוחמת וישלח אל מעבר לים, החליטו מפקדיו שהוא יביא תועלת רבה יותר כמדריך בבית-ספר לצועדים. הוא רטן, אך מילא את התפקיד.

ושוב הצליח להשתחרר מתפקידו הבלתי-לוחם. הוא עבר לבית-ספר של חיל השריון, קיחה שבוירג' אש מקצוע בחיל זה היוו לו סיכויים רבים יותר לראות פעולה. הוא לא רצה לצאת לחזית מפני שהיה הרפתקן או שואף-דמים, אלא מפני שהאמין, כי כל בן-חורין ישר חייב להתייצב במלחמה נגד כוחות החושך אשר אימרו על העולם.

חיל השריון. השנה היתה כבר שנת 1943 — ארבע שנים אחרי פרוץ המלחמה. ג'ורג' התנדב לצנחנים. הוא היה צנחן כל כך טוב שכעבור שנתיים כבר היה מפקד בית-הספר לצנחנים — בקנדה. זה שבר את לבו, ועד יומה האחרון לא טחל למפקדיו על כי המלחמה נסתיימה מבלי שהוא ישתתף אף בפעולה אחת בחזית.

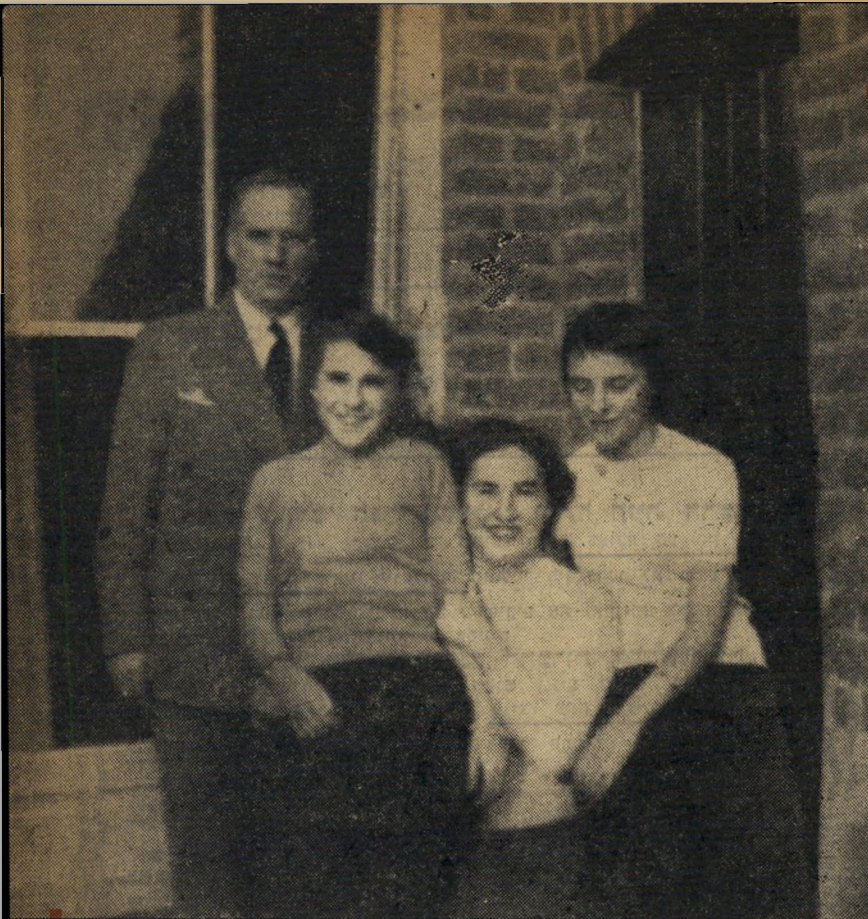
***

פעולה בקוריאה

רג'נינו, היתה תקופה זו כאילו נמצא בעלי בחיץ-לארץ. תפקידו ריתקו אותו למחנות צבאיים, שהיו לעיתים רחוקים עד התרגלותו להאי את חיל מקצועי.

עם גמר המלחמה החליט בעלי להישאר בצבא. הוא הצטרף לאחת מחטיבות חיל-הרגלים הידועות ביותר של הצבא הקנדי — חטיבת החי"ר הקל של הנסיכה פאטי רישה. ורק אז, אחרי שחם המאבק הנורא של מלחמת העולם, ראה בעלי סוף-סוף פעולה בחזית. ב-1950, עת פרצה מלחמת קוריאה, התנדב ג'ורג' לשרות קרבי. הוא יצא למרחק הרחוק בתור סגן מפקד הגדוד השני של חטיבת הנסיכה פאטרישה.

בקוריאה היה ג'ורג' בפעולה רצופה במשך ששה שבועות. היה זה כאשר החזיקה יחי' דתו ג'ורג' בחזית, בה תקפו הסינים. בין מכתבים שהיה שולח אלי הביתה, היה מרבה לתאר את סבלותיה של הארץ ה"משוסעת", ואת מאמצי האווים לעזור לתורבים האומללים. היה זה חז אופייני לו: בתוך השואה הכללית, הוא צד על סבלם של בני-האדם הקטנים. סמלי הרבר שהוא היה חיל, אשר מעולם לא הרג איש. תמיד לחם

לא על מנת להרוג, אלא על מנת לשמור על השלום. בסוף 1951 חזר הביתה, ונשלח לבית-הספר לפיקוד ומטה. צעדו הבא בשרות הצבא קירב אותו במידה מכרעת אל המורח התיכון ואל ההר הטראגי שבו מצא את מותו. הוא נשלח לאוטה, שם מילא תפקיד במחלקת המורח התיכון של המודיעין ה"צבאי.

***

עוברים לירושלים

רהודעה הגורלית נמסרה לו ב-1955. נאמר לו, כי הוא הוצע לשרת כמשקיף מטעם האווים בארץ-ישראל. עד אז היינו שומעים רק ידיעות מקוטעות על ישראל והמצב במורח התיכון. ידענו שמשוה אינו כשורה שם, אבל מה בדיוק — זאת לא ידענו. אמנם היו לנו ידידים יהודים שי התמצאו היטב בנעשה בארץ, אבל לנו כנוצרים לא היתה שום סיבה מיוחדת להתעמק בסבך הסיכסוכים של המורח ה"תיכון.

ג'ורג' קיבל את המינוי בשיעור-רצון. הוא הרגיש כי בחלק זה של העולם, יכול אדם בעל נסיון כשלו לתרום משהו למען השלום. הוא האמין אמונה שלמה באו"ם. "אם יש כיום ארגון כלשהו המסוגל להביא את השלום לעולם", אמר לי לא פעם, "הרי זה האו"ם". ובעלי האמין בכל לבו בשלום.

הוא ידע שלפניו דרך קשה — אך כמה קשה, זאת לא ניחש. לפני כל החלטה הרבה לחשוב ולהתעמק — אך משהחליט, היה גבר מספיק אמיץ כדי לעמוד על דעתו, מתוך אמונה כי אכן זוהי החלטה היחידה אשר אדם ישר יכול להגיע אליה. בכל דבר שהיה עושה, היה מוצפנו נקי.

במשך ששה חודשים שירת בעזה, אחרי כן בדמשק ולבסוף הועבר לגבול הירדני. כל אותו זמן יושבתי עם שתי בנותי, חזי בת ה-18 וזונה בת ה-15, בכיירות, ואי, שלושה שבועות בלבד אחרי שנכנס לתפקידו כיושב-ראש ועדת שביתת-הנשק הישראלית-ירדנית, הגיעתנו ללבנון בשורה נוראה: בעלי עלה על מוקש בשעת טיור בהר הצופים. מצבו קשה.

מיהרתי מיד לצידו. הייתי כולי מלאה חרדה לגורלו, אך משהייתי נכנסת לחדרו, הייתי מחייבת. כי לא רציתי שישא גם את סבלי, בשעתו הקשה. כאשר החלים, עברנו לגור בדירה שכורה ברחביה.

בחרנו ורקא בעיר החדשה, מפני שהיה לנו נוח יותר מאשר בעיר העתיקה. בצד הירדני ישנם אמנם בתים יפים, אולם לנו לא היו רהיטים ובעיר העתיקה אי-אפשר להשיג דירה מרוהטת כזאת. היתה גם בעיית לימודיהן של הבנות. בעיר העתיקה ישנם אמנם בתי-ספר טובים, אך חנדי החלה בדיוק לומדת אמנות, ורק בעיר החדשה יכלה לעשות זאת, בבית-ספר בצלאל.

***

זא כור

רעלי התמסר כולו לתפקידו. הארץ היפה והנוקשה שבתה את לבו, כשם ששבתה את לב כולנו במשפחה. הוא היה מתעניין בכל בעיותיה, הרבה לקרוא ספרים שנכתבו על עברה ועל תופעותיה החשובות. בכלל היה מרבה לקרוא.

אמנם, גם בתנאים הקלים-יחסית של ירו"שלים החדשה, לא היתה לנו כל הנוחיות שהורגלנו אליה בקנדה. אולם אם חסרו דברים מסוימים אשר אצלנו ראינו אותם כמובנים מאליהם, נתנה לנו הארץ הזאת דברים אחרים, חשובים הרבה יותר מנו"חיות-מחיה. טיילנו לאורכה ולרוחבה, היכרנו נו את גופה ואת אנשיה — משני עברי הגבול.

לא כל החחיות היו נעימות. אני יכולה להזכיר, למשל את מחנות הפליטים בצד הירדני. מדי פעם היינו חולפים על פני מחנות אלה — אם כי לא נכנסנו לתוכם, כי הטיפול בהם אינו מתפקידו של מטה המשקיפים של האווים, אלא של האונריא. אבל כשהייתי עוברת שם, הייתי כולי מת' מלאה חמלה. איך אפשר לגדל ילדים ב' ביקתת חימר 2x2?

בחוץ המשפחה

צילום מתוך האלבום של משפחת פלינט. ג'ורג' פלינט נראה עומד בחליפה אזרחית, כשלידו יושב פלינט צלע מאז נפצע במוקש על הר הצופים.

בנות בנותיו וזוני דונה. באמצע: אשתו אודרי. צילום מתוך האלבום של משפחת פלינט. ג'ורג' פלינט נראה עומד בחליפה אזרחית, כשלידו יושב פלינט צלע מאז נפצע במוקש על הר הצופים.

מקולם לא ראה ג'ורג' את עצמו כבן עם עליון, שבא לשפוט בין שני עמים נחותים, ואשר לא היה איכפת לו מה הם עושים אחד לשני. הוא לא אמר לעצמו: "שילכו להם לכל הרוחות. אני קנאדי ואלה סתם ערבים ויהודים. מה איכפת לי אם יהרגו אחד את השני?"

להיפך, הוא ראה את עצמו כשליח של ארגון עולמי, אשר תפקידו היה למונע כי ייהרג אדם. לא ישראלי או ערבי — אלא אדם. את תפקידו היה מגדיר כך: "ישנה בעיה קשה ומסובכת של יחסי ישראל ו"ר הערבים. זוהי בעיה אשר תמצא את פת"רונה בידי אנשי הפוליטיקה. אני איש הרבה יותר מדי קטן, מכדי שאוכל לפתור אותה. אולם דבר אחד אני יכול לעשות — לכבות שריפות, לרסן את השינאה ולמנוע בעדה מלהתבטא במעשי רצח. עד שהפוליטיקאים יגיעו לפתרון הסופי, את תפקיד ההצלה אמלא בכל כוחי".

***

הפוליטיקאים פגעו בו

רוא העמיד את עצמו מעל לפוליטיקה ולתכניה. ועל כן סבל לא פעם מדי הפוליטיקאים. הם לא היססו לפגוע בו ביושרו ובאישיותו, אלא רק האינטרסים הרגועים שלהם ציח עליהם לעשות זאת. יחס זה היה פוגע בו נוראות — והוא לא היה בא מצד אחד בלבד. הישראלים וגם הירדנים חליפות חשדו בו ותקפו אותו. זה אפילו הפך למען בדיחה אצלנו בבית, וכל יום היינו שואלות אותו: "הגד, איזה צד שונא אותך היום?"

אולם עם כל הקשיים ועוגמת-הנפש, נהנינו מאד מתקופת שירותו כאן. התקשרנו אל הארץ, רכשנו לעצמנו ידידים רבים — הן בין היהודים והן בין הערבים. איננו רוצה להזכיר שמות, כי לא אוכל להזכיר את כולם, ויהיה בכך משום עזל לאלה שלא יוזכרו. אולם די לציין כי מכרינו נמנים על כל החוגים וכל שטחי החיים.

ביום שלישי, כאשר נערכה תפילת אש"כבה לבעלי כנסיית סנט אנדרו בירושלים החדשה, היו שם ידידים ומכרים מכל החוגים. אותו יום, בשעה שש אחר הצהריים, נערכה תפילת אשכבה שניה, הפעם בקת"ר דראלה סנס ג'ורג' בעיר העתיקה. גם היא היתה מלאה ידידים מכל החוגים, שבאו להביע את נחומיהם.

בסך הכל, כאשר ניצל בעלי בשעתו מפצעי המוקש, נתן לו הגורל במתנה שני תיים נוספות של חיים. היו אלה שנתיים של אושר.

***

שנות חייו היפות

הן היו השנתיים המאושרות האחרונות, אך לא היחידות. הכרתיה את ג'ורג' שינאה. האם השנאה תחזיר לי את בעלי?

האם אני שונאת את הארץ הזאת, או את יושביה? לא, אין בלבי כל טינה או שינאה. האם השנאה תחזיר לי את בעלי?

(כל חזויות שטורות)

נצרת חזית לבלימת משה דיין. נאומי דיין, שמינו חוסר תוכנית עם ביקורת עוקצנית נגד הצמרת של מפא"י, עוררו את העסקנים הקשישים למלחמת הגנה. העסקנים לא יתקפו את דיין התקפת מצח, אלא ינסו למשוך אותו לשורת ויכוחים בהם הם מקווים להוכיח שאין לו יכולת רעיונית ופוליטית. להמעט בהדרגה את דמותו, כפי שקרה קודם לכן ליגאל אלון.

אותה שעה תתעורר במפא"י המלחמה נגד כל קבוצת המנהלים. חזית ראשונה: נסיון לסלק את ג'ון קמחי, דוברם של פרס, דיין ושות', מערכת הגיוניש אוכסרבר, המופיע בלונדון (באנגלית ובצרפתית) בכספי ההסתדרות הציונית, בה אין לקבוצת המנהלים שום אחיזה. בבריית אידיאלי למערכה זו: נחום גולדמן, השולט בכספים הציוניים, יריבם הבולט של המנהלים.

הגוש הערבי חסרראמריקאי יפתח חזית חדשה נגד רע"ם. עבד אלנאצר ייאשם בכך שהוא משתף פעולה עם סין העממית, בה מוכאים עשרה מיליון מוסלמים. מוסלמי סין ערכו לא מכבר הומות, נאשמו עליידי עתוני השלטון כי הם מחשיבים את נאמנותם לעדה המוסלמית העולמית יותר מאשר את לאומיותם הסינית.

שר האוצר ישתלב על כל החברות הממשלתיות. אחרי ששר הפיתוח המפיץ נלחם במשך שלוש שנים לקיים את שלטונו על החברות הגדולות בנגב ועל נמל אילת, מנוצל עתה הכשלון המביש בתמנע לקיצוץ כנפיו ולהעברת השלטון לידי שר האוצר המפא"י. לפי הוראות חדשות, יכריע שר האוצר למעשה בכל ענין הנוגע למנוי מנהלים, שינויים בהון וקבלת הלוואות.

מפא"י תינסה לתת לתנאי עתה הנוער שלה מעמד ממלכתי.

אחרי שיתממש האיד חוד בין התנועה ה מאוחדת המפא"ית עם הנוער העובד, עשוי לפרוש מהגור ער העובד הפלג השייך לאחדות העבודה, שיתאחד עם המחנות העולים, תנועת הנוער של מפ"לנה זו. במקרה זה תעמיד מפא"י פנים שהנוער העובד ה מחודש הוא בלתי מפלגתי, וזכאי לת מיכה ממלכתית ול זכות לפעול בבתי הספר באופן נגדי בניגוד לתנועות ה נוער של כל שאר המפלגות.

מפ"ם תרצה את כל מלימותה פכיב ההורדה המלאכותית של האינרס המזויף. לקראת הבחירות יופיעו נציגיה בכנסת בהופעות רצופות נגד הסובסידיות הניתנות מפעם לפעם עליידי האוצר להורדה מלאכותית של האינדקס. מפא"י לא תעשה דבר נגד פעולות אלה, מאחר וגם זובריה בעריה הפצה זמנית יתייבבו נגד זיוף האינדקס, כאילו מישהו אחר עושה זאת. בינתיים ימשיך משרד האוצר להעניק סובסידיות לזיוף האינדקס.

קרן קולי לא תמחר לשפוך את כספה בישראל. הקרן האמריקאית לעידוד התעשייה הפרטית (במידה שהיא קשורה במשק האמריקאי) היתה צריכה להתחיל בפעולותיה בישראל כנסיון ראשון, אך נחונה כאשר הומטר עליה מסר של בקשות בהמרצת ממשלת ישראל, לכן החליטה הקרן להתחיל בפעולותיה במקסימום, לעבור רק אחרי כן לישראל.

10 מרכזים ממחריים חרשים וקמו ברחבי הארץ עליידי חברת רסקו, אחרי שתחתום הסכם על כך עם מלך הנעליים האנגלי. יהיה זה נצחון חדש לשיטתה של החברה הפרוגרסיבית למשוך ארצה משקיעים ולהשתמש בכספיהם לבניית בנינים להשכרה. הנאתה העיקרית של רסקו: עבודת קבלנות הבנין.

ישראל תשתתף בשבע תערוכות בינלאומיות נוספות - בפוזנן (פולין), איזמיר (תורכיה), מרסיי (צרפת), פראנפורט (גרמניה המערבית), זאנגר (יוגוסלביה), סאלוניקי (יוון) וניירובי (קניה). למרות הסכסוכים בקשר לתנהלת הביתן הישראלי בבריסל, החליטה הממשלה להחייב את השתתפות ישראל במאורעות אלה.

בקרוב יוצע לאכילה בשר עטברימים. לפי תוכנית חדשה, ינוצלו 35 אלף דונם בריכות הדגים בשר לגידול עטברימים (נוטריה). בשר שפרותיהם היקרות יוסיפו למעלה ממיילין דולאר ליוצא הישראלי. בשר הנוטריה יגיע ל-1200 טון בשנה, דומה לבשר הספנים, טוב לאכילה, אך אינו כשר.

חוסר עבודה חמור ישרור בקרוב בשוק האמנים המקומיים. התיאטרון הקאמרי יגליס החודש את מסע הפיסורים המקיף שהוא עורך בשורות שחקניו הצעירים והוותיקים, הממלאים בדרך כלל תפקידי מסנה. הבימה ואהל, מהם עברו שחקנים אלה ברובם לקאמרי, לא יקבלו אותם בחזרה. עד לבחירות, כשידרשו שחקנים אלה לאסיפות תעמולה, לא ימצא פתרון לבעיה זו.

המשק

מה הגיד הנגיד

שלטונו של דויד ("דוליק") הרוביץ בחיים המשקים מוגבל למדי. למעשה אין לנגיד בנק ישראל כל שליטה על הכוח המשקי הקובע - הממשלה. אולם לדוליק מהיר העט וחובבי הכתיבה יש נשק אחד, שהוא מפעיל אותו ברצון ובידי נדיבה: נשק הביקורת.

פעם אחת בשנה מפרסם הנגיד סיכום שנתי על מערכת הכלכלה. כמעט ללא יוצא מן הכלל סותרים מספריו, שנה בשנה, את המספרים הרשמיים של שר האוצר. אך בחוגי המשק נהגים סיפורי הנגיד מאימון רב יותר מסיפורי השר.

הכל עולה. השבוע פירסם דוליק את הדו"ח השנתי שלו לשנת 1957. המספרים היו מעודדים מאד - פרט לגבי מי שמבין בכלכלה.

לפי הדו"ח, הכל בישראל עולה. עלה הייצור (11%). עלה הייצוא במידה ניכרת מאד (27%), בעיקר הודות לעליית מחירי התפוחים וההילומים בשוקי העולם. עלו ההשקעות (2%). אולם לעומת עליות מעודדות אלה, היו

רועי אבירביע ועריהם בשטח התקרית מי ירה את הירה הראשונה?

כמה עליות מוכאות מאד, שהיו הרבה יותר חשובות. עלתה הצריכה הפרטית של אזרחי ישראל (בלמעלה מ-15%), ולמרות עליית הייצוא, עלה הפער במאזן התשלוחים מים הלאומי (היינו עודף הייצוא על הייצוא) ב-7% נוספים ומדהימים.

בין כל העליות, זוהי העליה הקובעת. היא מוכיחה כי המחלה הכלכלית אינה חולפת, אלא מחלה יסודית של המשטר הכלכלי כולו, שהיא חשוכת מרפא בתחומי המשטר. בשנה אחרי סיני, ללא מתיחות בטחונית וזעזועים פוליטיים, ללא עליה המונית, ועל אף עלייה בייצוא, התרחקה העצמאות הכלכלית בקפיצה גדולה נוספת. ככל שהמשק חי יותר מכספי השנור, כן הוא נעשה תלוי יותר במערכת השנור. חומצה גפריתנית. אם היו אופטימיסטים שקיוו כי בשנת 1958 השתנה תהליך זה, בא הנגיד ושפך מעט חומצה גפריתנית על תקוותיהם. בשליש הראשון של 1958, הוסיף בעליפה, גדלה הצריכה לנפש ב-3.5%, ואילו הפער הלאומי גדל ב-7% נוספים.

הכצורת

אות קין (המשך)

המלחמה הנושנה בין קין והבל על שטחיה המרעה הזעומים שטרדו בנגב אכולי הכצורת (העולם הזה 1078) נמשכה השבוע במלוא הטרואגיות. ערבי הבדואים, שגדלו ויגשגשו בשתי שנותי ברכה, פרצו כנחל ארבה לתוך כל שטח שנוזמן בדרום צפון נה, במאצם הנושא להישאר בחיים. בעלי השטחים, לרוב משקים עבריים מקומיים או שליחים מן הצפון, השיבו מלחמה ערעה באמצעים כשירים ובלתי כשירים.

שיטות רבות בלשו במאבק העקשני. לשיא הגיעו בשעתו אנשי שדה יבוקר, ש' שחטו בירות מקלעים עדר שלם של שבט בדואי שכן, אחרי שעלה על אדמותיהם. לעומת זאת נהגים אנשי משק להב לעצור את הגמלים הרועים באדמותיהם ולהחזירם רק לידי המשטרה, מתוך תקווה כי הבורר אים יהרו מפני מעשה שיגרורו אחרי טרדות כה רבות.

השבוע אירעה ליד מושב אחוים, בקיר-בת העיר הפלשתית העתיקה גת, תקרית חמורה עוד יותר - סיבוב חדש במלחמה שהיתה עתיקה עוד בימים שהפלשתים ירדו בחופי הארץ.

הקש ששבר את הגב. למשק דגניה א', היושב באחד מאזורי ההתיישבות הצפופים ביותר בארץ, החזיר משרד החקלאות כמה אלפי דונם בדרום. פלחי המשק ורעו את שדותיהם, בקירבת מושב אחוים, וכש' בהשיל היבול קצרו את התבואה, בזה תמה בעלותם הארעית על האדמות, והשטח חזר לרשותו של משרד החקלאות.

אילו היתה זו שנה רגילה, לא היה מן הסתם קורה דבר. אולם בגלל הצבצורת החמורה של השנה, הורשו שבטי הבדואים להוביל את עדויהם צפונה, לעלות על שדות שלף של המשקים העבריים. לשבט אבירביע נאמר כי מיד אחרי גמר הקציר, יכולים הם לעלות על שדות דגניה א', וכך עשו.

אלא שהחקלאים מן הצפון לא סיימו את מלאכתם עם הקציר. הם כבשו את הקש בחבילות, הובילו אותו בהדרגה ה' ביתה. וכך, עוד לפני שקין העברי פניה את השטח, עלה עליו הבל הבדואי עם צאנו. פה ושם התנגשו השניים. הבדואים התירו את החבלים של חבילות הקש, ב' טענם כי האדמה נמסרה להם עליידי משרד החקלאות והקש המפורז שייך להם. הי קיבוצאים הגיבו במעשי תגמול פרטים, החרימו עשרות כבשים מערבי הפולשים. אך הפלישה לא נהדפה.

עין פצועה - הוכחה חותכת. או, לדברי עידה סלמה עידה גיבראן, בשעת שקיעת החמה, בא הקיבוץ ולקח לנו 400 כבשים בכוח. כשניסינו להתנגד פתחו עלינו נו באש. רועי אבירביע ברחו, עדרם הרב התפור לכל עבר.

בפי הקיבוצאים היה הצד השני של המסבע: הם עלו על השדות. ניסינו לסלק אותם. ירו בנו. להוכחה הראו את עינו של אחד החברים, שנפצעה מרסיסי זכר כית של מכונת, אשר הועפו עליידי כדור של רובה בדואי.

אלה ואלה פנו למשטרת בארישבע. אולם כשבאו הבדואים האיטיים יותר להתלונן, כבר מצאו את השוטרים מצפים להם. 24 רועים נעצרו ללא זכרים מיותרים. רק למחרת השתכנעה המשטרה כי הסיפור אינו כה חד-צדדי, שיהררה את הרועים. בדואי צעיר אחד בלבד הוחזק במעצר, מאחר שהיה ברור כי מישהו בכל זאת ירה במכונת הקיבוץ.

בינתיים לא הסתיימה גם פרשת השטחים השרופים (העולם הזה 1078) ליד להב ודביר. שליחי משרד החקלאות פתחו ב' חקירה, שתוצאותיה ימסרו למשטרה. מד' כילויות הקיבוצים הודיעו כי יתבעו למשפט את הארץ וכתבה, וכן את קול העם, ש' העתיק את הדיעוה. הם הסתמכו באיומיהם אלה על דבריו של השייך אבירביע, ששפיו הודיע הארץ על זהותם של שורשי השדות. השייך הכחיש הכל: לא אמרתי כלום.

אולם בסוף השבוע, שוב התהפכה ה' קערה על פיה. השייך אבירביע הודיע במכתב לארץ: "המתרגם סילף את דבריו במסיבת העיתונאים, שנקראה עליידי להב ודביר."

אולם באחירה המחוממת של הדרום המיובש, קשה היה לדעת - במקרה זה לפחות - מה מכל המריבות הוא אמנם תוצאה של סיכסוך הדרות בין קין והבל, ומה תוצאה של ה"בוליטיקה", השוררת בחסות המושל הצבאי.

עחונות

כותרת השבוע

בידיעות אחרונות, מעל לסיפור על ה' שמועות, כי בית החרושת לבירה נשר יועבר לאזור פיתוח בנגב: תטיח בבית החרושת לבירה.

פלד מתבוסס בדמו על הרצפה כשהוא פצוע קשה. הקופה היתה ריקה. המשטרה פתחה בחקירה נוספת — אחת מני רבות בגלל פשעים, שאיים להיות אחד הגרעבים שידעה תלאביב מזה שנים.

דרכי אדם

הקלט בגולה

לפני שמונה שנים עלה אפרים צובדיה מעיראק לישראל. הצעיר השמנמן והעריני התכונן במשך שנים רבות לחיים חדשים במולדתו העתיקה. הוא סיים את בית הספר התיכון העיראקי, הצטייד בתעודת בגרות, למד בסמינאר למורים ואף הספיק לעבוד שנה אחת בהוראה, הלכה למעשה. בישראל, אחרי שלמד באולפן, נרשם מיד אפרים ברשימת המורים מחפשי-העבודה. בתחילת שנת הלימודים, שלח אותו משרד החינוך ללמוד באחת ממעבדות הנגב. הייתה מרוצה מעבודתו והתלמידים, ההורים והמורים היו מרוצים ממנו. מספר אפרים, מי שלא היה מרוצה היה המפקח האיורני. אחרי שכתב באחד הימים דו"ח שלילי על עבודתו של אפרים, אשר מצדו נשבע כי הדו"ח מחוסר כל בסיס במציאות, פוטר אפרים מעבודתו.

איום ברצח. הפיטורים באו לאפרים בדיוק בתקופה בה נקרא לשירות חובה בצה"ל. כשהשתחרר אחרי שנתיים, עם תעודה בה צוינה התנהגותו כטובה מאד, ניסה שוב להתקבל לשורות פועלי החינוך של המדינה. ניסיונותיו נתקלו בקיר אסום: משרד החינוך סירב לספק עבודה לצעיר. השבוע, אחרי שבמשך שנה תמימה לא הצליח להסתדר בשום עבודת הוראה, פקין דות או עבודה אחרת המתאימה לרמת השכלתו, ישב אפרים (32) לשולחן, כתב מכתב לחוף לשגריר ברית-המועצות ביישראל: "הגנני לבקש בזה מקלט הצלה ב- ברית-המועצות. היות והמציאות הישראלית התאזרה אלי בצורה חמורה... לא נותר לי רק לבקש מקלט שיציל את שנאיתי, חיי אחרת אני עלול להיות פושע ולשלוח יד בנפשי ובאחרים, כנקמה באדישות".

כדי שלא תהיה כל טעות, או מחשש שהשגריר הסובייטי בישראל לא יספיק בכתבו ברצינות המתאימה, שיגר אפרים העתק נוסף: לניקיסה כרושצ'וב, ראש ממשלת ברית-המועצות. אם תיענה ממשלת ברית המועצות לב- קשתו של אפרים או לא על כך יוכל לענות רק הדואר הדיפלומטי החוזר משם, אולם לא ספק החסיר אסרים מוען חשוב בלוח תפוצת מכתביו: משטרת ישראל, שבדואר יש לה עיני באורחים המאיימים. לשלוח יד בנפשם ובאחרים."

דרכי חיים

בילוי ביפו

באחד מערבי האביב הקרירים החליטו יוסף לוי, משה צדוק ויעקוב אלי לצאת ולבלות באחת ממסבאות הרחוב מספר 60 ביפו. שלושת הגברים הצעירים, סכלים במק- צועם, הלכו במצב-רוח מצויין. הם שאריו חלק מכספם באחד מבתי המרווח שברחוב, יצאו ממנו בחברתו של חבר חדש שהכירו, באותו ערב, בשעת השמחה: איברהים עלי, ירקן ערבי מיפו. למרות שלא היו כבר בהכרח מלאה, כש- אדי העראק ממלאים את ראשיהם, ידעו הארבעה בדיוק גמרן לאן פניהם מועדות: למסבאה אחרת, השייכת לאחיו של יעקב אלי.

למסבאה לא הגיעו הארבעה מעולם. במחצית הדרך פרץ חיכוך סוער בין ה- שלושה לבין איברהים. "כל הערבים נגיבים", אמרו לו חבריו החדשים. החיכוך הסתיים בתגרה. התגרה הסתיימה בשוד. כשהתאושש איברהים מהמכות וה- מהלומות ומשלא מצא את חבריו לשתיה, גילה כי 17 וחצי לירות נעלמו מכיסו. לשוטרים לא היתה טירחה גדולה לגלות את השודדים, אחרי שאיברהים סיפר להם את פרטי המעשה. באחת ממסבאות הרחוב נמצאו השודדים, כשהם מכבדים את עצמם בכספו של איברהים. כאשר יובאו בשביע הבא לדין בבית-המשפט המחוזי בתל-אביב באשמת שוד, יכפל כנראה השופט את מחירי הבילוי, אולי גם ישלשו. העונש לו הם צפויים: 14 שנות מאסר.

כל ישראל

קיצור דרך

קו תעופה חדש נתחנן עלידי ארמיה, ממחניים בגליל-המזרחי לתלאביב, דרך

השבוע היו חוקרי משטרת תל-אביב עסוקים מאד. שעה שבבית-המשפט המחוזי ישבו שלושה שופטים לדון בתיקו של "הפורץ הנוצץ" ישראל בניצויני, עסקו כבר החוקרים בתיקים אחרים, חשובים לא פחות. "אינני מודה", אמר ישראל בניצויני ל- שופטיו, אחרי שבמשך השבועיים האחר- גים מילא מאות עמודים בעדות ארוכה ומפורטת, בה הודה ברצון בביצוע למעלה ממאתיים פריצות. אחרי התיעצות עם סני- גורו, פורץ-הדרך צבי גוינצבורג, שהסכיב לו כנראה כי הודאה בכל מעשי הפשע שביצע משמעותה גם הודאה לגבי הנוקים שגרם ותשלום פיצויים לתורתם, שינה לפתע את טעמו. אולם לקציני המשטרה לא היתה כל סיבה לדאוג: החומר שהיה בידיהם נגד בניצויני נראה להם מספיק כדי להרשיעו בדיון.

עוד בטרם הספיקו הקצינים לנוח מעבודת החקירה הממושכת של בניצויני, הועיק או- תם לצלול טלפון פתאומי לעבודה חדשה. מה מבר האיש שמצא ברשותו הסטן והמסתובב עם תחתונים. אם לא תאסרוני, אבצע מעשי רצח", הודיע קול אלמוני בשעות הצהרית של השבת שעברה, אני נמצא ליד הוואר המרכזי ברחוב אלנבי. לא היה צורך בקריאה נוספת כדי שכל הניידות הממוכנת לוואר יאוצו למקום. הסמל ממון והשטר דמיוני הגיעו הראשונים לתא הטלפון שליד הוואר. הם מצאו במקום אדם מבוגר, אשר קשה היה לתאר כי הוא "השודד בתחתונים", שהתפרסם ב- שבוע שעבר לשוד מזויין בתחנת דלק. כשהוא לבוש בתחתונים ובהתפרצות בעזרת תמימקלע עווי לביתה של צעירה בצפון תל-אביב.

השודד בתחתונים. השוטרים ש- הציפו את האיש במטר שאלות, גילו כי הוא תייר שהזדמן למקום במקרה וראה באמת צעיר שתחרר רוזה, שדיבר מתוך תא הטלפון. הוא הלך לכיוון התחנה המרכזית, אמר התייר.

הניידת יצאה לדרך. לפני התחנה המר- כית עצרו השוטרים צעיר, שדמה לתיאור ששמעו זה עתה. הם קראו לו למכונית, גילו מיד כי הוא האיש שצלל למשטרה לפני זמן אחדות. בדרך חזרה התקשרות של הגפה הצפונית גילה גם הצעיר כי מזה ימים אחדים שהוא רוצה להסיר את עצמו, באמצעות העתון מעריב, אך ללא הצלחה, כנראה משום שבמערכת לא יחסו רצינות למטלפן האלמוני. בחקירה קצרה הודה הצעיר בביצוע כמה עבירות-מיני, שתיקיהן נשארו פתוחים במשך תקופת ארוכה. "המעצר מוצק בחלט. יש לערוך חקירות, לאחר שבצעתי כל כך הרבה עבירות", הכיין כאשר הובא בפני שופט השלום יוסף זוהר, להוצאת פקודת מעצר.

לשופט הסביר רמ"ח אפרים הופשטטר, ראש המחלקה הפלילית של המשטרה שהו- עק במיוחד לבית-המשפט, כי הצלחת ה- חקירה תלויה בסודיותה. השופט אסר לפר- סם את שם העצור ואת תמונתו, "לתועלת החקירה המשטרית".

בששטרה שפשו החוקרים את ידיהם בהנאה, לא היה להם ספק כי העצור הוא דג שמן. בחיפוש שנערך בביתו נמצא תח- מלקע עווי שנגנב לא מכבר ממכוניתו של שמעון פרס, המנהל הכללי של משרד ה- שחוחן. "הולך לנו", אמר אחד הקצינים ספק בסיפוק ספק בלעג, "השודד בתחתונים החליט ללכת בדרך של הפורץ הנוצץ והסגיר את עצמו. אולי גם פושעים אחרים יקבלו התקפת מוסר-כיליות".

כרטיסים לאירופה. שוב לא הספיקו אנשי משטרת תל-אביב לנוח אפילו רגע אחד. שעות אחדות אחרי שהחשוד בביצוע עבירות-המיני נכלא לחקירה, העמידה או- עקה פתאומית את שוטרי הגפה הצפונית על רגליהם: "שוד מזויין במרכז רחוב אלנבי בתל-אביב".

משה גרינפלד, 36, בעל משרד נסיעות אורנית ללויז ברחוב ישראל נגרה, היה נוהג להישאר במשרדו גם בשעות הצהרית, כשקפידו יוצאים למנוחה. מנהג זה לא נעלם כנראה מעיניהם של שני הצעירים, שנכנסו למשרד בשעה אחת וחצי, ביום שני השבוע.

השניים היו מעוניינים בכרטיסי-נסיעה לאירופה. כשרצה גרינפלד להסביר להם את האפשרויות העומדות בפניהם, בבחירת ה- אוניה ותאריך הנסיעה, שלף אחד הצעירים אקדה. השני היכה במוט ברזל על ראשו של גרינפלד. שניים שהועקו למקום, גילו את גריני-

פורץ-לנגב בניצויני אחרי הפשע הראשון, שני, שלישי והלאה

פורמצייה ישירה מהלבנון, החליט הפטר- ירך (שהיה אחראי למאורע לישראל בימי פרשת ברעם) להופיע בגלוי בצד חסידי רע"ם. התערבות זו הסבה לו נזיפה מטעם האפישיוור, שהעדה המאורנית כסופה לו... **שערוריית הרב רייכמן,** אשר נתגלתה לראשונה בהעולם הזה (1072). הייתה ה- שבוע גלים בינלאומיים. הרב האמריקאי, בעל השפעה רבה בחוגי העתונות האידשית ומחשובי העסקנים של המגביה, נעצר ב- גטת בשעת הפגנת נטורי-קרתא בירושלים, טען כי סירבו לתת לו במעצר רטואות חיוניות. שר-המשטרה הטיל את החקירה על מסקד גפת הבירה, הקצין וילק — שהוא גם הנאשם העיקרי של רייכמן. וילק מצא כי רייכמן צדק... **איש השלום גורש.** ההולנדי הנוצרי פאביאן אבלנג, שהתיישב ליד גבול הרצועה, יחד עם אשתו ובתו היפה, כדי להשכין שלום בין ישראל ו- הערבים (העולם הזה 1071) גורש השבוע מן הארץ על-ידי משטרת ישראל. הסיבה הרשמית: ביטול דרכונו על-ידי הממשלה ההולנדית, שגרר אחריו אוטומטית את ביטול אשרת-הכניסה לישראל... **המנגנון המיוחד** של חברת מחצבי יש- ראל ופורק בזמן הקרוב, אחרי שמהנהל החברה אליעזר בוזנקין הודר השבוע לדר- גת סגן מנהל החברה. במקביל למסקנות החקירה של העולם הזה (1072). החליט מש- רד הסיתוח לחסל הדרגתית את חברת חד- צבי ישראל ולהקים חברת נחושת עצמאית לנהולו של המפעל בתמנע... **חרם** גלוי הטילו עורכי-הדין התל-אביביים וה- ירושלמיים על טכס הסמכתה של מרים בן-פורת, פרקליטת התביעה במשפטיהם של מנקס ושל חירותי, שמונתה השבוע לשר פסת מחוזית בירושלים. על מינוי זה גילה שם לפני המינוי. עורכי הדין פנו בעקפיקו למרים בן-פורת, לחצו עליה לבטל בעצמה את מועמדותה לכהונה. אחרי שכל הפעולות הללו לא הביאו את התוצאות המקוה, מעי- גים עתה עורכי-הדין התל-אביביים בקבלת החלטה לאסור לחלוטין על חבריהם להופיע בעני השופטת החדשה. ההתנגדות נובעת מן הדעה כי המינוי בא אחרי שהתובעת לשעבר הפגינה עודף מפלגתיות בניהול משפטי קסטנר.

חיפה. זמן הטיסה ממחניים: לחיפה 15 דקות, לתל-אביב 35 דקות. ייהנו משרות זה בעיקר גזברים ומזכירים של משקי הגליל העליון, החיבים לנסוע תכופות למרכז הארץ. מחיר הטיסה לתל-אביב: 19 ל"י... **על התפתחות אידת** אפשר ללמוד מן המספרים שפורסמו השבוע על-ידי אר"ם. לפני שמונה שנים היה מספר הנוסעים בקו יורדאליה, במשך שנה שלימה, 13485. ואילו בארבעת החודשים הראשונים של 1958 הגיע המספר ל- 25483... **400 מיליון ל"י** חולקו לתעשייה, בצורת הלוואות ממשלתיות, ב- שנתיים האחרונות, כפי שהכריז שר המסחר והתעשייה באסיפת בעלי-התעשייה. השר זכה לחמאות קיצוניות מפי שאר הנואמים... **עקרון חדש** ישתלש בחקלאות. במקום לחתור ליבול מקסימלי לדונם, תהיה המגמה עתה להגיע ליבול מקסימלי למטר-מעוקב של מים. דוגמה ראשונה: בבית-שערים בוטלה תוכנית להקים בריכות-דגים, המצריכות מים רבים, והמים ינוצלו לכרמי ענבים... **קרסל חדש** קם בארץ. יצרני 1990 וקריסטל. עוד אתמול אויבים בנפש, הלכו בדרך השלגונים והבירה, הגיעו להסכם שיחק... **3 מיליון נפש** יהיו בישראל בשנת 1970, אם העליה הממוצעת תהיה 40 אלף לשנה. מהו יהיו 2.7 מיליון עב- רים... 0.3 מיליון ערבים (כולל דרוזים)... **חופש לקניית מכוניות** ינתן בקרוב לאזרחי ישראל. בתנאי שישלמו 10 ל"י לדולר. מכונית אמריקאית בינונית תעלה או כ-30 אלף ל"י, בו בזמן שמחירה עתה הוא כממוצע 15 אלף ל"י בלבד.

תזכיר

סינה באה הביתה

בית חדש לסינה נמצא סוף-סוף השבוע. אחרי שמשדר-הסעו עשה את הכל כדי שהילדה הבדואית האסופית לא תי- מסר לנכבד חאפו אלגאשף מכפר טייבה (העולם הזה 1063 והלאה). החליט השבוע השופט המחוזי יצחק קיסטר למסור את הילדה לחברה-הכנסת המוסלמי מארס חמ- דאן... **הספריאריך המאורני** בולוס אל-מעושי תבע השבוע את התפס- רות הנשיא הלבנוני כמיל שמעון, בן ה- עדה המאורנית, ואת מסירת השלטון לרמס- כ"ל המאורני פואד שיהאב. כפי שניבאה חציית טעולט-הח (1072) על סמך אינ-

תמונה זו צולמה ב-1949, כאשר עבד ישראל בניצויני כשרטט אודות בחיל החני- דסה. הוא נראה סוקר מפה, בשעת סיור לבדיקה חיי חכביש חחדש לאית.

שדה-הקרב המנותק, ההופך למרכז המאבק של השנה

ההר הצופים

מדוע הוא חשוב? מדוע אנשים הירדנים לנסו אותו?

אפשר לראותו מכל בניין גבוה בירושלים העברית: רכס מתמשך, מצפון מערב של העיר העתיקה, אשר מה ושם מתנשא מעליו מיבנה אפרפר או כתמצעים ירוק. בערך במחציתו מתקצר הרכס, באוכף שטוח. כאן עובר הגבול בין החלק הישראלי והחלק הירדני של השטח המפורז.

משמאל לאוכף, בצד המערבי, אפשר לראות את בעין הבתלים-מוזיית את כביש האספלט המחבר את העיר העתיקה לרמאללה. זהו כביש השוקק חיים במשך כל שעות היום, עורקת-חבורה חיוני בין ארץ-ישראל לבין עבר-הירדן.

מיד לימינו של כביש רמאללה נראה כביש שני, המספס אל בית-הקברות הגדול, בו קבורים חללי הצבא הבריטי מימי מלחמת העולם הראשונה. כביש זה שומם כמעט תמיד. כי בכביש זה עוברות רק השירות הדוישבויעיות, המביאות שוטרים ואספקה להר העברי, דרך שכונת שייך גיראח הערבית. הכביש עובר על פני שער האבן הגדול של בית-הקברות, פונה ימינה, אל קבוצת הבניינים השניה השוכנת את הרכס: בית

החולים הדסה. משם נעלם הכביש בתוך הרכס הארוך. עוד לפני האוכף אפשר לראות את בנייני האוניברסיטה העברית, אשר חלקם פונה אל העיר וחלקם אל הישימון המדברי וים-המלח.

מימין לאוכף נראית חורשה יפה, אשר מתוכה מזדקרים בנין ומיגדל. זוהי אכסניית אוגוסטה ויקטוריה, שנבנתה על-ידי הגרמני צומד הכפר עיסאחיה. מבחינה טופוגרפית, תושבי העיר העתיקה.

במידורן האחורי של ההר, בשטח הכלול רשמית בתוך הריבוע הישראלי שעל המפה, עומד הכפר עיסאחיה. מבחינה טופוגרפית, תושביו הינם אורחים ישראלים. מכל שאר הבחינות, הם ירדנים.

★ ★ ★ מארבים ופירוץ

דצמבר 1947: המלחמה העברית ערבית החלה. עם פירסום החלטת החלוקה של האו"ם התפצלה מיד ירושלים לרובעים עבריים וערביים, שבהם דיכרו ברמה הישנאה, הרצה וההרס. המעבר משטח-לאום

אחד למשנהו היה כרוך בכנות גפשות. על הר הצופים, מרכז החיים הרוחניים של הישוב העברי, ומקום מושבו של בית החולים המשוכלל והחדש ביותר במרחב כולו, התכוננו הסטודנטים ועובדי המרכז הרפואי למאבק גורלי. מצבם היה דומה במידה רבה לזה של תושבי הרובע היהודי בעיר העתיקה: אי-אפשר היה לגשת אליהם, מבלי לעבור שטח ערבי רצוף. בין ההר לבין העיר החדשה השתרעה שכונת שייך גיראח. לוחמים ערביים תפסו עמדות משני צדי הכביש העולה להר, תקפו כל מכונית עברית שעברה בו. בי-מארב אחו, בתחילת 1948, נסבתו כ-80 מנוסעים של שירה, אשר ביקשה להגיע אל ההר. בין הנוסעים היו כמה מגדולי אנשי המדע של הארץ. כל הנסיונות לכבוש את שייך גיראח נכשלו.

את ההר הבטיחו יחידות של ההגנה אולם הסכנה העיקרית באותם הימים לא היתה של אבדן ההר, כי אן טרם החלו מלחמת-כיבוש טריטוריאלית. הדם נשפך ב-עיקר כדרך אל ההר וממנו. רק כאשר נכנסו הלגיון הערבי לפעולה סדירה, התעוררו חששות בלב מנהיגי הישוב לגורל ההר. שוב לא היה זה חשש לעצם החוקתו בידי ישראל, כי אם מפני ההרס אשר תותחי הלגיון היו עלולים לגרום למוסדותיו - גולת-הכותרת התרבותית-אנושית של הישוב העברי.

מול השטח העברי על הר הצופים, הת-בצר בינתיים הלגיון באכסניית אוגוסטה ויקטוריה המאסיבית, כיוון מדי פעם אש לעבר הבניינים שמנגד. על כן, שעה ש-הקברות התחוללו עדיין בכל שאר חלקי העיר והארץ, החל משא-ומתן מאחורי הקלעים, להפסקת האש על הר הצופים. ב-7.7.1948, עם ההפוגה הראשונה, נחתם ההסכם הרשמי הראשון בין מדינת ישראל ועבר-הירדן. הוא קבע את פירוז הר הי-צופים.

★ ★ ★

ההסכם הראשון

רסכם זה קבע את סדרי היסוד, אשר לפיהם חייבים להתנהל גם כיום החיים על ההר. כיסוד ראשון נקבע העקרון, ששני הצדדים יפנו את כוחותיהם הצבאיים מן השטח המפורז. שטח זה, המשתרע על שני קילומטרים מרובעים בקירוב, חולק לשניים: כשני-שלישים לישראל, השאר לעבר-הירדן.

הוסכם, כי לישראל הזכות להחזיק באורח תקין את מוסדות הר הצופים. לשם כך הורשה לה להחזיק 33 עובדים אזרחיים, ו-85 שוטרים לתפקידי שמירה. בעת חתימת ההסכם ישבו על ההר כוחות גדולים הרבה יותר, אולם מאו אין שם יותר מ-118 האיש המותרים. הירדנים, מצידם, הוציאו את צבאם מאוגוסטה ויקטוריה. הורשו ל-החזיק שם רק 45 שוטרים. אשר לכפר עיסאחיה, נקבע בהסכם כי לא יתחספו ל-תושביו שום תושבים חדשים מן החוץ - תנאי אשר לא קויים. במקום כ-150 תושבים אשר ישבו בו לפני ההסכם, מצויים בו עתה כ-1200.

כעבור ארבעה חודשים צורף חלק חדש (נספח א') להסכם. נספח זה, בשינויים קלים שנעשו בו במשך כשנתיים, קבע את הנוהל האדמיניסטרטיבי של קיום השטח המפורז: השירות הישראלי יעלו אחת לשבועיים מדי שבועיים יוחלף 50% של הכוח היושב על ההר; מה תהיה צורת הביקורת של רשימת האנשים והאספקה העולים להר; מספר המכוניות בכל ישידה.

★ ★ ★

סעיף 8 המפורסם

אף לרגע אחד לא חשב איש, כי הסכם זה יצטרף לעמוד בתוקף במשך עשר שנים ומעלה. לכל הנוגעים בדבר היה ברור כי זהו הסכם זמני, עד אשר יושג הסדר כולל בין ישראל ועבר-הירדן. ואמנם,

כאן התחולל הקרב האו

של החורשה נראה הגן הבוטאני של האוניברסיטה. בהמו

כמה חודשים אחרי חתימת הסכם זה, החלו השיחות בין ישראל והממלכה ההאשמית לחתימת הסכם שביתת-הנשק.

גילה מאוחר יותר מנהל משרד החוץ הישראלי הלטר איתן: "מדי לילה היינו עוברים את שטח ההפקר שבין שתי ה-מדינות. בצד השני היתה ממתניה לנו מכונית, שהסיעה אותנו ישר לארמון ה-חורף של המלך עבדאללה בשוונה. המשא ומתן ברודוס היה רק אחיזת-עיניים. השיחות המכריעות התנהלו ישר עם המלך ויועציו הקרובים ביותר."

באותה אחריה של תקעה לפתרון כולל קרוב, נחתם הסכם שביתת-הנשק בין ישראל וירדן. החותמים היו כה בטוחים שהם נמ-צאים על דרך המלך לשלום, שלא טרחו ללבן עד הסוף כמה מן הבעיות הבעורות. הם רק הסתפקו בניסוח הסעיף המפורסם ביותר של ההסכם - סעיף 8 - אשר קבע כי יש להקים ועדה מיוחדת של שני הצדדים (בלי תיווך של צד שלישי), והיא תעבד "תוכניות מוסכמות והסדרים-ביצוע, במטרה להרחיב את תחום ההסכם הזה ולהכניס שיפורים בביצועו."

הבעיות אשר לא היה זמן לעבד פיתרון סופי עבורן בשיחות עם המלך, ואשר ה-ועדה נדרשה לטפל בהן, כללו, בין השאר: "חידוש הפעלה התקינה של המוסדות ה-תרבותיים וההומניטריים בהר הצופים, ו-גישה חופשית אליהם"; "גישה חופשית ל-מקומות הקדושים ושימוש בבית-הקברות על הר הזיתים."

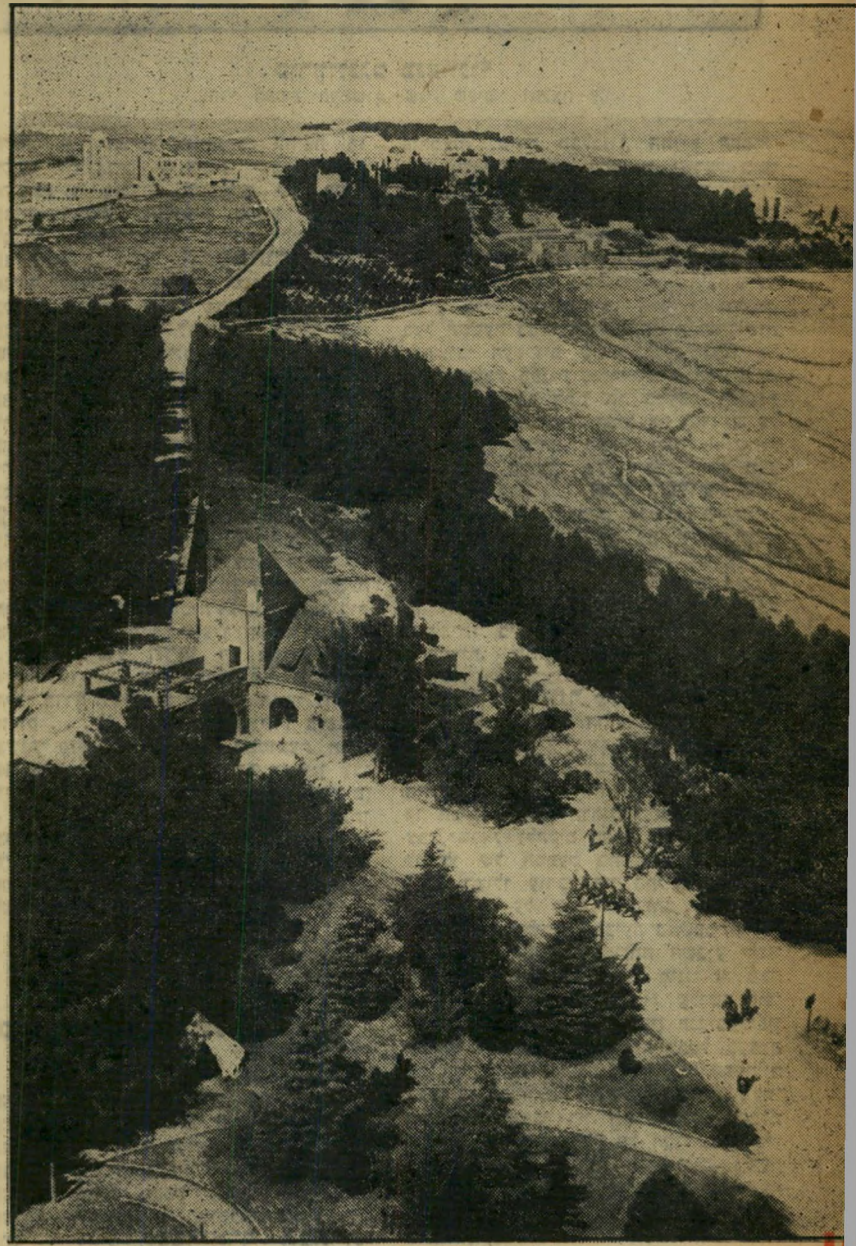
היו עוד בעיות, אשר שני הצדדים הח-ליטו לפתורן, לקראת חיי שלום תקינים: פתיחת כביש לטרון בפני תנועה ישראלית לירושלים; פתיחת כביש בית-לחם לתנועה ירדנית; הספקת חשמל על-ידי ישראל לעיר העתיקה; מסירת קטע ממסילת-הרכבת, על מנת לאפשר נסיעת רכבת ישראלית ליר-שלים.

לולא האמינו שני הצדדים, כי הסכם שביתת-הנשק הוא רק הסכם מעבר, היו בחדאי מיישבים את ההדורים בו במקום, ולא מטילים אותם על ועדה שתוקם מאוחר יותר.

★ ★ ★

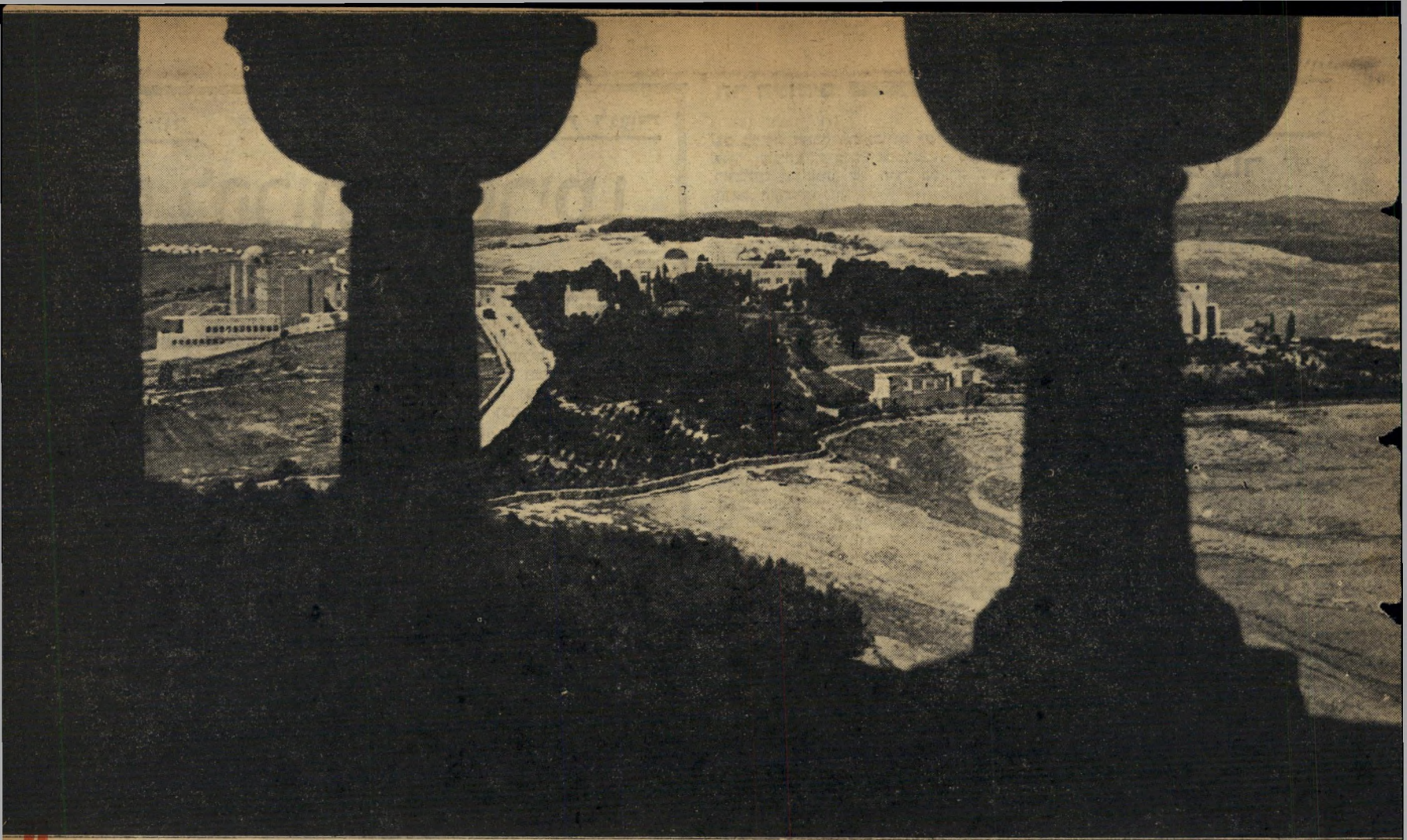
הועדה המיוחדת גוועת

השיחות עם עבדאללה נמשכו גם אחרי חתימת הסכם שביתת-הנשק. הן התקדמו במהירות, עד כדי חתימת טיוטא של הסכם שלום. אך סוד השיחות נתגלה, ומול גל הלאומנות הערבית הגואה לא העז

מתוך שם הלגיון

תמונה זו, שצולמה מתוך בית-החולים אוגוסטה ויקטוריה, מראה את הקירבה של החלק הישראלי והירדני של השטח המפורז. מלפנים נראים הגן והמיבנים החיצוניים של בית-החולים. במרכז הגן, בו מסתובבים כמה אזרחים, נראית כיתת חיילים עם רובים. בין שני חלקי החורשה, מעל לאוכף שבמרכז התמונה, תמטשן הכביש לחלק הישראלי של השטח המפורז.

עיסאויה. הבנין הגדול משמאל הוא הבנין המרכזי של האוניברסיטה העברית. מימין, מוסתר על ידי העמוד, האמפיתיאטרון. גם באכסניית אוגוסטה ויקטוריה וגם בעיסאויה הוצבו עמודות יריה, למרות ששני המקומות נמצאים בתוך השטח המפורז. האש הצולבת שהוטמנה על ידי צלפים ומקלעים, לכדה את אנשי הסיוור הישראלי על המדרון החשוף, ללא כל מחסה.

כך רואים הירדנים, מתוך מרפסת העמודים הגדולה של אוגוסטה ויקטוריה, את הר הצופים. בקצה הימני המדרון, כשחלק ממנו מוסתר מאחורי קו הרכס, נראה הכפר

להחזיר היטב את ההכרה, כי השיירות הן ישראליות עוברות הודות לחסום.

★★★
תקרית סביב חבית

אחת התקריות החמורות ביותר, במשך תקופה זו, היתה תקרית חבית השמן, בסוף יוני 1952. הירדנים טענו כי אחת החביות, מתוך האספקה להר, טמנה בתוכה נשק. ישראל, אשר לא רצתה ל' עכב את השיירה בשל חבית אחת, הסכימה להחזיר את החבית לשטח הישראלי. אך קצין הלגיון לא הסתפק ביותר זה. הוא דרש לפתוח את החבית ולבדוק את תוכנה.

אנשי האו"ם צידדו בדרישה זו, טענו כי ברגע שהשיירה ומשאיה נכנסו לשטח ההפסקה, הם נתונים ברשות או"ם, ולכן יכולים הם לבדוק את תוכן החבית. תשובת ישראל: "הסכם הר הצופים נותן לאו"ם את הזכות למונע העברת דברים מסויימים להר. אין להם זכות על אותם דברים. אין ישראל מוכנה לקלקל חביות, סתם כדי לספק סקרנותם של המשקיפים."

האחירה התחממה מרגע לרגע, התפתחה לממדים של תקרית בינלאומית. שומרי הגבול מן הצד הישראלי נטלו את החבית, ביקשו להתזירה לשטח ישראל. אנשי ה' או"ם חסמו במכוניותיהם את היציאה ל' שטח ישראל, ניסו לדחוף את החיילים ה' ישראלים הצידה, משכו את החבית לצידם. ומעבר למחסום הירדני, ניצבה מחלקה של לגיונרים. הם דרכו את רוביהם, התכוננו לפתוח באש.

לבסוף הושגה פשרה: החבית תוכנס ל' בית ועדת שביתת הנשק, הנמצא בשטח ההפסקה, עד אשר יובא הדבר להכרעתו האישית של ראש המשקיפים, הגנרל ריילי. חבית המריבה הוכנסה לבית והוצבה עליה שמירה של משקיפי או"ם. ישראל הפקידה אף היא שמירה מווייגת על החבית.

וכן, במשך שבועיים ארוכים, ניצבו אלה מול אלה חילי או"ם וישראל, כשהלגיונרים נרים הזועפים ניצבים במרחק מטרים אחדים מהם. לבסוף נתן ריילי את החלטתו: החבית תוחזר לישראל. בגלל תקלה זו שובשה התחבורה להר הצופים במשך חודש שלם, כשישראל וירדן מתנגדות על סף מרחץ דמים. התנהגותה של ירדן לא נבעה מתוך עקינות או רוח התנגדות. כאשר ניסו מדי פעם לקבוע עובדה חדשה לטובתם, או לצמצם (המשך בעמוד הבא)

הנשק, בכך שהחומים על ההסכם לא טרחו להזכיר את פרטי הסכם הפירוז — כמו, למשל, הזכרת זכות ישראל להעלות שיירות להר. רק בהתערבותו של ראש מטה המשקיפים, הגנרל היליאם ריילי, ויתרו הירדנים על טענה זו.

הועדה המיוחדת, שהוקמה בהתאם לסעיף 8, החלה אמנם לערוך את ישיבותיה, מדי שבועיים-שלושה. אך מעולם לא הגיעו הדיונים לכלל שלב מעשי. נזכר השבוע איש משרד החוץ הישראלי: "לא יכולנו אפילו לעבור את שלב קביעת סדר-היום. לפני שיכולנו להציע דיון על גישה חופשית למקומות הקדושים, או פתיחת כביש לטרון, למשל, היו מעלים הירדנים בעיות חסרות כל ערך — קציר במקום זה או אחר, מעבר דיפלומטים בשער יפו או משהו דומה. ושם לא היה משקיף של האו"ם, שיוכל לפתור את הבעיה לכאן או לכאן, על-ידי הצבעה. ישבנו שניים מול שניים, ללא כל אפשרות של תוויה."

היה ברור כי הועדה המיוחדת לא תעשה שום דבר מיוחד.

★★★
יעלו או לא יעלו?

במרוצת השנים, מצאו הבעיות של סעיף 8 את סידורן. אם לא נפתרו — הרי לפחות הוכנסו למקרה. הירדנים ויתרו על אספקת חשמל מהעיר החדשה, הפעילו גנראטורים משלהם; הישראלים עקפו את לטרון, על-ידי בניית כביש סוג א' לירדן שלים; אותו פתרון מצאו הירדנים לגבי כביש בית לחם החסום; ישראל השלימה את מסילת הרכבת לירושלים רק אחרי שהפנייה את החלק הערבי של בית צפפה.

רק בעיה אחת לא נרדמה, כי אם להפך — מדי שבועיים התעוררה מחדש. היתה זו בעיית החקוקה של הר הצופים בידי ישראל.

הדברים הגיעו לידי כך, שהאורה הישראלית הרגילה היה רואה את זה כתופעה טבעית, שעליה שיירה להר הצופים פירושה הסתככות עם הירדנים. בראות תושבי ירושלים את המשוריינים הכבדים נוסעים לכיוון שער מנדלבאום, היתה השאלה ה' טבעית בניהם: יעלו או לא יעלו היום? כמה מן התביעות הירדניות היו מוצדקות, כמו, למשל, כאשר טענו כי הקצין הירדני הבודד, שנבקעה לו זכות משקיף בעת הבדיקה על-ידי האו"ם, איננו יכול להיות נוכח בשתי החצרות שבהן התנהלה הבדיקה בעת ובעונה אחת. דבר זה תוקן, אולם במקרים אחרים, התעקשו הירדנים רק כדי

כס המנחה את היחסים ביניהן הוא הסכם בלתי-מוגמר, המדבר על עקרונות בלבד. כל צד יכול היה לפרשו כרצונו. ברגע מסויים ניסו הירדנים, למשל, למונע עליית שיירות להר הצופים. טענתם: ההסכם המיוחד על פירוז ההר בוטל על-ידי הסכם שביתת-

את ההסכם. ביולי 1951, ארבעה חודשים קודם לשיחות החשאיות, נרצח המלך עבד-דרבון מיסגד אל-אקסה בעיר העתיקה. עמו הפשרות. רדן מצאו את עצמן במצב מוזר, כשההס-

המראה את החלקים העיקריים של ירושלים, מבהירה היטב את ערכו האיסוף של הר הצופים. ההר נמצא מעבר לקו הגבול הישראלי-ירדני, ואפשר להגיע אליו שכונת שייך ג'ראח. ממערב לו עובר כביש רמאללה, ומדרום-מזרח עובר יחו. במקרה של מלחמה, יכולים מגיני ההר לנתק שני כבישים חיוניים אלה לחם גם נקודת תצפית מצויינת, מעבר לחומת העיר, המצויירת במפה.

יש להכות שוטרים!

זלם מכים שוטרים. מחוסרי עבודה מכים שוטרים, עולים חדשים, עברייני תנועה ור שוטרים ועוד, כל מי שזרועו חזקה וידו משגת, מכה שוטרים. אם נתבונן בתופעה הזאת מבחינה אובייקטיבית, נמצא שהכאת שוטרים הפכה אצלנו במרוצת הזמן ל- ספורט הלאומי בה' הידיעה.

מאז ומתמיד, משחר ההיסטוריה האנושית, היה ישראל עם שהמסור יקר לו מעל הכל, ועל כן אין לו פלא כלל שעם ישראל מדינתנו מצאנו לנו פורקן במעשי אלימות מכונים דוקא נגד המשטרה. אין זה אלא בטוי נשגב של החושט הצדק המפעמת בלב הים, השטר הנח אדם בלתי אחראי, בכל אופן בתנאים השוררים בארץ. עצם קיומו מרגיז, אדם שמוכן בעבור משכורת ועומה ביותר, אפסית כמעט, לזנוח את ביתו ומש- פחתו, ולצאת בימים טרופים ובלילות אפלה ואפילו בהגים ומוקעים לשמור על רכושם של יבואניו למיניהם, למי בצע החלטות הקאליציות למי?

החלטות הקאליציות למי?

ניהן, לשבור את תנופת ההסתערות החלוצית בכבישי המדינה, אדם מבוגר שמשרת בסכנות וברוחק כאילו היה נער בנקודת ספר, כל זאת במקום לחפש לעצמו פרנסה בטוחה, אדם כזה שחה שיכו אותו.

ועל כן מפתיעה ביותר ההתמרמרות שפשטה בחוגי הצבור, לאחר המהומות שפרצו בנצרת ב-1 במאי. אפשר היה לחשוב, מתוך הדברים הנרגשים שהושמעו לאחר המקרה, שהיתה זאת הפגנת חרות או שמישהו ניסה לסלף את תולדות הקמת המדינה. אינני מבין את כל הרעש, רק בגלל קריאתו גנאי, מכות, זריקת אבנים, פציעת שוטרים... הרי זה דבר של מה בכך, ממש כך מתנהג הקהל הממוצע ב' משחק כדורגל ממוצע בליגה א' או ב' בכל שבת ממוצעת. מהומות? כל מי שרוצה לראות מהומות אמיתיות הגובלות במלחמת אזרחים שיבוא לחיפה כשמכבי המקומי משחק נגד הפועל.

שיאלת השאלה, ממה נובעת הפ' תעתות המרובה; למה אותה תדהמה רבתי שחקפה את החוגים הרחבים ביותר? התשובה היחידה שנוצרת לי היא שהגורם העיקרי להתרגשות ולהזדעזעות, שבאה לידי ביטוי בפרסומים רבים מעל דפי העיתונות, הוא גורם המפתעה. העובדה וגם הערבים הצטרפו לשורה ארוכה של גופים חסיבות, המפגינים ברבים את אישביעות רצונם מן המצב הקיים, בא כהפתעה מרה לרבים, לא לזה צפינו מהמעיות הערה. הנחתה היחידה בכל הענין היא שאת ההפגנה אר' גנו הקומוניסטים, אך בינינו לבין עצמנו — אין זו נחמה כל כך גדולה. הקומוניסטים הישראליים, שכרז כלל אינם מסוגלים אפ'י להאדגן את התור לרופא שנינים, הצליחו הפעם לשתף שכבות רבות של האוכלוסיה הערבית בתעלוליהם, דבר שלא ספק יעו- דד אותם למבצעים נוספים.

השינויים התרופיים אשר חלו בחיינו הצבירים תוך חמישים השנים האחרונות היו כה יסודיים, עד כה, בליטת ברירה, רוב פקידיו עדיין נושאים אתם מטען רוחני שהוא נחלת העבר. במקרה דגן הרי שב' חוגים הרשמיים עדיין שורת גישה שהיתה נפוצה מאד בזמנו במושבות הברון זל: "הכה את הערבי והוא יהיה חברך הטוב ביותר." גישה פסיכולוגית זו פתרון בעית הערבים עלולה לשאת פרי, לא רק אם היא הופכת לשיטה ולדרך חיים קבועה ועקבית כבר ההיסטוריה מלמדת אותנו ברוב חסדה, שיש רק שתי דרכים יעילות לטפל בעמים כבושים: (א) לתת להם לחיות, או (ב) לתת להם למות.

תיך חוסר יכולת, חוסר רצון, חוסר אופקים רחבים, חוסר כח אדם מת- אים ומתוך שיקולים מדיניים אחרים, אין אנו נוהגים לא בשיטה הראשונה ולא ב' שיטה השנייה. גישתנו לערבים בארץ, כפי שהיא מתבטאת בשנים האחרונות בפעולות

תינו בשטח זה, היא גישה שלילית מכל הבחינות; דהיינו, השתדלותנו היא להחזיק אותם בחיים בכל מחיר, ומאידך לא לתת להם לחיות. בנויים להם בני חוללים ומר- פאות, ומושיטים להם עזרה רפואית מלאה כולל מיטי קופת חולים, מחסנים אותם בפני מחלות מדבקות, ובכלל דואגים שיהיו בריאים בגוף ונפש. ומאידך דואגים שלא יעשו חלילה וחס דבר חיובי כל שהוא עם בריאותם.

וכך מתנהמים אנו שהמובטלים הערבים, הכלואים בשטח הממשל הצבאי, בריאים בהחלט. כך שילבנו את מרבית הכפרים הערבים ברשת החשמל הארצית, שיהיה להם אור חשמל בלילות, ודאגנו יחד עם זה שלא יהיה מה לראות. הוצאנו עתונות ערבית רשמית וחצי רשמית, אך דאגנו ש' לא יהיה בה מה לקרוא. אפילו מינהל הסי- ברה שלה החל לפעול בתוך האוכלוסיה הערבית. הם שולחים במרץ רב מרצים שירצו על בעיות מסייהכ- נסה.

יתכן ובתנאים אלה, חיי סולה המוחלט של האוכי לוסיה הערבית, יהיה לבי רכה. שני הצדדים (יתכן שחוסר הסניון שלנו ועבר- נו הלאומי בשטח זה הוא בעוכרנו; אך יכולנו תמיד לקבל עזרה מבחוץ, נאמר במסגרת השילומים, למשל, טובה אחרת שיכולנו ל' עשות למיעוט הערבי היתה, לו נתנו להם לחיות. אינני יודע בדיוק איך ובאינו צר' רה; הדבר כרוך בהרבה

הרבה מכשולים וסכנות בלתי-צפויים לשני הצדדים גם יחד. יחד עם זאת אני בטוח שראש הממשלה ידלה מתוך קריאתו באתיקה של שפיונה וכתבי אפלטון ומי- ניהם (שגם עד עתה שמשו נר לרגליו בדרכו הפוליטית) את הפתרון הנאות.

תרן אבסולוטי של בעיית המיעוט

הערבי לכאן ולכאן הוא בעיני כל משקיף בעל הגיון, העומד מן הצד ומסתכל על הענינים מתוך פרספקטיבה נכונה ורואה את הבעיה על רקע של קונפליקט מדיני, של התנגשויות עמים ודוקטרינות למיניהם, כחלום העתיד. שאלה מה ביכולתנו לעשות בינתיים, באופן זמני. אינני סבור שגלגל ראשי ההפגנה לצפת הוא פתרון מתקבל על הדעת, אלא פיקרית בצפת זה כמה כללית. כמו כן, לא ביקרתי בצפת זה כמה שנים ויתכן שפני העיר השתנו לטובה. אם היתה הכוונה להרגיע את הרוחות, הרי שהשישוב היה מטועה מיסודו. אינני סבור שאדם מסוגל להרגע בעיירה שאוכלוסיתה מורכבת כמעט באופן אקסקלוסיבי מצעירים, חרונים, ובעלי-בתי-מלון.

יש לגשת לפתרון הבעיה בהרבה תנופה וקצת דמיון. באם הוחלט לחסל את המני- היגות הרוחנית של המפגינים, הדרך ההגיו- גית והאנושית היא להעביר את כולם לחיפה, ושם, באיירה התרבותית של עיר הכרמל, הם ימותו משעמום. באשר לאוכלוסיה ה- ערבית בכללותה, על משרד התרבות להתחיל מיד בעידוד רבתי של משחק הכדורגל של יקיף את השכבות הרחבות ביותר של המיעוט, שלא תהיה שכונה ערבית או כפר או מפלגה פוליטית ערבית, או אפילו פלג רעיוני ערבי ללא מגרש כדורגל; שלא ייעדר איש מהמשחקים, שיארגנו ליגות וגביעים ואליפויות ותחרויות ידיותיות. ואז, רק אז יוכלו ערביי ישראל להכות את השוטרים כאחת נפשמ ואיש לא יפצה פה. נ.ב. אם פעולה כזאת לא באה בחשבון מסי- בות תקציביות, יספיק אולי שיערית נצרת תחליט על הקמת בריכת שחיה.

נ.ב. באשר לעדה היהודית המפיצה בארץ ומחוצה לתרבות השמצה על מדינת ישראל, המקימה מחתרות למיניהן במטרה לחבל ב' שלטון הקיים, שמתוכה יוצאים חבורות פושעים, רוצחים וחבלנים כלכלניים, מרג- לים לטובת האויב, ומתנקשים בחיי השרים וראשי המדינה — הדרך היחידה להשלים על עדה ממארת זו היא באמצעות הטלת ממשל צבאי חמור על שטחי המדינה, המ' החיים את המעוזים העקריים שלהם.

הר הצופים

(המשך מעמוד 11)

צם במידה זעירה את זכויות ישראל, עמדה לנגד עיניהם עובדה אסטרטגית ממדרגה ראשונה: חשיבותו של ההר, במקרה שית' חדשו הקרבות.

משלט מכריע

ירושלים ישנן ארבע דרכיגישה. אחת מהן בלבד, הכביש המערבי אל השפלה, בידי ישראל. היתר בידי ירדן. הכביש המוביל דרומה, הסרעך אסטרטגי רב, כי הוא מגיע לכיתיחם ולחברון, אך לפני שהוא מגיע לבראש שבוע ולמרחבי הנגב וסני חוצה אותו הגבול הישראלי. הכביש הישראלי המוביל דרך רמאללה, מקשר את כל המשולש לעיר העתיקה. הכביש המזרחי מוביל ליריחו, וממנה לעמק הירדן ולעמאן. בין שני כבישים חיוניים אלה — כביש רמאללה וכביש יריחו — מתנשא הר הצופים. ממנו יכולה ישראל, בשעת מל' חמה, לחסום את שני הכבישים האלה. הוא גם משקיף מגבוה על החלק הצפון-מזרחי של העיר העתיקה, מהווה נקודת תצפית מצויינת על כל התנועה בעורף הירדני. על כן לא היתה שום אמתלה קטנה מדי, במאמצי הירדנים לטול במידה כלשהי מחשיבותו של המשלט המכריע.

הם הקימו שרשרת משלטים מצפון ומ' מזרח להר הצופים — בכפר שופא, ב' גבעה הצרפתית וסביב אנווסטה ויקטוריה — שתפקידם לנטרל את ההר. אולם אין ביכולתם של משלטים אלה לבטל את ה' עובדה, שהר הצופים רוכב על שני הכבי- שים החשובים ביותר בגדה המערבית של ממלכת הירדן.

אין פורטים זכויות

בין יתר הנקודות שבהן לחצו ה' ירדנים, היה גן שלומית. שטח זה נרכש על-ידי האוניברסיטה העברית ב'1938, ולפני חודשים הצליחה ישראל להשיג העתק של תודת הטאבו המאשרת את בעלותה. אך הגן נמצא בגבול החלק הישראלי בשטח המפורז, וסמוך אליו עובר שביל לכפר עיסאיה, בו מרבים תושבי הכפר להשתמש.

מאיר הדמים בגן שלומית בא, כנראה, ל' הרתיע אחת ולתמיד את ישראל מלערוך סיורים בשטח זה. אלא שהריגת החמישה פעלה כאותו קש מסורתי, ששבר את גב הגמל. שבועיים בלבד אחרי שנשא גאום תקיף על כוונתה של ישראל לנקוט פעולה חד-צדדית להבטחת זכויותיה על ההר, קם דויד בגוריון בכנסת והוסיף נימה חדשה להתראתו.

הפעם ניכרו בדבריו דעותיהם של יועציו הקרובים ביותר, יועצים אלה טוענים מזה זמן רב, כי אסור לישראל לפרוט את בעיית הר הצופים לפרוטות קטנות. "הווי" כוח איננו צריך להתנהל על מספר החביות שמתור להעלות להר, או א' פרצופם של שני שוטרים מוצא חן בעיני הירדנים או "א", הכריזה השבוע אישיות מרכזית. "אנחנו צריכים לעמוד על העקרונות הנר' חביים יותר, ולתבוע את מילוי הזכויות המגיעות לנו לפי סעיף 8".

מבחינה טכנית, דחאק, ניתנות רוב ה' בעיות לפתרון קל. את הגישה להר הצופים, למשל, מציעה ישראל לפתור על-ידי סלילת כביש של קילומטר אחד, אשר יצא מדרום מערב להר, ויחצה את כביש רמאללה במינורה התקרקיעית או מעל לגשר. ה' כביש יעבור בשטח פלעי, אשר אין בו שום סימן של ישוב, לא יפריע למערך הירדני.

האיום בכוח

זלם המחלוקת בין ישראל וירדן לא היתה מעולם מחלוקת על בעיות טכניות. אותן הסיבות, אשר בגללן סיברו הירדנים להפעיל את הועדה המיוחדת ב' 1950, שוררות גם כיום — אם לא נוספו אליהן סיבות חדשות. אין שום ספק, כי בשבועות ובחודשים הקרובים יעמדו הר הצופים וסעיף 8 ב' מרכז של מאבק אשר יחריף וילך. אמצעי הלחץ היחיד הנמצא בידי ישראל כיום, במיכות זה, הוא אחד בלבד: האיום להש- תמש בכוח. כחוגים מסוימים, נראית גטיה ניכרת והולכת להשתמש באיום זה.

שביל זה, המקצר את הדרך הדרומית לעיר העתיקה, הוכיזו אחרי תחרות כששח סגור לערביי עיסאיה — דבר שהביא ב' עקבותיו לצעדה הפגנתית של למעלה ממאה כפריים. המסמרת הישראלית פתחה באש, הרגה אחד מהם.

רדיו

יחסי ציבור

הקלוב המזרחי

ששת הגברים, שהתכנסו השבוע בחדר מס. 13 במשרד ראש הממשלה בירושלים, דמו יותר לרעים חתיקים, הנפגשים לאחר תקופה ארוכה, בקלוב משותף, מאשר לחברי המועצה הציבורית לעניני שידור, החייבים להכריע בגורלו של כלי הביטוי העממי הגדול ביותר במדינה. הנוך גבתון, סגן מנהל השרות, הבחיר את סיבת העליצות התברחת: "איני יכול להסביר היכן שר' חברי המועצה..." מספר הנעדרים: 25 מתוך 31.

לעומת זאת היה לחנוך גבתון הסבר בקשר לדיחוי החתור בכינוסיה של המו' עצה הציבורית: "חברי הכנסת שבין ה' חברים ביקשו ממני שוב ושוב לדחות את כינוס המועצה. מפאת ישיבותיהם המרובות לא יכלו להשתתף בישיבת המועצה".

בנימין אבניאל, ח"כ הרות, תמה בקול: "מעולם לא ביקשתי דחייה כזו..." "חבל עד התה". בהעדרו של צבי זינר, מנהל שירותי השידור ששהה ב' קונגרס שידור בטוקיו, עלתה אף ישיבה זו של המועצה על הפסים הסלוליים: הצעות, הצעות שבנגד, ובקורת עריסלית. לגבתון, שחש בקשר הרופף בין הדברים הנאמרים לבין המציאות, היתה בקשה אחת: "ויאלו חברי המועצה הנכבדים להקשיב מפעם ל' פעם לשרות השידור".

אולם חברי המועצה הטרודים לא גילו נכונות רבה למלא אחר עצה זו. קבע שוב ח"כ אבניאל: "איש אינו יודע לשם מה אנו מתכנסים כאן. אם לא יוגדרו מטרותיה של המועצה ולא ייקבע זמן חובה לכינו' סיה, חבל יהיה אפילו על התה שאנו שו' תים". הוא צדק.

חוכניות

מנין כפראק

אם להאמין לעדותו הרדיופונית של אריה ענבי, הרי שהישיבה הבולטים של מדיניות החוץ בעשר השנים האחרונות היו ייבוש החולה והנסיגה הממושכת מעזה. שני מקרים אלה, על כל פנים, עלתה מוסיקת הרקע במישור ישראל במשפחת העמים (קול ישראל) לשיאים גבוהים ביותר.

מישדרו של ענבי בסדרה מנין שנים, המוקדשת לעשור, דמה בכל לקודמיו: שפע של מלל ערוך ומבושל בתוך מוסיקה רע' שנית, בלויית כמה מברקות של תחביר, מעט מאד פרקים שמעיים והעדד מוחלט של רעיון מקשה. אולם הסיבה לחולשתו העיקרית של המישדר לא היתה טמונה בעורכו שהתקשה למצוא כיוון נהיר לשי' דור, אינאונותו היתה טמונה פשוט בנושא המישדר: למדיניות החוץ של ישראל, בעשר השנים האחרונות, לא היה כל כיוון שאפשר בכלל לעמוד עליו.

תדריך

המסדרים המפורסמים מטה עשויים להיות מעניינים. שינויים אפסריים.

● **בריאת העולם** (קול ישראל, יום ה' 21.15) — אורטוריה מאת יוסף היידן, בשידור חי מבנייני האומה בירושלים, ערב פתיחת תערוכת העשור.

● **ידידו פרנץ שוברט** (קול יש' ראל, יום ה' 20.10) — סימור חמו של המלחין האוסטרי, כתב וביים מיכאל אוהד.

● **מלכודת** (קול ישראל, יום ג' 22.15) — תיקי משטרה מספרים. תוכנית מתח דוקומנטארית ערוכה בידי יעקב בן הרצל.

● המאזין הזהיר לא יפתח את מקלטו בתא' ריכים ובשעות הבאים, פן יטבע בגלי השעמום.

● **פתיחת תערוכת העשור** (קול ישראל, יום ה' 19.30) — השבוע והשבחה בתערוכת העשור. ברכות. מלל. מלל. מלל.

● **כאן תערוכת העשור** (קול ישראל, כל השבוע 11.00) — מה שאתה שומע כרגיל בקול ישראל, רק שהפעם לא אתה המשלם.

● **שעמום של פתיו** (קול ישראל, יום ב' 21.30) — לא ניקולי ניקראסוב, המחבר הרוסי של המחזה המתוכננת, היה אשם בשעמום הקיצוץ.

גלובוס

1958

העט השקט

- מצויד במכניקה ROTA החדשה והחזקה ביותר בעולם.
- העט נפתח ונסגר בלחיצה קלה ללא דפיקה וללא רעש.
- המלוי אינו חוזר פנימה בעת הכתיבה.
- העט היפה ביותר - מהודר בגזרה ובסגנון חדישים.
- מרהיב עין בצבעיו העדינים.

הולנוע

ישראל

פסטיבל בגרוש

אם בעשר שנות קיום המדינה לא קמה עדיין תעשיית סרטים, ולו גם בממדים ההולמים מדינה צנועה כישׂראל, נוצרה בה תעשייה קולנועית אחרת: תעשייה פסטיבלים קולנועיים. במשך השבוע האחרון נדמה היה כי כל הקשורים בקולנוע בארץ — במאים, עובדי הסרטה, מפיצים, בעלי קולנוע ומבקרי סרטים — השיגו כבר את כל מטרותיהם. שבוע ירצון מהישיגיהם, יצאו לחגוג בפסטיבל צוהל.

פסטיבל הסרטים שנערך בנהריה, שיקף בדיוק את תעשיית הסרטים הישראלית. מטרותיו היו צנועות למדי. לא היה זה יריד סרטים מסחרי בקנה-מידה בינלאומי. מטרותו היתה להציג סרטונים ישראליים שי-

זקנה. היא יודעת גיאוגרפיה, שוקלת 54 קילו, מבשלת בטעם ומונהלת בית לאביה ושני אחיה. משום מה אינה מסתפקת בנאת. היא רוצה גם להיות אשה. אלא שכל המועמדים לתפקיד הבעל אינם רואים אותה בתור שכונאת. בהתחלה מצחק הדבר את כולם, אפילו את קתרין עצמה. עד שלעצירה האמריקאית הפורחת ביותר בארצות-הברית מגיע נוכל בשם סטרבק (ברט לאנקסטר). הנוכל, המוכר משקפיים שמש לקראת ליקוי חמה שלא בא, ומוטות להגנה בפני טופת טורנדו הנשברים בסופת הוריקן, מבטיח להוריד גשם לעצירה הסובלת מבצורת. או לם במקום לספל בבצורת העצירה הוא מטפל בבצורת הבתולה הזקנה.

בילוי של לילה אחד באסם הופך את הבתולה הזקנה למהבבת נדרשת ביותר. אחרי זאת אין זה מפתיע שגם הגשם בא, למרות שמוריד הגשם הוא נוכל. מוסר-

כוכבת וארדורן ב"מחנה המופקרים"

תמימה עד כדי טיטום

ההשכל המתבקש מניסים אלה: תמיד דרוי שה אמונה, אפילו כלפי נוכלים.

השופטת המושחתת

מחנה המופקרים (אוריון, תל-אביב, ארצות-הברית) הוא הוכחה נוספת לנוסחה המדעית שהוליכו מעלה על הבד מזה עשר שנים: גודל הכשרון עומד תמיד ביחס הפוך לגודל החזה. הפעם מאמתת עובדה זו ממי וארדורן, בלוגנית החושבת שהיא יודעת לשיר ושכמה מפקים אמריקאים סבורים שהיא יודעת לרקוד.

הסרט עצמו הוא חיקוי גרוע של סרטי ארי קונסטנצין הצרפתיים. יש בו כמה תריי סרים של רגלי נערות חשופות, נענועי אחוריים לקצב רוקנרול. כמה תמונות אלרי מות וסיפור שחיתות. אין בו בלשים ואין בו הומור, וממילא אינו מה שהוא מתמר להיות.

ממי התמימה עד כדי טיטום נופלת בפח של חברת נוכלים, המורכבת משופטת מזדקנת, בעל חתוכתונה שבשעות הפנאי הוא מאהבה של השופטת, ושטר. חלוקת התפקידים מתבצעת כדלהן: השוטר עוצר צעירים על עבירות סתמיות, השופטת זנה אותם לעבודה-ביקוח בחתונה של מאהבה, והמאהב מעבדים בפרך, חינם. אבל לקרבנות הצעירים אין זה איכפת. הם רוקדים ורק נרול. עד שבא בנה של השופטת, מגלה את הנבלה ומחטל את השחיתות. הצעירים ממשיכים לרקוד ורקנרול. אלא שהפעם הם עושים זאת במקום במחנה המופקרים, על מסך הטלביזיה.

תדרין

אלה הסרטים המוצגים בשבוע זה בערי הארץ, אשר העולם הזה ממליץ לראותם:

- **לילות קביריה** (צפון, תל-אביב) — ניאוריאליזם איטלקי, בנוסח פדריקו פליי, גי, מאיר באור פיוטי את דרכה של יצאנית עלובה, בעולם אכזר וטורפני.
- **האויב במצולות** (תל-אביב, תל-אביב) — פני הים מהווים את לוח השחמה, שמעליו ומתחתיו נערך קרב מוחות חריף בין צוללת גרמנית לאנית-מלחמה אמריקאית. סרט מלחמה מצויין ומותח. רוברט מיצ'ם, קורט יורגנס.
- **פורט דה לילה** (אורה, חיפה) — יצירה סיוטית של רנה קלייר, על גדולתו של אלש קטן שאינו-מביא-תועלת לחברה.

יצרו בשנים האחרונות, להקרין בתצוגת ככורה סרטי אמנות חדשים שהגיעו ארצה, ולערון מצעו קצר של סרטים היסטוריים. אלא שגם תכנית צנועה זו היתה למעלה מכוחותיהם של מארגני הפסטיבל.

מי יכול להזמין? מהרגע הראשון ארעו התקלות. גלילי הסרטים לא הגיעו למקום ההצגה. מריבות אאשיות העכירו את האווירה מתחילת הפסטיבל. נורי חביב, היחיד שעשה משהו במשך השנה האחרונה שלא בשטח סרטי הפירסומה — והיה זה טוב או רע — אפילו לא הוזמן לקחת חלק בפסטיבל. סרטו של חיים חפר על רכבת ישראל לא התקבל להקרנה, בטענה האוילית שחפר אינו במאי. המיליונר החי פאי ויליאם וארדורן, ברשותו נמצאת סדרה של סרטים היסטוריים, נתקל ביחס של זלזול וסרטי לא הוקרנו כלל בפסטיבל.

מקום זאת זכו האורחים לשפע של סרטי טוני פירסומה ישראליים, רובם מתחת לכל ביקורת, ולמספר סרטים חדשים שהגיעו לאחורונה ארצה. הם זכו למספר רב של נשפים — אך לא לפסטיבל סרטים.

קשה היה להאשים מישהו בכשלון ה-פסטיבל. כל המפעל כולו התקיים בזמנתו של אדם אחד — יעקב דוידון, יושב-ראש התאחדות בעלי בתי-הקולנוע, שהוא בעל מרץ אך חסר כושר ארגוני, הגה את הרעיון ומימן אותו בסכפו. אשמים יותר היו עוזריו, שגילו חוסר טאקט משוע. רעיון הפסטיבל כלשעצמו הינו ביסודו חיובי. יש מקום לערוך בארץ פסטיבלים עיוניים לאמנות הקולנוע, בניגוד לפסטיבי בלים ראחתיים המקובלים בעולם. אולם דרוש גוף של ממש שיקיים פסטיבלים כאלה, יארגן אותם כראוי ויועיד אותם להמונים.

סרטים

אמונה בנוכלים

מוריד הגשם (אופיר, תל-אביב, ארי צות הברית) הוא סרט הנמצא במצבו של אדם שהחליט לצחוק מנושא כאוב, נוכר לפתע כי הנושא הכאוב הוא גם קצת כואב, והופך את דמעות הצחוק שלו לדמעות צער. על כל פנים זהו סרט מאוד דימוקרטי: הוא משאיר בידי הצופה את ההחלטה הסופית אם ראה קומדיה מרוק-למת ללא בדיחות, או פרטה ללא מוסיקה ושירים, או דרמה עם סמלים שאינם מסמיי לים בעצם דבר.

קתרין הסבורן היא בתולה אמריקאית

פקידים!
תלמידים!
הרשמו עוד היום לקורס קיץ ל-
קצרנות
עברית ו/או אנגלית
(שני חודשים, פעמים בשבוע)
ב"אולפן גרג" (GREGG).
בת"א: אצל ה. ברקמא, נורדון 5
בחיפה:
ב"ס, במעלה, שמריהו לוי 30
הצלחה מובטחת!

הופיעה לקיץ
כתונת "נאוה"
ללא גיהוץ
מתוצרת
נייבה"
דרוש
בכל החנויות המובחרות

"קול ששון"
וקול שמחה"
יש גוונים וצורות לשמחת הכלולות בארצנו. יהודים חרדים יוצאים ברקוד של דבקות חסידית ובפיהם זמר "קול ששון וקול שמחה — קול חתן וקול כלה". חופי-שיים מתענגים אף הם על זמר מסורתי, אך מוסיפים גם רקוד וזמר מסגנון אחר. אבל כולם, ללא הבדל חוג ועדה, אינם שוכחים ללגום בנסיים. "סוברין" ו"ין ישן נושן" מיקבי פרידמן תנות נים טעם לשמחה ולששון.

גברת נכבדה,
אם עדיין לא ביקרת אצלנו —
בואי לראות כמה זולים
מחירינו.
אם כן ביקרת אצלנו,
בואי לראות את המבחר
העשיר של בדים שקיבלנו.
מבחר גדול של ארג לחליפות
לגברים ולנשים.
פ. טסלר
רחוב שמריהו לוי 4 חיפה, פתח
רחוב איבן סינא, ליד קופת תולים.

מקור

מה אתה יודע

מספרי העולם (מאת יוסף ליכטנבום — 351 עמודים — הוצאת אחיאסף) הם החשובים באנשי ספר שנולדו בין שנת 1850, שנת לידתו של רוברט לואיס (ד"ר ג'קיל ומיסטר הייד) סטיבנסון, ל-1905, ה' שנה בה נולד בן הקוזאקים מיכאיל (הדון השקט) שולוחוב. הספר, שהוא שני בסדרה, מביא לפי סדר כרונולוגי ביוגרפיה, ביקורת, ביבליוגרפיה וניתוח יצירותיהם של גדולי הספרות של מאה השנים האחרונות. הוא מגלה, בין השאר, לקוראים אשר עובדות אלה עלולות לעזור להם בהבנת היצירות של המספרים, כי:

● יוסף (הניחח מן האיים) קוגרד, לא היה, בכל זאת, סתם ספן פולני שלמד אנגלית בגיל מבוגר, כי אם בנו של אציל פולני שתרם את שקספיר לפולניה.

● מקסים (פומה גורדייב) גורקי הוא שם עטו של מי שנולד אלכסיי מקסימוביץ פישקוב בעיר הרוסית ניוזי נובגורוד (הי' דועה כיום יותר בשמה החדש גורקי) ושי' הספיק להיות שוליית סנדלים, סמרסטור, צייר איקונין, טבח אונייה, נוטר מסילות ברזל, אופה ורוכל-פירות לפני שהצליח ב' עטו.

● סרנץ (הארטון) קפקה, היה לא-יוצא לאומלל מלידה, ששני אחיו מתו בילדותם, שפעמיים בוטלו אירושיו, שהתפרנס מעבודה כפקיד ביטוח מפני תאונות עבודה, שסבל מהפרעות עיכול אימונת שאילצו אותו להי' זון מצמחים בלתי מבושלים וממים בלבד. ומי יודע אם האור היחיד בחייו לא היתה "הבחורה הצרפתית שהכנינה אותו לבית-הספר ולימדתו דברים שונים, לרבות ענייני אהבה."

מעשה תוכי

שערי דעת (מאת יצחק לבנון — 208 עמודים — הוצאת עמיחי) הנפתחים לפני הקורא הצעיר ב"אנציקלופדיה" זאת אינם כבדים. הם מכילים גם מבחר חידות לא-אנציקלופדיות כדוגמת חידת התוכי:

"פלוגי שידע לדבר, קנה תוכי שהמוכר ערב לו כי הוא חוזר אחרי כל מלה שהוא שומע. אולם למעשה לא היתה הציפור מוציאה הגה מפיה. כיצד ייתכן הדבר?"

באמת, כיצד ייתכן התשובה פשוטה מאד: התוכי היה חרש.

בכל זאת אין ה"אנציקלופדיה" הנ"ל בעלת מום מושלמת. היא מביאה כמה פרשיות מעניינות לנוער (כיצד מתארע ליקוי שמש? כיצד הומצאה הרכבת החיסון נגד האבע' בועות? כיצד הוקם צבא ההגנה לישראל?). ושעה שהשערים נפתחים אפשר ללמוד גם כמה עובדות מעניינות, כגון העובדה ש' שלושה מתוך ארבעה מכתבים הנכתבים בעולם כתובים אנגלית (לא ברור אם זה כולל גם את המכתבים שאינם נשלחים, בסופה של כתיבה).

הקץ לגיבנת

בקום ישראל (מאת אברהם ברוידס — 61 עמודים — הוצאת עמיחי) כתבו רבים שירים פטריוטיים. כך עשה גם פועל בית חרושת לגפרורים לשעבר, משרד ברוידס, שכונס כאן 43 שירים, שאחד מהם אסילו מוקדש ללכידת "איכראהים אל-אחל" (לתרו' עת הכרמל החוגג ומנצח / משחתת מצרים צולעת ונגררת).

האמת חיבת להכתב כי יש בין השירים גם כמה קריאים. לדוגמה: אחי, אל תבכי, גידלת בן / הפר ונאץ חוקנולה; / הוא מאס להגן כנגיבן / ולשאת הטוטר חולה.

שיקום

הנשכחים (מיניאטורות היסטוריות ב' תולדות, באמנות, במדע — הוצאת מסדה — 205 עמודים) הם אישים ודמויות בהיס' טוריה העברית המקבלים בספר זה את שי' קומם המלא בידי מאים היודעים מלאכתם (מי וינישל עד א. ליבנה). מהמשוקמים: מר' דכי נח, היהודי האמריקאי שרצה להקים מדינה עברית בארצות-הברית, המלכה ברניקה, ה' אחרונה לבית החשמונאים, שהוכתמה כ' בוגדת וכפרוצה. מעניין, בעיקר למי ש' מאמין בשיקום אחר השמצה יסודית של דורות.

• עיטוקים לא-ספרותיים אחרים של ברוידס, כיום מזכיר אנודת הסופרים: יישור חולות, סילת כבישים, יציקת יסודות ל' בנייני האוניברסיטה העברית על חר'ה'ע'ס.

פולנו אוספיס פקקים

איזו תחרות!
איזה פרסים!

מתחת לשעם שעל פקקי "טמפו" מודפסות אותיות שמהן תוכל

(א) לחבר סיסמא חדשה ל"טמפו"

ולזכות בפרסי כסף גדולים. הפרס הראשון

1000 ל"י

(ב) לצרף הסיסמא "כולנו שותים טמפו"

ולזכות באלפי התשורות הכוללות כרטיסים ל"לונה פרק", "תילוון", תקליטים ועטים

בסך כולל של 20.000 ל"י

פרטים נוספים — בפלקטים ובקיוסקים.

פולנו זאפיס בפרסיס
טמפו

"השפתון והאופנה"

הגנו משיבים בזה לשאלות ש' הגיעו למערכת מצד קוראותינו הרבות בנוגע למודעתנו "השפ' חון והאופנה".

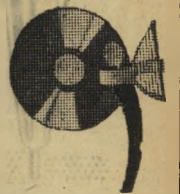
(1) בחירת צבע השפתון שיה' לום אותך, נשאר עדיין אינ' דיבידואלי. הגנו משאירים להער' כת קוראותינו אשר תקבלנה את הורכתנו בהצעתנו, ושתבחרנה את הצבע ההולם אותן מבין אלה המפורטים למטה:

Fraicheroise, Rose Invisible, Rose, Pastel, Pastel Tulipe, Tangerine, Orange Rose, Orange Rouge, Rose de Paris, Cyclam, Top Rose, Grenade.

(2) בבחון בצבעים האלה הן תהינה בטוחות שבחרו בצבע ההולם אותן ועם זאת תהיינה אולטרה מודרניות ומקובלות על ידי הנשים הפריסאיות שהגן תמיד המדריכות באופנה.

(3) השפתונים הנ"ל יוצרו על ידי פירמות בעלות שם עולם, אך לפי האינפורמציה שלנו, המוצלחים ביותר שייכים לבית הפריסאי Louis Philippe. הגנו מקיים ששרתנו את קוראותינו עליידי תשובותינו, והגנו גם להבא לשרותן באיני פורמציות שתרשנה.

"קופמטיקום"

דירתך תהיה לאולם קונצרטים

תקליטים טובים מאפשרים לך ליהנות הנאה מרובה יותר מן היצירות המוסיקאליות החביבות עליך. על-ידי שמיעתן בכל שעה הרצויה לך, תלמד להכירן טוב יותר.

"הארץ" מציע לך, בתנאים נוחים באופן בלתי רגיל, תשעה תקליטים הכוללים יצירות קלאסיות של בטהובן, מנדלסון, צ'יקובסקי, ליסט וברוך ושתי אופרות מפור' סמות של ורדי ופוצ'יני.

עד עתה הופיעו:

1. "ארואיקה" לבטהובן.
2. קונצרט לפסנתר של צ'יקובסקי והפנטסיה ההוני גרית של ליסט.

מבצע הארץ להפצת תקליטים

הכנס מוסיקה טובה לביתך

פתח תקווה

בנחריה, אחרי שמלכת היופי ה-
יראליה, סגניתה ומלכות הערים
הודיעו על השתתפותן בנשף שנערך
במלון דולפין. שבע אחרי בחירתן,
הוזמנו תושבי המושבה לנשף פתיחת
מלכות היופי.

***

במעגל נחוגה

במילנו, איטליה, תבעה עקרת-בית
עתון לדין, טענה כי הכינה עוגה
לפי מרשם שהודפס באותו עתון, הגישה
את העוגה במסיבה, נוכחה לדעת כי
האורחים עזבו בזה אחר זה את ה-
מסיבה אחרי שטעמו מן העוגה.

***

10%

באשוויל, קרולונה הצפונית, נולד
בן שמשקלו 3.5 קילו לתלמידת
בית-הספר העממי בת 11, שמשקלה היה
35 קילו.

***

מידת הצדק

בתיאביב, נמצא ילד בן שבע
מטיל ברחוב הירקון, כשרגליו
כבולות בשרשרת הנעולה בשני מעגלי-
לים, הסביר כי אביו כפתו אחרי שרב
עם אחד מילדי השכנים, והאב החליט כי
הוא חלוש מדי כדי להכותו על כך.

***

נסיונות

בפרדס כץ, ניגש אלמוני לרוכב-
האופנוע יוסף דמארי, ביקש לקנות
את אופנועו, דרש לנסות תחילה, קיבל
את האופנוע לניסוי קצרה, נעלם ולא
חזר.

***

טיפשלושים

בירמינגהם, בריטניה, אחרי ש-
אשה התלוננה במשטרה כי בנה
היחיד התחיל להתפרחה, מעשן סיגריות,
מבקר בבתי-בושת ויוצא בחברת נערה,
גילו חוקרי הפושעים הצעירים שבאו
לערוך סקר על הכן, כי הוא בן 36.

***

"על גופותינו!"

בירושלים, בתגובה על הפגנות
הדתים נגד בריכת-השחיה המער-
רבת, החליטה קבוצת צעירים לערוך הפ-
גנות למען הבריכה, לצעוד ברחובות
העיר לבושים בבגדיים.

***

מורה נבוכים

בתיאביב, פנה אדם למשטרה,
הסביר כי הוא מורה וכי תלמידיו
מציקים לו, ומאחר שתלונותיו בפני
המנהל לא נשאו פרי החליט לבקש את
עזרת המשטרה, התגלה כבלתי-שפוי
בדעתו.

***

אישפון מזורז

בחדרה, פירסמה הנהלת בית-החור-
לים לחולים כרוניים של מלגן
מודעה בעתונות, לקהל הרחב: "סורו
נא אלינו לשעה קלה!"

***

שקרים מוסכמים

בח'פה, הועמד פורץ לדין, אחרי
שהודה בביצוע שש פריצות, הסביר
לשופט מה דחף אותו לגנוב, מנה בין
השאר את הסיבה: "לא יכולתי לסבול
שהילדים שלי ילכו למסיבות יום-הולדת
בלי להביא מתנות."

מוסיפים להגיע אלי כל הזמן מכתבים
על מריבה שיש לי, כביכול, עם לילי.
"במלחמת הענקות לילי-רותי", כותב מאיר
דביר מירושלים, "אני כולי לצד רותי,"
מישהו אחר הביע את הדיעה שאנחנו, ב-
צפ, חברות מצויינות וכל המריבה הזו היא
מפוברקת. אומר לכם את האמת: כששמעתי
מישהו אומר השבוע לילי, שנראתה יגעה
ביותר, שהיא האויבת הגדולה ביותר של
עצמה, חשבתי בלבי: "לא כל זמן שאני
חיה."

כשהבעתי לפני שבועות מספר, את תמ-
הוני ששוב אין הצנחנים פופולאריים כל כך,
קיבלתי המון מכתבים פרו וקונטרה. כמו,
למשל, מכתבים של "חיילת שיתוך עם עוד
חיילים וחילות החליטו פה אחד שפנייתכם
היתה גוזמת:

לחברים הכי טובים של רותי, בעלי ה-
כומתות האדומות, שהחליטו, בצדק, שהם-
אינם גופלים מתבריהם החתיקים אלא בדבר
אחד - שאחריהם אין הבנות מפזות עוד
את הראש כמו אחרי קודמיהם: אם התנדב-
תם לצנחנים, ברי לי שלא התכוננתם רק
לכומתה האדומה שאחריה היו ננעצות מאות
זוגות עיני בנות הח"ן, דעו לכם רק דבר
אחד. כיום לא הצבע הוא העיקר. לא חשוב
אם כומתתך היא אדומה או שחורה, כחולה
או ירוקה, אם אתה ראוי למבטי הערצה
של בנות המין היפה, הרי תזכה להם תמיד,
ובכל צבע שהוא. אך אם לאו, אפילו רותי
לא תוכל לעזור לכם. עצתי לכם: אל
תסמכו על רותי. - הי, אתם שם - גברים,
או לא?"

***

מקיאבלי של הציירים

(1079/84), למרות שהוא סטודנט ירושלי-
מי, נראה לי סימפטי:
...אומרים שמי שהולך לו בקלפים,
לא הולך לו עם נשים. בקלפים אינני מש-
חק, אבל הולך לי בששחים אחרים כגון
לימודים, עניינים כלכליים ורכישת ידידים.
מכאן משתמע שעם בנות מצבי איננו איתן
כל כך. וזה נכון. במיוחד אינני יודע את
הפרק "כיצד להתחיל".

"אינני מתעניין במוסיקה קלאסית, ושום
כינוסים של יוצאי גרמניה והסביבה -
המחליטים כי כל בן או בת טובים חייב
ללמוד שלוש-ארבע שנים לנגן על כלי
ולאחר הכשלוך הוא חייב לדעת לפחות
לגלגל בלשונו שמות של קומפוזיטורים
ויצירותיהם - לא ישפיעו עלי בכיוון
זה. אינני מבין את השירה של משורריו
הצעירים וכן לא את הציור האבסטרקטי
מטאפיסי - ביטוי שלך - מקיאבלי של
הציירים המודרניים.

"אני אוהב ביור מכל הסוגים, וכן אני
אוהב כל דבר המעורר את המוח למחשבה.
משום כך אני קורא את העונם הזה, של-
רבות מדיעותיו אינני מסכים. הערכתו גור-
נה לאנשים המוכנים להסתכן למען מטרם,
ולכן לא אפרט את נתוני האישיים. הי
מעוניינת תקבל על עצמה את הסיכון
הקטן של כתיבת מכתב למישהו בלתי-
יודע. אוסיף רק זאת, שאני לומד מקצוע
מעניין וקשה, בשנה מתקדמת באוניברסיטה."

***

בפשטות עד כמה שאפשר

תנו (1079/85) לחיות "בפשטות עד
כמה שאפשר" והיא תהיה מאושרת. חוץ
מזה היא גורא משועממת וגורא בת 15.
או בעד זה היא רוצה להתכתב עם יור-
שלמי או חיפאי לא חשוב, אל תסלחו לי
על הביטוי, טיולים וסרטים והחלפת רשמים.

***

פתם מלבסי

אני מוכרחה להזהיר אותך מראש: לי-
(1079/86) בן ה-20 אין מכונת. אפילו לא
וספה, לא עליון. ואף על פי כן יש לו
העזו לרצות להתכתב עם נערה חמודה
כבת 18. על מה? כאילו שאת לא יודעת:
ספורט קולנוע וטיולים!

***

לא יוד, אבד רוק

במקום לשבת, בסוף השנה, בכיתה ול-
הקטיב לשיעור בהיסטוריה, כותבת לי
(1079/87), טפשערה קטנה, מכתב. היא
היתה מוכרחה פשוט לספר לי, באמצע
השיעור, כמה שהיא אוהבת מוסיקה קלא-
סית ומסוגלת לשרוק בכל המרץ פרקים
מתוך הקונצרטו לכינור של צייקובסקי
וארייה מכתום, ושהיא גורא אוהבת לצלם
צילומי נוף, תיאטרון, כדורסל, ריקודים
ואפילו ציור.
או מי שמוכן לקרוא מכתבים כתובים
באותיות צפופות גורא, על גיר משובץ

מקושקש בכל מיני ציורים הנעשים באמצע
השיעור - יהא עליו להיות כבן 17. הוא
לא חייב, אומרת היא בעליונות, "להיות
דומה למרלון ברנדו או יול בריגר - יותר
שמות של שחקנים אינני יודעת - אבל
שיהיה גבוה כרוק האדסון, מסביבות תל-
אביב."

אינכם מרגישים שחסר תבלין כלשהו ב-
סלט זה, כפי שאומר אדי קונסטנטין? היא
לא כתבה שאומרים עליה שהיא גורא
נחמדה. שכחה, מן הסתם.

***

נשמע ברזל, כמובן: את חושבת שחיים
אוהב אתי?
בסב, מותק. למה שתהיי יוצאת מן
הכלל?"

***

הוא יעשה נשף
יה, איזה מכתב אינטלקטואלי (1079/88):

נערת השבוע

ברוריה אחיעזר היא נערה קטנה, מור-
כבת מאיורים שונים המחוברים עליידי
המון נחשים חמודים, שאין היא מנסה כלל
להעלים אותם. ובצדק. הם מוסיפים לה
פיקנטיות רבה. פרט לזאת היא גם רקי-
דנית מחוננת ביותר, שחזרה לא מכבר
מארצות-הברית, אחרי שעשתה שם חמט
שנים.

ברוריה, שהחלה את עצמי הריקוד הרא-
שונים שלה אצל מיא ארבוטוב, זכתה
לגימלה בגיליאירד, בית-הספר המפורסם ל-
מוסיקה. כאילו לא הספיק כל זאת, לסדה
אף ציור. היא הופיעה בארצות-הברית ב-
ריקוד, אך פתאום מצאה את עצמה רוצה
לחזור ארצה. כל זאת היא מספרת בשמץ
של ניב זר.

ברוריה תהיה עתה הרקדנית הראשית של
האופרה הישראלית, תופיע בקרוב בתוכנית
מחול מורכבת. כאשר אין היא רוקדת,
תוכלו למצוא אותה על שפת הים.

"בחיכוך אידיאולוגי עם חברי, על הנושא
אהבה ורזיה, הבענו כל אחד השקפות שר-
נות בנידון. בעיקר נסב החיכוך על הסעיף
"התאבות". כלומר, התלבטנו בשאלה אם
זוהי סיטואציה רגשית המותנעת מן הי-
חושבים בלבד, או שגם המערכת השכלית -
ההגיון - יש לו משקל בתופעה.
בברצוני להוכיח לחברי שבנידון זה,
הגנו בעלי חיים מתורבתים, משועבדים
לחוקי הטבע והזיק המתעורר בבני מין
שונים, הגורם למשיכה הדדית, הוא תופעה
ביולוגית טהורה, מנותקת מן המרכז השכלי.
המסקנה המתקבלת היא, שלפי דעתך, סתם
המטרה של מדורך לא יוכל להגיע לפיסגה
המבוקשת, היינו, התאבות - על יסוד
דרישת אינטלקטואלי באמצעות מכתבים.

מכתבים
לרותי

לא אכחיש זאת ואקיים בהכנעה את תנאי
ההתערבות.
הפרט היחיד שנודעת לו חשיבות אודותי,
הוא: רוק בן 2026... מוטב שתהיה
חיננית, פקחת וקצת צעירה. בתקחה לר-
אות אותך בנשף..."

***

תן זה דבר על עצמה

"היי שומעת טובה, מיעצים לנערות
בכל טורי העתונים העוסקים בדברים כגון
אלה, הקשיבי לדבריו בהתעניינות רבה
ולשמעי מה במיו והוא יחשוב אותך לנערה
הפקחית ביותר שפגש."

זוהי עצה מצויינת, בתנאי שהגבר הוא
דברן במקצת.

אולם אם הוא חסון ושתקן כמו ב-
מערבונים, ואם היא מצויינת לחוק ורוצה
להיות שומעת טובה - מה התוצאה?

שקט. שקט מוחלט. וזה יכול להימשך
שעות. ובעוד הוא מנסה לחכך בגרונו ותר
בייאוש אחרי גושא כלשהו, היא מחזיקה
את לשונה בין שיניה, או נוצרת מבוכה
שאינה לתועלת שני הצדדים.

לאלה שאולוגי לא פעם מה עושים ב-
מקרה כזה - תשובה פשוטה ביותר. אפשר
לדבר על מיליון דברים עם נערה. אך
הנושא הטוב ביותר הוא היא עצמה.

ספרי לי משהו על עצמך. את נראית
כל כך מעניינת / או מקסימה / או נהדרת /
או משעשעת / או פקחת. אל תדאג ביחס
לשם התואר. כל אחד יתאים. תן רק
לנערה הזדמנות לדבר על עצמה, ואז נראה
אותך מנסה להפטיק אותה.

ספרי לי על עבודתך / על משפחתך
/ על בית-הספר / על תחביביך. לא
תיארת לי שאת מעניינת כל כך. ואז,
ידידי, תוכל אפילו המטומטמת ביותר לדבר.
אם אחרי טפשערה אתה מחזר, עליך
ההתחקות אחר הדברים החודשים ביותר
באופנה שלהן. עליך לדעת, למשל, מהו
השיר מספר אחד במצעד הפופמונים. מהו
רוק האדסון, ומה קרה ללגה טרנר ולמה.
ואז, כל מה שנותר לך לעשות, הוא
לתת לדברים להתגלגל. רק אל תעשה
את המשגה החמור לשאול אותה מה דעתה
על המשבר בצרפת, למשל.

ציפור קטנה
לחשה לי ש...

מתה לראות את ריקה זראי כרקדנית
בסן בהפינגאן, שיוצג בקרוב בזירה. היא
תהיה רקדנית בסן גדולה, אם לא תחמיר
מדי בדיאטה שלה. . . . אגב, דמויות
מחברות ילקוט הכוכבים מופיעות בדורך זו
או אחרת במחזה: מחלקת פלמ"ח נמצאת
בקיבוץ דמיוני בשם תל פיינר, ונחשו
שלוש פעמים למי הכתובה. גם מוישה
תהלימוזיג, גיבורו של דן בן אמוץ,
מופיע בצורה מסורסת, כאשר ברנע קריטי
אומר מישהו: "לא נשאר לנו אלא לומר
תהילים." לא נעדר מן התמונה גם בני
מרשק, מחברי המחזה, שנצטרכו לגאום
עם פאתוס רב, טרחו ויגעו, מצאו לבסוף
כרך ישן, מזהיב ומאובק של מופנים.
... ימים מספר לאחר שנשמע דן בך
אמוץ אומר לנערה במועדון התיאטרון,
שיש לו הצלחה עצומה אצל נערות והוא
מוכרח לעשות משהו כדי לכער את עצמו,
הלך ועשה לעצמו קרחת. אם זה לא יעזור,
אומר הוא, יקטע לעצמו חצי רגל. הוא
כבר רואה את עצמו אומר למישהו, כלאחר
יד, למראה גבותיו המרוממות: "שום דבר,
איבדתי את זה בהתערבות." ואף על פי
כן, חוששת אני, נוע ינוע. . . . יורם
מפמורג: "כל כך הרבה מצטטים אותי,
שאני מרגיש שכל חיי הם מרכאות." כמה
שהוא צודק. . . . הדירה היחידה בבית
הדירות בו גר ישראל בנציוני, בה יש
סורגים, היא של ישראל בנציוני. . . .
או מה יש אם במאי זונה טנש עוב את
הארץ ערב מלחמת השחרור ולא חזר עד
היום הוה, ונחשב כנתין בריטי?

ספורט

כדורגל

כולם נוסעים לשטוקהולם

אחרי כשלושה של נבחרת הכדורגל הישראלי במשחקים האסיאתיים בטוקיו, ואחרי שמקצוע ספורטאי זה מוסיף להיות משותק במדינה, עברה התעניינות חובבי הכדורגל ליבשת האירופית, שם יתחילו בשבוע הבא משחקי גביע העולם בכדורגל, שיתקיימו בשטוקהולם שבשוודיה.

על המתרחש ערב תחילת משחקי גביע העולם בכדורגל, כותב שליחו המיוחד של "העולם הזה", דורון ורד:

נדמה שאירוסה כולה אורות את המזחלות וממתינה ליציאת הרכבת. בכל מקום פוגי שים תיירים. פני כולם מועדות לשטוקהולם. באותה הזדמנות עושים כבר סיבוב בשאר ערי אירופה.

למרות המשבר הצרפתי קוראים עדיין את חדשות הספורט בעתונים לפני החדשות ה"פוליטיות". כרטיס כניסה למשחקי שטוקהולם הפך למטבע עובר לסוחר, ממש כמו הדולר. בעזרת כרטיס כזה אפשר אפילו לרכוש דברי רים שהדולר אינו קונה אותם.

נדמה שכל חובבי הכדורגל בעולם התייכנו כעת בפאריז. הם לא משתעממים כאן. יש שפע עצום במאורעות ספורט. עד כי קשה להחליט לאן ללכת קודם. המאורע הראשון במעלה הוא טורניר הכדורגל, הנקרא טורניר האביב, בו נוטלות חלק מדי שנה ארבע מהטובות שבקבוצות העולם. בשנתיים הקודמות זכו בגביע טורניר זה ריאל מדריד וואסקו דה גמה.

"פנלטי! פנלטי!" הקבוצה המארחת הפעם היתה קבוצת רטינג הפאריסאית. המשחקים נערכו על מגרש איצטדיון פארק דה פרינס, המכיל 35 אלף מקומות ישיבה המכוסים בגג מואר. מה שהפתיע, הוא שהאיצטדיון לא היה מלא. הצופים היו עסוקים כנראה בהפגנות. מלבד רטינג משתתפות הפעם בטורניר בולטון וונדררס. מתי זיקת הגביע האנגלי, פלמנגו הברזילאית, ואיפשט ההונגרי.

המענין במשגשים אלה היה מפגש של אסכולות כדורגל שונות זו מזו בתכלית. ההונגרים הרגימו משחק מתוכנן של מסירות למקום, לא לשחקן; הברזילאים הראו משחק מהיר וירטואוזי של כל שחקן ושחקן; האנגלים שיחקו משחק תכליתי ביותר של מסירות ארוכות, והצרפתים הראו שיחך לוב של משחק הונגרי ואנגלי.

כל משחק שנערך בין הקבוצות הוא בבחינת חויה. במשחק בין איפשט לרטינג, למשל, היה סדר השערים 2:0 לטובת ההונגרים; אחר כך 2:1, 2:2, 3:2 לטובת ההונגרים; 3:3 לטובת רטינג. את כל ארבעת השערים הצרפתיים הבקיע שחקן אחד — סיוונקי, מהם 3 בניחית ראש. לסלמן יש עוד הרבה ללמוד ממנו.

במשחק שני, שנערך בין פלמנגו לבולטון, הסתיימו 90 הדקות בתוצאה 1:1, כשהשער היחיד לבולטון היה שער עצמי. מכיוון שגם כאשר הוארך המשחק בחצי שעה לא השתנו התוצאות, רצו להגריל את הקבוצה הצולה לגמר. אולם הקהל לא הסכים. כל הקהל צעק פה אחר: "פנלטי! פנלטי!"

פנלטי היא שיטת קביעת נצחון, שלא ראינו אותה בארץ. כל קבוצה בועטת 5 בעיטות 11 לשער היריב, ולפי בעיטות אלה נקבע הנצחון.

אולם גם אחרי 10 בעיטות 11 נשארה התוצאה תיקו. האנגלים והברזילאים החליטו מיצו כל קבוצה 2 בעיטות. בכל זאת נערכה הגרלה — והאנגלים עלו לגמר. משחקי הגמר היה משחק גביע טיפוסי. הוא הסתיים בהפתעה: רטינג ניצחה בתוצאה 2:1.

גם הפעם היה גיבור הקבוצה הצרפתית מקשרה השמאלי, הפולני סיוונסקי. לא רק שהבקיע את השער הראשון לזכות קבוצתו, ממרחק 20 מטר, אלא גם ניהל את כל מערך התקפתה.

בתחרות על המקום השלישי במסגרת אותו טורניר, ניצחה באותה תוצאה של 1:2, פלמנגו הברזילאית את איפשט ההונגרי, למרות שכבר בדקה החמישית הבקיעו ההונגרים את שער יריביהם. אולם מרגע זה החלו להטוטיני פלמנגו להפגין את יכולתם, ובמיוחד באבה, הקיצוני השמאלי, ותוך דקה אחת הבקיעו פעמיים את שער ההונגרים. זו היתה הצגת כדורגל נפלאה.

משערי האיצטדיון נהר כל הקהל ישר לרכבות. כולם נוסעים לשטוקהולם.

שלגז

מהפכה מאטהח של גז!

כירה-גריל

המלה האחרונה עבור נוחיות ובריאות

כלי הנשול המושלם למטבח:

צולה קולה מטגן מבשל

● ב-3 רגעים סטיק

● ב-דקה אחת טוסט

10 להבות שונות בכל הגדלים!

● גריל ברוק

● מבער ענק

● מבער בינוני

● מבער חסכוני

Kiragrill

מדגם רשום מס' 1612. הוגש לרישום פטנט מס' 10185.

להשיג אצל כל סוכני שלגז

אגוד סוכני שלגז בישראל בע"מ.

החננויות המעולות בת-אביב

● כל הגברות בעלות הטעם הטוב תמצאנה את הנעלים בגזרות החדישות ביותר לקראת עונת הקיץ תל-אביב, רחוב אלנבי 60. מבחר עשיר של נעלים בצבעים לפי טעמכן ולבוש-כן האישי אצל טוב טעם. דוגמות פתוחות ובחירות.

● לקיץ בחנות הלהבשה ויקטור, תל-אביב, רחוב בן-יהודה 6 (ליד מוגרבי), חולצות לשפת הים, חולצה עם מכנסיים (ביצ'ר), בגדי-ים לסטקס מסטרייץ, חולצות דקרון ונילון איטל-קיות ללא גיהוץ ומכנסיים קייציים מדקרון. לגברות: חולצות אמריקאיות, דוגמה מקורית ד.מ.ס. ומבחר מכ-נסיים ¼ ושורט.

● לקראת עונת הקיץ הופיעו בחנות בראון את בילר, תל-אביב, רחוב נח-לת בנימין 43 (טלפון 4005) הבודים המעולים ביותר ובי-שלל צבעים אביביים. אצל בראון את בילר מיטב אריגי הצמר מתוצרת ה-ארץ ותוצרת חוץ.

Windsor

היצירה החדשה ביותר של תוצרת פילוט

הרדיו המלכותי. נשמו כו הוא - מלך המקלטים!

8 מנורות 2 רמי קול. אנטנה פריט מסתובבת. מרחיקה את רוב ההפרעות צליל HI-FI. תיבה מהודרת.

Pilot Radio
U.S.A. ENGLAND

אמוני, אשר הזדמן למקום בחברה גדולה, עזר במשך שעה ארוכה לבעל המקום צורת את האורחים, כשהמליוני החיפאי ממוצא הולנדי ויליאם ואנדליר עוור לו במקצוע זה... בסימפוזיון על קיצוץ סרטים, שנערך במסגרת פסטיבל הסרטים בנהריה, התמרמר יושבראש התאחדות בעלי הקולנוע **יעקב דוידון** על אי הסובלנות של הציבור, בקשר לקיצוץ סרטים בידי בעלי הקולנוע. אמר הוא: "מה אתם חושבים, שבעלי בתי הקולנוע הם בורים? לפעמים הם יודעים יותר טוב מהבמאים איפוא צריך לקצץ סרטים... באותו סימפוזיון השתתף גם איש קולנוע חדש, המשורר **חיים חפר**, שהשלים לפני זמן קצר סרט קצר על רכבת ישראל. הציג חפר לאנשי הצנורה הישראלית: "מדוע אינכם מגבילים סרטים ותולים עליהם שלט לבלתי התיים בלבד?"... שאלה אחרת לצנורה היתה **לדוד גרינברג**, עורך הירחון אמנות הקולנוע, שהתעניין לדעת מדוע הגבילה הצנורה את הסרט ליות לבנים ואסרה את הכניסה אליו לילדים עד גיל 16. השיב על כך סגן מנהל משרד הפנים **זאב מליון**, יושבראש המועצה לביקורת סרטים: "הסרט הוגבל בגלל יחסים אסורים שלפני הנשואים בין גבר ואשה". מה הם יחסים אלה לא פירט מליון, ואיש לא הבינם, מכיון שבסרט אין אפילו תמונת נשיקה... אחת ההצעות, שהועלתה על ידי משתתפי הפסטיבל, כחנה אל הגברת **מרננט קלאוזנר**, מנהלת אולפני ההסרטה בהרצליה. הגברת קלאוזנר ידועה בתור ספיריטואליסטית, המנהלת חוג ספיריטואליסטי קבוע. הוצע לה לערוך בי-מסגרת הפסטיבל סימפוזיון ספיריטואליסטי קולנועי, להעלות בו את רוחותיהם של גדולי אמני הקולנוע. ההצעה נדחתה מחוסר מדיים מתאים.

אגרות לוד

היה היה זמן ורכבת שהגיעה מתל-אביב ללוד, חתה לאחותה מחיפה הרחוקה, בכדי להתחבר לה לעליה לירושלים. "עוד מעט היא תגיע, עוד מעט..." היתה שהות לרדת לרציף, לקנות עתון, "הרכבת מחיפה תגיע עוד מעט..."

לפי לוח הזמנים החדש בקו ירושלים אין הרכבות מחיפה ומתל-אביב משתלבות בלוד, שוב אין ציפיה ועצבנות.

הרכבת מחיפה לירושלים חוסכת 20 דקה מזמן הנסיעה.

בתחנות ובקרונוג נעשו שופצים ושפורים רבים לנחתיות הנוסעים. אוטובוס "המקשר" מס. 6 מסייע אותך משער תחנת ירושלים למרכז העיר.

תמיד לשרותך **הנהלת רכבת ישראל**

גדולה השמחה עם גלידת תלמה

גלידת תלמה

הופיע גליון מספר 6 של **גמד**

הירחון המצוייר לבידור והומור

★ צחוק ומצבירות לבית ולחברה

★ 64 עמודים • 500 פרוטה

נערת אקמן. חידוש בשטח האופנה הכניסה חברת חנויות הכליבו אקמן, שהזמינה תועמדות מכל הארץ להציג את מוצרי האופנה שלה. מתוך 954 תמונות נבחרו נערת שהציגו באולמי גיל בתל-אביב מוצרים, אשר אף אחד מהם לא עלה על 30 ל"י. במרכז נר-אית נערת אקמן, דליה לוינבוק בת ה-16. סגניתיה: חנה סתת (18) ומאירה שמסוב (16).

אנשים

מחזרים אחרי אורחות

יהודים שכאבו בליבם את העובדה ש'מלבד הצייר הפורץ לא קם בדור האחרון צייר יהודי גאון, יכלו להתנחם השבוע הצייר **פאבלו פיקסו** התגלה גם הוא כיהודי ספרדי, שמוצאו ממלגניה. ידיעה על כך התפרסמה במאמר ביאוגרפי בי-שבועון קומוניסטי חשוב, המופיע בברלין המזרחית... תקרית לא נעימה אירעה לאורחת נכדה בישראל. האורחת, **שרה צ'רצ'יל**, בתו של סיר וינסטון, ראש ממשלת בריטניה לשעבר, זכתה לפני חד-שם מספר לפירסום עולמי שאינו מביא כבוד מיוחד. אחרי שנעצרה על ידי ה'משטרה האמריקאית באשמת שכרות, נתקפה שרה הגאה בהיסטריה, תקפה שוטרים ו'תמונתיה הופיעו בעתונות העולמית. אחד מציידי האוטוגרפים הישראליים, צעיר בן 15, חיכה לשרה בצאתה מאחת המסיבות בהן ביקרה, הגיש לה לחתימה גליון של עתון, בו הופיעה תמונתה כשהיא עצורה בתחנת המשטרה. האורחת לא התלהבה ביותר מהרעיון לחתום על מסמך כזה, הוציא תמונה פרטית שלה. חתמה עליה

ונתנה אותה לצעיר... במצב הרבה יותר נעים היתה אורחת אחרת בישראל, **אודה איינשטיין**, נכדתו של פרופסור **אלברט איינשטיין**, שבאה עם אביה לביקור ביש-ראל. אוהה בת ה-19 נראתה, בכל שעה בה לא היתה בחברת אביה, מוקפת בחבורת מעריצים. התברר כי כל מחזריה היו עובי די משרד ראש הממשלה, מארחי אביה... כאשר הגיעו חברי משלחת הספורט הי-ישראלית לאוליפיאדה האסיאתית בטוקיו, ערכו להם מרחץ ויעה מדי אחרי האימון הראשון. במכתב שהגיע ארצה מיאפן, מס' פרו **שייע גלזר** בין השאר: "המרחץ הוא בדיוק כמו אצלנו, אלא שכאן בחברות רחצו אותנו. החברה הווה לאלוהים שביאפן אין גטורי קרתא..."

זוכרים אחרי חצות

אנשים שהזדמנו אחרי חצות, בערב-שבת האחרון לנהריה, הופתעו לראות כי מאחורי הדלפק במסעדת הגליל עומד זבן גבה קומה וקרה, חבוש כיפה רקומה, אשר למרות כניסת השבת המשיך למכור ולגעת בכסף. היה זה קונדס נוסף של **דן כר**

פסוקי השבוע

- ח"כ **חרות ד"ר יוחנן בארד**, על מינויה של מרים בן-פורת לשופטת מחוזית בירושלים: "אני מניח שעד כה היו המלאכים בשמיים עסוקים מאוד ברשום שמות שופטי ישראל באותו לוח לבן באותיות של זהב. האם מינויה של מרים בן-פורת לשופטת יהיה מפנה במצב זה?"
- שופט בית-הדין הצבאי בעכו**, בעת שגור את דינם של כמה מצוררי מאורעות נצרת ל-20 חדשי מאסר: "הצדק הגבוה ביותר הוא גם אי-הצדק הגבוה ביותר. זאת אמר עוד אחד מגדולי השופטים. שם השופט היה ציצרו מרומא. מאז לא נשתנה שום דבר..."
- עמום קינן**: "היוצא למלחמה יכול להניף סימן-קריאה ואפילו גקודה, אבל לא סימן שאלה. איש אינו עונה על סימן שאלה."
- הכמונה על עידוד הסרט הישראלי מטעם הממשלה אשר הירשברג**, במסרו את ברכת הממשלה לפסטיבל הסרטים בנהריה: "אינני יודע לשם מה נועד הפסטיבל הזה, אבל בשם הממשלה אני מקדם אותו בברכה."
- במאי הסרטים הישראלי נתן גרוס**, על המשבר בצרפת: "אינני מבין מדוע דווקא לנו זה היה צריך לקרות!"
- הצייר האקצנטרי סלואדור דאלי**: "חוצפה היא להשתתף אותי לבן-תמותה רגיל. אני עולה גם על סטאלין. כי לעיתים קרובות ידעתי מה הוא עושה, בזמן שהוא לא ידע מה אני עושה."
- הפזיר הנוצץ ישראל בנציוני**: "אני באתי לרפא את העם בגניבות, כאיש מדע."

ד.ו.ב.ק.

אתה טובה מתמיד

תשבץ העולם הזה 1079

9	8	7	6	5	4	3	2	1
		14		13		12	11	10
	19		18	17		16		15
		24		23	22		21	20
	28		27			26		25
		33		32		31	30	29
			38		37		36	35
	43	42			41		40	39
47			46			45	44	
				52	51		50	49
				57	56	55	54	53
								59
					60			

מאונן: 1. איך
 כזה בעירו; 4.
 חיוני לצוללת;
 10. היהדות, למ-
 של; 11. בת-קול;
 13. "עם... ב-
 חרת"; 14. לא
 מוחלט; 15. כוס;
 17. רב-אלוף; 19.
 אם לאחד, גם ל-
 מאה; 20. מכלי
 העבודה עם סוס;
 22. "עוד לא פט-
 קה..."; 25.
 פנייה בראשית
 מכתב; 26. ביטוי
 לשון; 27. ראש
 ממשלה אסיאתי;
 30. בעל מלך ב-
 שר ודס; 32. ענן;
 33. שבועות, למ-

של; 34. עוף דורס; 36. כן מוחלט;
 37. הישראלי בבריסל; 39. הנהר של
 עיראק; 41. ברית גרמניה-איטליה-
 יפאן; 42. אדון; 50. אהל, ללא ראש;
 51. שם פרטי לנקה; 53. שמו ה-
 פרטי של האמרשילד; 55. שלושים
 וארבע; 57. דורון; 58. מטייל; 59.
 נמל אמריקאי; 60. הרבה אנשים.
מאונך: 1. לא לעתים קרובות;
 2. מיכל לשאול; 3. חיבה רצינית;
 5. סוד; 6. הזוכה ברכוש הנפטר;
 7. "... וחומר"; 8. סואן, אבל ללא
 סמך; 9. ארצו של סלאואר; 12. מס-

בי"ס לפקידות
מרכז נורים
 וה'תס"ו 12
כתות שנתיות בצב לצעירים

למבוגרים קורס מזורו נפתח ביוני

אמנות

אופרה

דון מחל-אביב

דון פסקואלה (האופרה הישראלית) הוא ארון רפאל פולני; מסגר בן 24 שנת' גלה לפני שש שנים במקרה על-ידי משה ואלין בתחרות חובבים, והמופיע זו הפעם הראשונה על במה מקצועית. יומיים לפני הצגת הבכורה הביא את קרבנו העליון לאמנות: הוא גילה את שפמו השחור המגודל.

בעיקר הודות לפולני, נסתיימה הצגת דון פסקואלה בהרגשה בטוחה יותר מאשר זו של פאוסט, שבוע לפני כן (העולם הזה 1078). כי בעוד שפאוסט נישא כולו על כתפיו הרחבות של השטן הצרפתי, גירג' וייאן, הרי באופרה קלי' לה זו אין לזקוף את כל ההצלחה על חשבון הכוכבת האורחת, הסופ' ראנו מארילין טיילר. אף שפולני לא הגיע לרמתה האופראית, הרי שלט על הבמה בבטחון עצמי, כאילו נולד עליה. כאשר נפלה אחת מגבות עי' ניו הלבנות באמצע ה' הצגה, לא הניד עפעף, הוריד גם את השניה, צ' חק והמשיך — לקול תרועת הקהל.

לא לגבי כל חברי הצוות החדשים היתה ל' אריס דה-סיליפ הצלחה שחה. שמעיהו אשכנזי, שירד מן הטון בשעת הדואט הגדול, הוכיח ש' עורו זקוק לאימון ניכר, וגם שאר המשתתפים לא הבריקו, אם כי לא נכשלו. אולם המוסיקה הקלילה, העלילה הקלי' לה והמקצב הרענן של הבימוי כולו התמוזג ל' ערב משעשע.

אחרי השטן, מכי שפה. דון פסקואלה היתה אחת היצירות ה' אתרונות של גאטנו דו' ניצטי, לפני שהותקף במחלת-לב קטלנית. כמו שאר 63 אופרותיו של המלחין האיטלקי, אותן כתב בתפוקה ממוצעת של ארבע לשנה, מכי

ריקה גם זו בכשרון קליל, מבלי להיות עמוקה מדי. כי דוניצטי, שהתגייס בנעוריו לצבא מפני שלא רצה להרחיח את לחמו בשיעורי-מוסיקה, התיחס אל אופרותיו כאל יעדים שיש לכבשם בסערה, ללא תיכונן מדוקדק או היסוסים.

דון פסקואלה הוא גבר קשיש וקצת מגוחך, החולם על אהבה ונשואין. הוא אוסר על בן אחיו ארנסטו (שמעיה אשכ' ניו) לשאת את האלמנה העליוה נורינה (מאריילין טיילר), שאין לה פרוטה. כדי להתגבר על הקמצן הזקן, משך לו חברו את נורינה המחופשת, המתגלה לו במהרה כמכשפה פזונית ובוזוגנית. כדי להיפטר ממנה, מסכים דון פסקואלה כי ארנסטו ישא אותה, רק במאחר הוא מגלה כי נפל קרבן לתרמית.

טיילר, השרה בעברית (גם אני יודעת מלאכת כשפים...) מגלמת נורינה חמו' דה ועשירת-קול, אם כי קצת מוגזמת. בניגוד לדון פסקואלה, אין הקהל מגלה שום נטיה לגרש אותה אחרי הכרה ראשונה. אחרי השטן הצרפתי, זוכה המכשפה ההר' לגדית לקבלת-פנים לבבית.

אם תצלית דה-פיליפ גם להבא למזג כשרונות חוצלארציים מנוסים עם חומר-גלם מקומי מבטיח, יתכן כי תצלית במרוצת הזמן לגבש בארץ גם קהל אופראי וגם בית חינוך אופראי. כמו רומא, לא תיבנה האופרה ביום אחד.

מחול

שוק על ירך

לונדון פסטיבל באלט מגיש באלט קלאסי במנה קלילה, הניתנת לעיכול גם בציבור שלא חוגך על הבאלט הצרופי. הוא

משלם את המס לקלאסיות המסורתית ב' באלט הפיות (בתכנית א') ובקטע ממות הברבור של מרקובה (בתוכנית ב') — מס' פרים ששום להקת-באלט המכבדת את עצמה לא תופיע בלעדיוהם, כשם שרב יהודי טוב לא יראה בציבור ללא כיפה. אולם בצדם ניתן נשך הבגרות — כמעט קומדיה מרו' קדת, המתארת לצלילי שטראוס מה קורה כאשר הפרגיות של בית-ספר וינאי מאר' חות בנושף-הסיום שלהן את הפרחים של בית-הספר לקצינים.

יתכן כי הקטע היפה ביותר הוא התחלת תוכנית ב' — הבאלט קונצרט, חסר העליל' לה, בו מפרש דחיד ליציון את המוסיקה של מרסלו ושל חיואלדי באבריהם של טובי הלהקה.

זהו באלט אחריה, רענן, המעלה בלב

נורינה (טיילר) ודון-פסקואלה (פולני) השפם ירה, הגבות נפלו

הצופה את ההרגשה הסתומה שהנה מת' בהר לו משהו שהיה חבוי בלבו מבלי לדעתו, נושא של געגועים תת-הכרתיים עמוקים.

אולם שיא שתי התוכניות הוא במרכזן: שתי הרביעיות. הראשונה היא שיחזור מאורע היסטורי מלפני 113 שנה. הרקדן הצרפתי ג'ול פרוט זימן אז יחד, לעיני המלכה ויקטוריה, את ארבע הבלרינות הג' דולות ביותר של דורו בבאלט אחד, שהיה מעין תחרות ביניהן. בצורה זו לא ניתן רק לארבע הגדולות להפגין את כושרן הנהדר, אלא גם ניתן לקהל להינות מהצגת קנאתן הלוהטת, ששלחה חיובים ותנועות-אדיבות כתיצים מורעלים מאשה לרעותה. הבאלט, אשר שוחזר לפי תמונות ששרדו מאותה תקופה, מעביר חמיה זו יפה — אם כי הוא גותן רק רמו מלחמת הבלרינות של אז — מרי טאלונו, שארלוטה גריני וחב' רותיהן, שהיכו זו את זו שוק על ירך.

אולי זו הסיבה כי רביעית הגברים — שהיא פחות מלאכותית, הרבה יותר טבעית — מלהיבה את הקהל עוד יותר. כאשר סוער ג'ון גילפין על פני הבמה בהפגנת יכולת נדירה, מטביעות מתיאות-הכפיים את צלילי המוסיקה, בצורה ספונטאנית יותר אף מרעם התרועות האדיבות המלחות את ה' ברבור של אליסיה מרקובה הגדולה.

לרוע המזל, לא חשבו מתכנני היכל ה' תרבות התל-אביבי על באלט — כפי שלא חשבו כמעט על שום דבר אחר. חוסר ה' מסך, ושאר המגבלות של הבמה הנמוכה, מעמידים את הלהקה בפני בעיות קשות. אולם לונדון פסטיבל באלט יקצור בהופעה זו את אותה ההצלחה כמו בהופעתו הקר' דמת — הוכחה לכך כי קיים בארץ קהל די גדול (וגם די עשיר) המכבד את אמנות הברבור הלבן.

העולם הבא

בעריכת לילי גלילי

מוזמנים משתתפים. אחד הקוראים מבין המשתתפים בשליחת חומר לעמוד זה יזכה מדי שבוע בשבוע בפרס של 10 לירות. הזוכה בפרס זה השבוע הוא הקורא יחיאל גולדשטיין, חיפה.

ציד פילים
יום אחד ברחו כל הפילים ממכלאתם בגן החיות. המשטרה הועמדה על רגליה ללכוד את החיות הבורחות. פתאום ראו את דודיק מתחמק בסימטה צדדית, מגיע הביתה ומסתגר שם. "מה אתה מתחבא?" שאלו אותו, "הרי המשטרה מחפשת רק פילים." דודיק חייך במרידות: "אני יודע מה שהם עלולים לעשות? היו תופסים אותי במקרה, מכניסים אותי למעצר — ועד שהייתי מצליח להוכיח שאינני פיל, היו עוברים ארבעה שבועות."

הערות-שוליים

כיצד מתייחסות המפלגות השונות בצרפת לשארל דה-גול...
... הימין חושב אותו למנהיג דגול; המרכז חושב שהוא סתם דה-היגול; ואילו הקומוניסטים מוענים: דה-היגועל.
***
המפקד הכללי של המשטרה, יחזקאל סהר, סיים את שירותו...
... קץ הסהרוריה.
***
הועלתה הצעה שוטרי ישראל ישאו על שרחלם סרטים, אשר יצינו את השפות שבהן שולט כל שוטר...
... בקיצור: שפת-הזרוע.
***
נתפס פורץ, שניסה לבצע פשעים בהיותו לבוש תחתונים...
... מדי הייצוג החדשים של העולם התחתון?

כזבים לילקוט

האכטיחים של אבו-קישק

אחרי חצי שעה על הסוס מסביב לאבטיח... מה אני אומר? רבע שעה לפחות, בא השייך בחורה. מנדגים את האבטיח, עד שנופל החלק העליון. גופל החלק העליון — מטפסים למעלה ו-אוכלים.

אבל מה? לא אוכלים את כל האבטיח, אוכלים רק את הלב. אחרי שגמרנו לאכול את האבטיח, נפל ילד אחד בפנים, שבר רגל. רצו להורו ציא אותו, לא יכלו. שלחו רק לשבט ובאו כל השאבאב. התחילו לדחוף את האבטיח מלמטה. דחפו, דחפו, דחפו, עד שנשפך הילד החוצה.

נשפך הילד החוצה, נגמרה הפאנ-טאזיה, הלכנו הביתה וחזרנו למלכס.

המנהרה של בני

בני מרשק, מי שהיה פוליטרוק ה-פלמ"ח, הוא אחת הדמויות המרכזיות בהפיגאן:

ברפיה, היו כל החברה הטובים עסוקים בכריית מנהרה סודית כדי לברוח מן המחנה. היו עובדים בלילה ושומרים על המנהרה ביום, עובדים בלילה ושומרים ביום.

הבריטים היו עצבנים מאד. בכל פעם שהיו מגיעים על יד המנהרה, שהפתח שלה היה עלידי המקלחת, היו החברה מתעצבנים, אבל תמיד בלי שום סיבה משום שהבריטים לא ידעו כנראה כלום. לבסוף נגמרה כריית המנהרה. העביר רו את הידיעה למטה בחוף ותיכו להוראות. באחד הימים, כשהיו החברה עדיין מחכים להוראות, קפץ פתאום בני מתוך המנהרה באמצע היום וצעק:

"חבריה טוב שבניתם מנהרה. שמעתי על זה במטה ובאתי מיד לכאן. הבריטים המנחלים לא רצו לאסור אותי ולהביא אותי לרפיה, כדי שלא אוכל למסור לכם אינפורמציה. או תדעו לכם, המצב הוא קשה אבל יהיה טוב."

כשהבריטים שמעו את הצעקות, באו למקום וגילו מיד את כל העניין. הם עצרו את בני וגירשו אותו מן המחנה, והחברה היו צריכים לעבוד בסתימת המנהרה, הפעם כשהבריטים שומרים עליהם.

מה קרה? הילד של השייך אבו-קישק שיחק, הלביש את שאיבה על הראש. להתלבש יותר — לא רצתה. לרדת — לא רצתה. התחילו למשוך — התחיל הילד להתעורר, הלכו למכשפים — מכשי פים לא עזרו. הלכו להדסה — רק נוגי עים, הילד צועק.

אבא שלי, מסתכל בילד ואומר לשייך: "לך הביתה, מחר אתה מקבל את ה-שאיבה שלמה ובריאה — אולי גם את הילד."

אמר השייך: "האלה, אם אתה הורג לי את הילד, אני בא עם כל השבט ומיירה את כל מלכס."

רק הלך השייך, לקח האבא שלי את הילד למוישה בורק הנפת, שם את ה-ראש של הילד במלחצנים, לחץ קצת איזה שני מילימטר, נהיה הראש קטן. כשנהיה הראש קטן, מה קרה? יצאה השאיבה בריאה ושלמה.

בא השייך, ראה ככה, אמר לאבא שלי: "תבואו אצלי."

באנו אני ואבא שלי, עשו לנו פאנ-טאזיה, איזה שבוע. מה אני אומר? שבועים. אכלנו אצלו אבטיחים.

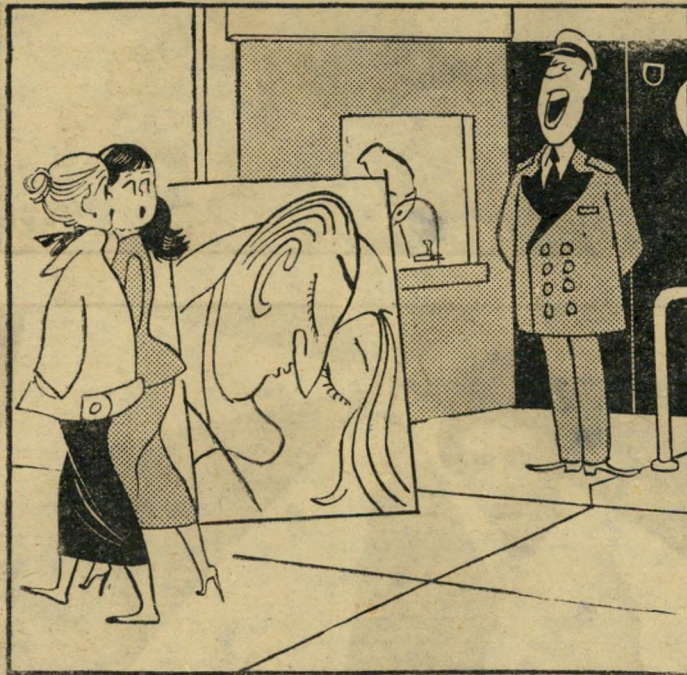
מה אני אגיד לכם? האבטיחים של אבו-קישק: כל אבטיח — בית. מה בית? גבעה! איפה גבעה? הר!

אם היה חם... מה חם? חם מאד! אם היה חם מאד, היו יושבים בצל של האבטיח. רוצים לאכול? עולה ה-שייך אבו-קישק על סוס, לוקח חרב, תוקע אותה באמצע של האבטיח ומת-חיל מדהר מסביב.

סיפור חיים בשלושה חמשירים דרך עלמה

מעשה בסטודנטית מגדרה באוזני מחזרה התמרמרה: חברותי הנשואות עולמן — הקדרות, רכילותי, כיצד אתאפרה?
"אך אני בת קירמה, התפארה, על עולם ומלואו אדברה!"
כדי לשמור על בוקיטון היא נישאה לגאון על הקנף הכטוח המרה.

זהיום, סוד לכם אספרה: שיחתה באמת השתפרה. — איך לרכוש פרוג'ורר מה בהול לסדר... התקוות בה נתלו לא הפרה. אבינועם גולומב, הפקולטה לחקלאות, רחובות

"בעוד כמה דקות מתחילה הנשיקה הגדולה!"

להבא אשתוק!

"מוישה, אתה יושב מאחורי עמוד. בוא נחליף מקומות."
"סחתיין, אתה באמת חברה'מן."

"אם אני יכול לעזור במשהו בזמן שאשתך בבית-החולים, אל תהסס לבקש אותו ממני."

"כן, בהחלט. הנה רשימת הדברים ש-צריכים לקנות במכולת. אני חוזר מה-עבודה מאוחר ואין לי זמן לספל בקניות. אחר כך את יכולה לנקות את חדר-הילדים ולסדר את הכביסה שלהם ו-לעשות קצת ספונגיה בדירה. אשאיר לך את המפתח מתחת למדרגות."

"זה נשמע כאילו שהמטיבה שלכם תהיה באמת מטיבה נחמדה, אבל הייתי בכל זאת רוצה שתרשה לנו לתרום משהו."

"אם תוכלו להביא סלטיביצים בש-ביל 24 איש, זה יהיה יופי."

"חכה רגע שמוליק, תן לי לשאת את הקצה הכבד."
"בבקשה."

"זה נותן לי קצת הרגשה לא טובה. הנה אני זמין אותך למטיבה אצל אנשים שאתה לא מכיר, ואתה הולך ומפסיד 50 לירות בפקוד. אני מרגיש אחראי להפסד הזה."

"אתה צודק, נחלק את ההפסד שלי פיפטי-פיפטי."

יחיאל גולדשטיין, חיפה

טעות לעולם צודקת

התאבדה בתביעה. (מעריב)
טבעה במים העכורים של סיכסוך משפטי. שיחות חרות-הציונים הכלליים — אין כל כגע בין שתי המפלגות. (הארץ)
נצחון הקו השלישי. דניאל פוס, תל-אביב
שידורי קלי צה"ל. (ידיעות אחרונות)
משקלם כמשקל גלי האתר. מרדכי דן, תל-אביב
כלב שירה גזעי אבד. (מעריב)
בולדוג באריטון. אורי שיקה, חיפה
רכבת הנוסאים הגיעה באיחור. (למרחב)
מסע ההישגים. אליהו דואק, חולון

מלכת המים '58

סידרת מועמדות רביעית

עתה, כאשר נכנסת עונת הרחצה למלואה, מתמלאים החופים והבריכות רכבות מתרחצים הנהנים מוופים הבלתיירגיל של חופי הארץ. בעיקר מסמלות שמחת-קיץ זו כנותיהחן, המתרחצות ומשתזפות מראש הנקרה יעד אילת. השבוע מתפרסמות שלוש תמונות נוספות, של מועמדות לכתר "מלכת המים 1958". הזוכה תיבחר על-ידי ועדת-שופטים של אנשי ציבור ידועים, והיא תישלח על-ידי מערכת "העולם הזה" לפייל גרוש הנאות לאורך חופי הים התיכון. כמו כן תזכינה המלכה וסגניותיה בשפע מתנות. התחרות פתוחה בפני צעירות מכל הגילים, המוזמנות למלא את השאלון, ולשלחו לועדת התחרות.

יפה שמאי

צברית גבוהה, בלונדית מאד, בעלת עיני תכלת. כיום היא משרתת בצה"ל, כמדריכת ספורט. גילה 18 שנה, והיא ידועה כמתעמלת וחרבת הפועל, כללה בין פעילויותיה גם את השחיה.

דליה ליאון

התחילה את דרכה בחיים דווקא בבית-ספר חקלאי תיכון, בפתח תקווה. אך הצברית בת ה-21 הפסיקה את לימודיה, כאשר התגייסה לצה"ל. אחרי שיחרורה התקבלה כפקידה בעיריית תל-אביב, היתה רוצה להיות דוג' מנית אופנה. גובה (170 ס"מ), שיערה השאמני ועיניה הירוקות הם נכס יקר להגשמת שאיפתה.

רות תדמור

יכולה להתגאות בכך שהיא הישראלית היחידה אשר עברה קורס סדיר לדוגמניות, בבית-הספר המפורסם של דיוק, בי-פאריס. היא צברית בת 21, גובה 167 ס"מ, עיניה שחורות ושערה שחור אף הוא. היא מדברת אנגלית, עברית וצרפתית.

שאלון מועמדות

את השאלון הזה זכאית למלא המועמדת עצמה, וכן כל אדם אחר המעוניין להמליץ על מועמדת, המתאימה לדעתו לתחרות.

השם: _____

מצב משפחתי: _____

הכתובת המלאה: _____

שנת הלידה: _____

מקום הלידה: _____

שנת העלייה: _____

גובה: _____

צבע שיער: _____

צבע עיניים: _____

השכלה קודמת: _____

ידיעת שפות: _____

ספורט (לציין איזה): _____

מקצוע או שמה לימודים: _____

מקום העבודה או הלימודים: _____

האם המועמדת היתה או הנה חברה בתנועת-נוער, תנועה קיבוצית, ארגון ספורט, להקה אמנותית או כל אגוד אחרת?

פרט איזה ומתי: _____

חובבויות: _____

אם אחד הפרטים אינו חל על המועמדת, של תמלא אותה. יש לצרף לשאלון זה את תולדות החיים של המועמדת, עד כמה שהן ידועות למלא שאלון זה.

נא לשלוח את השאלון הממולא בצירוף החומר למערכת העולם הזה, ת.ד. 136, תל-אביב ולציין על המעטפה "מלכת המים 1958".

נא להדביק את תמונת המועמדת כאן.